

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:49 • 28 Mart '98 • 100 000 TL.(KDV dahil)

İÇİNDEKİLER

S.Y. Kızıl Bayrak'tan	2
Kapak	3
Gündem	4-6
Gündem	7
Düzen Cephesi	8
Sınıf Hareketi	9-11
Bültenler'den	13
Tarım ve Köylü Sorunu	
(Orta Sayfa)	14-17
Uluslararası Hareket	18-19
Uluslararası Politika	20-21
Uluslararası Politika	22-23
Araştırma	24-25
Zindanlar	26
Mücadele Postası	27

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:49 ● 28 Mart 1998

Fiyatı: 100 000 TL. (KDV dahil)

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Yeter Yalçınbaş
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli cad. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı
No:13/22, Kartal/İSTANBUL Tel:02164886705Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ, Tel: 0 (262) 642 41 90853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR, Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sıhhiye/ANKARA, Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19Cemal Gürsel Cad. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA, Tel: 0 (322) 363 28 78Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92Ünlü Cad. Sarı Sok. Mavi Köşe İşhanı No: 8
BURSA, Tel: 0 (224) 223 65 39

S. Y. Kızıl Bayrak'tan

Kavga ateşini körükle, zulmü rüzgarlara savur!

Mart ayının sonlarına yaklaştık. Neredeyse bir aydır, emek ile sermaye arasında bir mücadele sürüyor: Sermaye yine ortaya bir sis bombası atarak, kendi gündemini oluşturup saldırılarının üzerini örtmeye ve dikkatleri başka yönere yoğunlaştırarak kendi isteklerini dayatmaya çalışıyor emekçi sınıflara, ve tabii ki biz de kendi gündemimizi ve isteklerimizi.

Sermaye, "bu kış zor geçecek" sözleriyle haber vermişti saldırılarının yoğunlaşacağını. Bu "kara habere" ilk yanıtsa kamu çalışanlarından gelmişti: Kışı bahara çevireceğiz! Kızılay Direnişi kamu emekçilerinin sözünün eri olduğunu gösterdi. Kızılay'dan yükselen direniş ateşi dalga dalga yayılarak, Taksim'i, Beyazıt'ı ve diğer alanları, okulları ısıtmaya başladı. Newroz'da daha da harlanarak Kürdistan'a doğru yayıldı.

Sermayenin çeteci devleti, kitlelerin kışı bahara çevirme kararlılığını, bildik kirli savaş yöntemleriyle kırmaya çalıştı. Barışçıl kitle eylemlerinin üzerine panzerleri-bombalarıyla yürüdü. Ne var ki kırılan, kitlenin kararlılığı değil, kendi moral gücü oldu.

Gelişen kitle hareketine karşı devletin giriştiği her saldırı, her sabotaj ve karalama artık tek işe yarıyor; devletin daha fazla teşhir olmasına...

Dün "münferit olaylar"dan söz edenler, bugün artık ya susmayı tercih ediyorlar, ya da tüm yüz-süzlükleriyle sahipleniyorlar. Son günlerde düzenin mahkemelerinde yargılanan işkenceciler, katiller tek tek bırakıldıkları gibi bazıları da artık başka birşey yapılamayacağı için çok düşük cezalara çarptırıldılar. Fakat aynı mahkemeler, sıra devrimcilere, emekçilere, öğrencilere geldiğinde ceza makineleri gibi işletiliyor. Burjuva adaletinin, çeteleşmenin nedeni bu sömürü sistemini daha fazla sürdürebilmektir.

Saldırganlıklarının artması, sermaye düzenindeki çürümenin her gün daha da açığa çıkmasıyla birlikte biraz daha yaklaşan sonlarını görmeleridir.

Sistemin ezilenlerin mücadelesini bastırmaya yönelik terörü, salt kitle mücadelelerini terörize etme çabasıyla sınırlı değil. Sistemli saldırıların temel muhataplarından biri de devrimcilerdir. Devletin devrimcileri imha ve ıslah planı, sınıfa saldırının bir başka boyutudur. Sistem bir yandan iktisadi saldırılarla sınıfı sersemletmeye çalışırken, diğer yandan devrimcileri hapslere doldurarak, öldürerek,

ajanlaştırp düşürerek, sınıfın siyasi olarak örgütlenmesini engellemeye çalışmakta, devrimcilere yönelttiği şiddetle de, kitlelerin gözünü daha fazla korkutmayı hedeflemektedir.

Kızılay, Taksim ve Newroz eylemlerindeki acırını, gözaltı ve tutuklama furyalarıyla kapatmaya çalışıyor. Newroz'un hemen ardından onlarca devrimci evlerinden toplandı. Sorgusuz-sualsiz tutuklandı. Her zaman olduğu gibi, burjuva yargı kurumu bir suçun hukuken kanıtlanmasına falan ihtiyaç duymuyor. Polis fezlekeleri ile çete emirleri tutuklama kararları için yetiyor.

Devrimcilerin, sistemin saldırılarına karşı en korumasız olduğu mevziler zindanlar olmaya devam ediyor. Zindanlarda mücadele, en sert biçimleriyle bugün de sürüyor. Hemen her cezaevinde, gaspedilen haklara karşı tutsakların ortak eylemleri örgütleniyor.

Sistemin, genel olarak devrimci mücadeleye yönelik hazımsızlığı, biz sınıf devrimcilerinin çalışmalarına karşı daha da artıyor. Bursa polisinin, bir süredir kapalı olan büromuzun kapısını kırarak girip arama yaptığı haberi üzerine, büromuzu kontrol için gönderdiğimiz muhabirimiz, Bursa Emniyeti Basın Bürosu komiseri ve adamları tarafından tehdit ediliyor.

Geçen sayımızda, yine bu köşede, EMEP Broşürümüzün "kısa zamanda tükendiği"ni yazmıştık. Bir yanlış anlamayı önlemek için, broşürün piyasada, halen yeterince bulunabileceğini belirtmemiz gerekiyor.

Yayın hazırlığımızın son saatlerinde, Fikri Baygeldi adlı bir yurtsever tutsağın daha kendini yaktığı haberi geliyor. 21 Mart'ta Newroz ateşini vücuduyla tutuşturan Sema'nın ardından, bu ikinci olay da, Newroz kutlamalarında da görüldüğü gibi, Kürt emekçilerinin kendi bedenlerini de ortaya koymaktan çekinmeyerek mücadele ateşini körükleyeceklerini gösteriyor.

Mart, fiziki havanın tüm muhalefetine rağmen, siyasi havanın giderek ısındığı bir ay oldu. Bu ateşi Mayıs'a doğru taşıma koşusunda, tüm Prometelere uzun soluk ve başarılar dileriz.

Gazetene sahip çık! Abone Ol! Abone Bul!

Adı :
Soyadı :
Adresi :
Tel :
6 Aylık Yurt içi 2 000 000 TL. 1 Yıllık Yurt içi 4 000 000 TL.
Yurt dışı 130 DM. Yurt dışı 260 DM.

Fatma UNSAL adına, Yapı Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.

TL için :0079219-2

DM. için :3002991-8 No'lu hesaba yatırdım.

Makbuzun fotokopisi ektedir.

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Abone
FormuÜcretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Derleyen: H. Fırat

Partileşme Süreci-1

Perspektifler ve Değerlendirmeler

H. FIRAT

Partileşme Süreci-2

Polemikler:

Devrimci

Proletarya'ya

Yanıt

EKSEN YAYINCILIK

EKSEN YAYINCILIK

Düzenin oyunları ve emekçilerin gündemi

Geçen yılın sonlarında çeşitli işçi, kamu çalışanı ve öğrenci eylemleriyle ilk işaretleri görülen ve Mart başında kamu emekçilerinin Kızılay direnişi ile iyice belirginleşen kitle hareketindeki yükselme eğilimi, sermaye sınıfını ek tedbirler almaya itmiş bulunuyor. Beylik tedbirlerden biri de her zaman olduğu gibi gündem değiştirmek ve hedef şaşırtmaktır. Susurluk sonrasında bu oyun “irtica tehlikesi” üzerinden başarıyla oynandı. Son zamanların bu moda dolgu malzemesi son günlerde bir kez daha özel çabalarla ön plana çıkarıldı.

Hükümetle ordu arasında “irticaya karşı” tedbirler çerçevesindeki görüş ayrılıkları, aniden bir krize doğru tırmandırıldı. Bunu yoğun darbe tartışmaları ve “muhtıra gibi” generaller bildirisi izledi. Mehmetçik medya bu kriz ve darbe havasını şişirmek için bir kez daha görev başına çağrıldı. Kamuoyunun son iki haftası, “en kahraman ordu irticaya karşı” tefrikalarını okumak ve izlemekle geçti. Bizzat ordu tarafından kurdurulan Anadol-D hükümetinin başbakanı orduya karşı sahte bir kabadayılışma tavrına girince ve ardından yediği “muhtıra” ile emirleri konumuna yüzgeri edince, tüm bu hercümerçten kazançlı çıkan bir kez daha ordu oldu. Zira bir kez daha “ortaçağ karanlığına karşı” çağdaş yaşam ve değerlerin baş savunucusu rolünü oynamakla kalmadı. Yanısıra siyasal yaşama en dolaysız bir müdahale tutumunu ve dayatmasını yerine getiremezse duruma doğrudan el koyma (yani darbe) hakkını da böylece ilerici kitlelere şirin görünen bir gerekçe içinde meşrulaştırma olanağı buldu. Ve her darbe tartışmasının, bu en şirin gerekçeler vesilesiyle gündeme gelse bile, gerçekte mücadele içindeki ve eğilimindeki kitlelere bir “uslu durun yoksa darbe gelir” tehdidinden başka birşey olmadığı açık olduğuna göre, son günlerin bu şamatasından böylece tüm düzen payına dolaysız bir kazanım da elde edildi. Bu şamata arasında verilen mesajlardan biri de; “uslu durmazsanız darbe gelir ha!” tehdidi oluyordu.

MGK’nın bu dönem verdiği tüm “muhtıra”larda öne çıkarılan “tehlike” şeriat olmakla birlikte, aslında buna, MGK’nın ve tabii ki sistemin ana korkularının üstüne çekilmiş bir şal işlevi de biçilmiştir. MGK toplantılarında ele alınan asıl konular,

kuşkusuz ki kitlelerin artan huzursuzluğu, yükselen mücadele ivmesidir. Üstelik bu huzursuzluğu daha da arttıracak bir dizi saldırı programının sürdürülmesi de gerekmektedir.

Şeriat tehlikesi ve darbe söylentileri, bu saldırıların daha rahat yürütülebilmesi için, emekçi kitlelerin zihnini bulandırma amacına da hizmet edecekti. Bu amaçla işçi sınıfı açısından tam bir ihanet kurumu olan ESK bir kez daha görev başına çağrıldı. Meral ve Budak hainleri, bir kez daha sermaye temsilcileriyle omuz omuza, Harbiye Marşıyla uygun adım sefere çıktılar. Bunun adı, burjuva medyanın manşetlerinde “şeriata karşı” seferdi. Ama işçi sınıfı ve emekçiler, bu uğursuz seferin aslında kendilerine karşı açıldığını her geçen gün daha fazla farketmektedirler.

Her mevzi direniş, her kitle eylemi, sınıfa ve emekçilere bu gerçeği daha açık biçimde öğretiyor. Makina Kalıp grevi, grevcilerin deyimiyle “sermayenin esnek üretim saldırısına karşı sınıfın grevidir”. Makina Kalıp işçisi, kavganın başladığı gün henüz yeterli açıklıkta farkında olmadığı bu gerçeği, kendi mücadele pratiğiyle bugün öğrenmiş bulunuyor. Aynı şekilde, kamu emekçilerinin Kızılay direnişi, sermayenin sendikasılaştırma saldırısına karşı topyekün bir mücadelelenin ilk mevzileri olarak değerlendirilebilmelidir. Örgütsüzleştirme saldırısının muhatabı işçi sınıfı, bu nedenle de kamu emekçilerinin mücadelesini kendi mücadeleleri gibi sahiplenmeli ve desteklemelidir.

Uluslararası kapitalizmin bugün tüm dünyada yürüttüğü işçi sınıfını ve emekçileri köleleştirme saldırısının en önemli halkalarından biri de özelleştirmedir. Özelleştirme saldırısı sonucu, özellikle bağımlı kapitalist ülkelerde geniş işçi kitleleri büyük bir yıkıma doğru sürüklenmektedir. İşsizlikle birlikte artan açlık ve sefalet, metropollerdeki evsiz-barksızların sayısını gün geçtikçe artırıyor. Dün bu saldırının Latin Amerika’da yarattığı çürümenin sonucu, sokak çocuklarının sokak köpekleri gibi “itlaf” edilmesi olmuştur. Avrupa aylardır işsiz eylemleriyle çalkalanıyor. Tüm dünyada sermayenin saldırıları için en büyük kolaylık işçi sınıfının örgütsüzlüğü ve en büyük kozu ise satılmış sendikalar. Özelleştirmeler için saha, önce taşeronlaştırma, örgütsüzleştirme gibi araçlarla düzenleniyor. İşçi sınıfı, kadrolu-kadrosuz, sözleşmeli-taşeron vb. ayrımlarla iç rekabete sürükleniyor. Sendikal örgütlülükler ya çeşitli oyun ve saldırılarla dağıtılıyor, ya yönetimleri satın alınarak işlevsizleştiriliyor. Oyun ve hilenin kâr etmediği yerde devletin şiddet aygıtları devreye sokuluyor ve sınıfın örgütlenme çabaları devlet terörüyle boğulmaya çalışılıyor. Emperyalizmin geri ülkelere uyguladığı “böl-parçala-yönet” taktiği, her ülke kapitalistleri tarafından o ülkelerin işçi sınıflarına uygulanıyor.

Türkiye işçi ve emekçileri de yıllardır bu saldırıların hedefidir. Üstelik Türkiye işçi sınıfının omuzlarında, ulusal sorun gibi bir de yük bulunuyor. Türkiye işçi sınıfı, Kürt sorunu

üzerinden, kıyasıya mücadele etmesi gereken sermaye sınıfının ve devletinin yedeğine alınmaya çalışılıyor. Bir yandan şovenizm zehiri kullanılarak “bölücülüğe karşı”, öte yandan şeriat korkusu kullanılarak “irticaya karşı” yedeklenmeye ve gerçek çıkar ve sorunlarından uzaklaştırılmaya çalışılan emekçilere, bunların yetmediği yerde tehdit ve şiddet uygulanıyor. Bu yolla korku ve sinmişlik egemen kılınmaya çalışılıyor.

Ama tüm bunlara rağmen gerçekleşen eylemler göstermektedir ki, emekçi kitleler böyle tehditlere kolay boyun eğmeyecektir. Tehditlere, yoğun gözaltı ve saldırılara rağmen Newroz tüm yurttaki coşkuyla kutlandı. Özellikle metropollerde, emekçi Kürt kitlelerinin yanı sıra kamu emekçilerinin ve gençliğin kutlamalara katılımı belirgin ve anlamlıydı. Gene kamu emekçilerinin, KESK’in tüm geri çekme çabalarına rağmen, “sahte sendika yasası”na karşı mücadelesi yerelliklerde sürmeye devam ediyor.

Sermaye rejiminin giriştiği manevraları boşa çıkarmak mümkündür. Düzenin en büyük kozu, ezilenlerin bölünmüşlüğü ve örgütsüzlüğüdür. Onu bundan mahrum bırakmak, birlik ve örgütlülüğün her düzeyde ve hızla sağlamakla mümkündür. Sınıf bilinçli tüm işçi ve emekçiler, gelişmekte olan kitle hareketinin önünü açmak, güçlerini birleştirmek, sınıf dayanışmasını her zeminde örgütlemek için seferber olmalıdırlar. Öncelikle, tüm mevzilerimizde sermayenin sahte gündemlerini yere çalmalı ve kendi gündemimizi hakim kılmalıyız. Sermayenin saldırılarına karşı örgütlenmek, ‘mücadeleyi yükseltmek için etkin bir çaba harcamalıyız.

‘98 1 Mayıs’ının nihayet gerçek içeriğiyle, işçi sınıfının “birlik, mücadele ve dayanışma günü” olarak kutlanabilmesi, sınıf bilinçli öncü işçilerin bugünden yürüteceği örgütlü çalışmaya bağlıdır. Ve yine 1 Mayıs’ın hakkını vermek, sermayenin saldırılarına karşı mücadeleyi yükseltmekten geçmektedir.

Sınıf devrimcileri işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin güncel istemleri ile temel talepleri arasındaki bağa başarılı bir biçimde birleştiren etkin bir propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhir faaliyeti ile gelişmekte olan hareketliliğe etkin bir müdahale çabası içinde olacaklardır.

“Tecrit ve imha” politikası meşrulaştırılmaya çalışılıyor

Susurluk sonrası süreçte rejim, iç dengelerini yeniden düzenleme ve düzenin tahkimatı doğrultusunda bir dizi manevraya girişti. Bu sürecin ilk evresi, RP’nin kapatılması ve son Susurluk Raporu ile birlikte, düzen cephesi açısından belli bir başarıyla tamamlanmış bulunuyor.

Sermaye iktidarı bu “restorasyon ve tahkimat” sürecinin yeni evresinde atmaya hazırlandığı adımlarda tavizsiz davranacağını, geçmiş uygulamalarını aratmayacak bir vahşilikle saldıracığını artık ortaya koymuş bulunmaktadır. 7 HADEP yöneticisinin tutuklanarak partiye yönelik kapatma saldırısının devreye sokulması, 3 devrimcinin Adana’da işkenceyle katledilip çatışma süsü verilmesi, iki yurtseverin Fatih’teki bir evde kalabalık bir ailenin içinden seçilip katledilmesi, cezaevlerine yönelik saldırılar, devrimci basın ve radyolara yönelik baskıların yoğunlaşması, nihayet kamu çalışanlarının eylemleri ile Taksim gösterisine yönelik azgın saldırı, düzenin yeni dönemde sergileyeceği pervasızlığın ilk örnekleri olmuştur. Bunları, “toplam hesapların bir parçası olarak, düzen solunun güçlendirilerek emekçiler için yeni bir barikat haline getirilmesi ve bunun devrimci hareketin tecrit ve ezilme çabasıyla birleştirilmesi” tamamlamaktadır.

Net olarak görülmesi gereken bir diğer olgu, düzenin sergilediği pervasızlığın, incelikli ve ikiye bölünmüş politikası eşliğinde, devlet terörünün tüm yasal ve yasadışı biçimlerinin meşrulaştırılması çabasıyla birlikte ortaya konulmasıdır. Nitekim son Susurluk Raporu’nun temel önemdeki açılımı da bu alandadır. Susurluk’a kadar ülkenin her yerinde devlet çeteleri eliyle gerçekleştirilen yargısız infazlar, “faili meçhul” cinayetler, gözaltında kaybetmeler vb. topluma kanıksatılmaya başlanmıştı. Ancak kaza, çete devletinin iğrenç ve kirli yüzünü bütün çıplaklığıyla ortaya serince, devlet terörünün kontra biçimlerinde belli bir geri çekilme yaşanmak zorunda kalındı. Susurluk sonrası süreçte girişilen manevraların başarılı olabilmesi için gerekliydi bu. “Devlet içine sızmış” çeteleri mahkum ederek düzeni ve özellikle ordu şahsında devleti temize çıkarma, “çetelerden temizlenmiş bir toplum” özelemindeki toplumsal muhalefeti yedekleme, böylece “restorasyon ve tahkimat”ı en ileri düzeyde gerçekleştirmenin zeminini oluşturmayı amaçlayan geçici bir geri çekilmeydi bu.

İşte yeni evrede dikkat edilmesi gereken, devlet terörünün yasal ve yasadışı bütün biçimleri pervasızca uygulanırken hayata geçirilmeye çalışılan incelikli politikadır. Bu en açık ve tam biçimiyle, devletin “süper müfettiş”i Kutlu Savaş’ın Susurluk Raporu’nda ortaya konuldu: “Devletin kontra çeteleri kullanması, düzene muhalif güçleri yasal ve yasadışı yollarla ortadan kaldırması vb. yanlış değildir. Yanlış olan bu işleri yaparken devlet çıkarlarının dışına çıkılması, öldürme yetkisinin başçavuşa kadar inmesidir...” anlamına gelen sözleri, düzenin başbakanı tarafından da “yapıldı, yapılır ve yapılacaktır!” sözleriyle açık bir biçimde savunuldu. Bu incelikli politika ilk etapta devrimci harekete yönelen, ardından da tüm toplumsal muhalefeti kapsayacak tarzda genişletileceği kesin olan vahşi saldırı ve imhanın meşrulaştırılmasını hedeflemektedir. Sermaye medyası da bu çabaya en ileri düzeyde destek vermektedir. Bir yandan göstermelik olarak tutuklanan çete elemanlarının bırakılmasını “yargının bağımsızlığı” maskesiyle olumlayan medya tekelleri; öte yandan Adana’da vahşice katledilen devrimcileri “eylem hazırlıkları içindeyken...”, Fatih’te katledilen yurtseverleri “polis katilleri çatışmada...” haberleriyle birlikte vererek, devletin “öldürme yetkisi”ni kutsamaktadırlar. Verilmek istenen mesaj yeterince açıktır: “Yapıldı, yapılır, yapılacaktır. Yanlış olan ‘sır’ların ortalığa saçılmasıdır”!

Düzenin imha politikasını meşrulaştırma saldırısının önemi nereden gelmektedir?

Sermaye düzeni çok yönlü saldırılarının biriktirdiği tepki ve hoşnutsuzluğun yolaçağı kendiliğinden bir hareketi dizginleyip düzen kanallarına akıtma planlarını çoktan yapmıştır ve şimdi bunu devreye sokmaktadır. Bu planın “devrimci hareketi tecrit ve ezme” parçası, uygulamanın zorlu alanlarından biridir. ‘80 yenilgisine rağmen cezaevlerinde gerçekleşen açlık grevleri, ‘96 1 Mayıs ve SAG-ÖO direnişleri bunun çok kolay olmadığını göstermektedir. Düzen asgari düzeyde de olsa “kitleyi etkileyen bir devrimci hareket” etkenini gözönünde bulundurmak zorundadır. “Kitlelerden tecrit” politikasının önemi buradan gelmektedir. Özellikle son kitle eylemlerinde düzen medyasının dilinden düşürmediği “bir avuç provokator

söylemi boşuna değildir. “Tecrit” politikasındaki başarı “imha” politikasını hayata geçirmede büyük bir kolaylık olacaktır.

İşte düzenin tahkimatının bu yeni evresinde ve kitle hareketinin gelişme işaretlerini verdiği bir dönemde kitlelerle bağ kurmayı başarabilmek çok daha büyük bir önem taşımaktadır. Kitle hareketini daha ileri düzeyden etkileyen, kendini ondan yalıtın değil onun içinde varolan bir devrimci önderlik bugünün en temel ihtiyacıdır. Sınıf hareketi kendini mevzi direnişler üzerinden ifade etse de uzun bir dönemdir yaşanan kırılmadan henüz kurtulamamıştır. Düzenin emekçi kitlelerin tepki ve hoşnutsuzluğunun dışı vurduğu eylemleri reformist ve sendikal barikatlarla denetim altına almakta fazla zorlanmaması bir yönüyle bundan kaynaklanmaktadır. Kitle hareketliliğinin devrimcilerle bulunduğu noktalarda ise düzen zorlanmaktadır. Gazi Direnişi ve Susurluk sonrası gelişen tepkileri yedeklemekte yaşadığı zorlanma bunun açık örnekleridir.

Düzenin yeni dönemde gelişecek bir hareketi yedekleyebilmesinin zemini birinci evredeki başarı üzerinden oluşturulmuş bulunuyor. Bu dönemde toplumsal bilinç reformist/düzeniçi politikalara kazanılmıştır. Devrimci hareketi “tecrit politikası”nın bir parçası olarak düzen solunun ve sosyal-reformist hareketin önü açılmıştır. Gelişecek kitle hareketi ile devrimci bir temelde birleşilemediği, dolayısıyla kitlelerin bilinci reformist etkiden kurtarılamadığı koşullarda, düzen yeni döneme ilişkin hesaplarının gereklerini yerine getirmekte zorlanmayacaktır.

İçine girdiğimiz süreçte devrimci hareketin durumu nedir? Ne yazık ki, bugün kitleleri devrimci politikaya kazanacak bir devrimci hareket gerçekliği yoktur karşımızda. Darlaşmadan öteye bir olgudur bu. Sorun ideolojik, politik ve sınıfsal duruştan kaynaklanmaktadır. Devrimci hareket, nitel ve nicel olarak yaşadığı darlaşma süreci dışında asıl darlığını bu duruştan almaktadır. Ürettiği politikalar esas olarak reformizme, dolayısıyla da düzene kan taşıy niteliktedir. Bu nedenle komünist harekete özel bir sorumluluk düşmektedir. Kitlelerin verili geriliğine teslim olmadan, ancak kitlelerden de kopmadan devrimci önderlik ihtiyacının karşılanmasıdır bu. Düzenin tecrit ve imhayı meşrulaştırma saldırısını boşa çıkartmanın tek yolu buradan geçmektedir.

“Sivil İnisiyatif” ihaneti sürüyor!

Susurluk sonrası süreçte, Türk-İş, DİSK, TİSK, TESK ve TOBB; “aralarındaki sınıfsal çelişkileri bir kenara bırakıp, ülke çıkarları için”, “tehlike altındaki laik-demokratik cumhuriyeti kurtarmak amacıyla” esasta ise MGK direktifiyle bir sivil inisiyatif oluşturmuş, ilk ortak açıklamalarını da Mayıs 1997’de yapmışlardı.

Daha sonra ESK (Ekonomik Sosyal Konsey) adını alan bu beşli çete, geçtiğimiz günlerde yine görev başına çağrıldı. Ordunun, sözde “irticaya karşı mücadele”, aslında ise devrimcilere, işçi ve emekçilere dönük saldırı kampanyasına destek sunan bir deklarasyonla görevlerine sarıldılar. Yayınlanan deklarasyonda, ülkenin demokrasi-dışı tartışmaları haketmediği belirtilirken, bu tartışmaları aşabilmenin tek yolu olarak, hukukun egemenliğine, sosyal adalet ve örgütlü toplumun geliştirilmesine olanak verecek “gerçek bir demokratikleşme” gösterilmektedir. “Demokrasi-dışı”; yani düzen karşıtı çözüm arayışlarını çağdışı olarak niteleyen bu çete, bu tip arayışların sorunları derinleştireceğini söylüyor.

Deklarasyondaki, “sorunların çözüm yerinin Meclis olduğu” söylemi, çetelerin asli uzantılarının mecliste olduğunu gizlemektedir. “Demokratik bir seçim için, demokratik seçim ve siyasi partiler yasalarının çıkarılması gerektiği” görüşü ise, çözümü parlamenter-demokratik (yani çeteci-kontracı) düzene bağlamaktadır. Türkiye’nin acil siyasi sorunlarını tanımlarken de, “irtica” kavramıyla “terör” ve “bölücülük” aynı başlık altında ele alınarak, devrimci kalkışmalarla dinci gericilik aynı kefeyle konulmuştur. Sömürgeci sermaye devletinin ağzıyla, “üniter devletin bölünmez bütünlüğü ve bağımsızlığı” için göreve hazır olduklarını da belirten beşli çete, kirli savaşa ve sermaye devletinin ordusuna tam desteklerini sürdürmektedirler.

Bildiride çetelere karşı çıkmayı da ihmal etmeyen “Sivil İnisiyatif”, yarım ağızla da olsa her türlü yasadışı veya gizli örgütlenmenin devlet içinde kadrolaşmasının önlenmesini ve tasfiye edilmesini hükümetten talep etmiştir. Ki bu kadarını TUSİAD-MGK hükümeti de söylemekte, çetelerin kurumsallaşmasının zemini yaratılmaktadır. Hükümete taleplerini yerine getirmesi için üç aylık süre tanıyan “İnisiyatif”çiler, talepler yerine gelmediği takdirde yeni bir seçime gidilmesini istemekte.

Belli aralıklarla biraraya gelecek olan inisiyatifte belirgin olan; ordunun ve sermayenin taleplerinin, planlarının yaşama geçirilmesinin, işçi sınıfına ve emekçilere yeni saldırılarının platformu olmasıdır. Bu nedenle ESK içinde yer alan Türk-İş ve DİSK başkanları, derhal sınıf sendikalarımızdan istifa edip bir işveren kuruluşunda görev istemelidirler. Sendikalarımızın adının böyle kirli işlere karıştırılmasına, düşmanın hizmetine sunulmasına izin vermemeliyiz.

Newroz'da yakılan ateşi geleceğe taşıyalım!

Susurluk'la birlikte üstü örtülemez hale gelen çürüyen düzen, çeteleşen devlet gerçeği ve sermayenin topyekün saldırısı karşısındaki suskunluk Aralık ayında kırılmaya başladı. Ve nihayet Mart eylemlilikleri yeni bir dönemin eşiğinde olunduğunun habercisi oldu. Komünistlerin son dönemin eylemliliklerine ilişkin olarak, *"bunların yaygınlaşacak ve militan bir çizgide gelişecek bir kitle hareketinin ilk işaretlerini verdiği ve sermayenin önümüzdeki süreçte daha da yoğunlaşacak iktisadi-sosyal saldırılarının biriken dinamiklerin açığa çıkmasını hızlandıracağı"* tespiti, geride bıraktığımız Newroz gösterilerindeki kitlesellik ve militanlıkla daha da güçlenmiştir.

Ezilenlerin zalimlere karşı başkaldırısını simgeleyen ve Kürt halkının çağdaş Dehaklara karşı yürüttüğü ulusal özgürlük mücadelesiyle özdeşleşen Newroz, bir kez daha sermaye devletine karşı öfke ile halklar arasında barış ve kardeşliğe duyulan özlemin dışa vurulduğu bir mücadele günü olarak, özüne uygun bir biçimde alanlarda kutlandı.

Özellikle '90-'91 Serhıldanlarıyla birlikte Newroz gösterileri devletin şiddetli saldırılarına hedef oldu. Bu saldırılarla Kürt halkının özgürlük istemini bastıramayan sömürgeci devlet, bu kez de Newroz'un içini boşaltma manevrasına girişti. Bu yıl da valiliklerin emriyle "Nevruz kutlamaları" gerçekleştirildi. Ancak düzenin tüm çabalarına rağmen '98

Newroz'u özüne uygun bir mücadele günü olarak kutlandı.

İkiyüzlülük ve "Nevruz" komedisi

Devletin "Newroz telaşı" 21 Mart'ı önceleyen günlerde kendini gösterdi. Kürdistan ve Kürtlerin yoğunlukta olduğu metropollerdeki semtlerde, 8 Mart ve 12 Mart eylemlerini izleyen operasyonlar gerçekleştirildi. *Ülkede Gündem*, İstanbul HADEP ilçe örgütleri, Mezopotamya Kültür Merkezi ve devrimci basın devletin saldırılarına hedef oldu. Yine aynı günlerde HADEP'e yönelik davaların bir yenisi gündeme geldi. Tutuklu bulunan HADEP yöneticileri hakkında "PKK'nın siyasi kanat yöneticisi oldukları" iddiasıyla dava açılarak, toplumsal muhalefetin üzerinde estirilen teröre bir de "hukuk terörü" eklendi.

Devlet bir yandan saldırılarını yoğunlaştırırken, diğer yandan da Newroz'un ehlileştirme operasyonunu uygulamaya soktu. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Newroz'u "Nevruz"laştırma çabası içine girdiler. Valiliklerce düzenlenecek Nevruz kutlamalarına öğrencilerin getirilmesi için verilen talimatlarla, "devlet erkani"nın da katılacağı törenlerde yalnızlıklarını gidermeye çalıştılar.

Newroz gösterileri de değişik gerekçelerle; Bursa'da aynı gün yapılacak "Nevruz kutlamaları", Bingöl'de "Nevruz bayramının bir şahıs, kuruluş, dernek ya da herhangi bir partinin tekelinde olmadığı" nedeniyle

"izinsiz" ilan edildi. Öncesinden saldırılara kılıf hazırlandı.

Newroz ezilen halkların mücadele günüdür!

Sömürgeci sermaye devletin Newroz'un bir mücadele günü olarak kutlanmasını engelleme çabaları, başta Kürdistan'daki gösteriler olmak üzere, boşa çıkarıldı. Newroz, her türlü tehdit, baskı ve saldırıya karşın, ezilen halkların çağdaş Dehaklara öfkesini kustuğu bir mücadele günü olarak kutlandı.

Geçmiş yılların aksine gösteriler belirli merkezlerle sınırlı kalmadı. Özellikle Kürt emekçilerinin yoğun olarak bulundukları yerler birer Newroz alanına dönüştü. Kitlesellik ve militanlık düzeyi '90-'91 Newrozlarıyla karşılaştırılamayacak olsa da, bunları izleyen yıllardaki Newroz gösterilerinden gözle görülür bir farklılık taşıyordu bu yılki Newroz. Alanlara devrimci bir atmosfer hakimdi. Soyut barış çağrılarının ötesine geçildi, düzene karşı dizginlenemeyen öfke dışa vurdu kendini.

Kürdistan'daki gösteriler başta olmak üzere, İstanbul, İzmir, Ankara,

Adana, Mersin, Bursa, İzmit, Manisa, Aydın, Çorum ve Kırşehir gibi illerde sayıları onbinlerle ifade edilebilecek bir kitlesellik düzeyi yakalandı. Kurulmaya çalışılan asker-polis denetimi özellikle Kürdistan'daki gösterilerde geri püskürtüldü.

Diyarbakır, Batman, Siirt, Van ve Mersin illerindeki gösterilere asker-polis-özel timin müdahaleleri sömürgeci devletin gerçek yüzünü ortaya serdi. Fakat tüm saldırılar her türlü bedel göze alınarak karşı saldırıya dönüştürüldü. Gösteriler sonrası gerçekleştirilen operasyonlar, devletin emekçi kitleler ve kardeş Kürt halkının mücadelesi karşısındaki tahammülsüzlüğünü bir kez daha ortaya koydu.

'98 Newroz'u, Kızılay ve Taksim'in ardından, düzenin Susurluk sonrasında yakalamış olduğu kolay başarının sınırlarını ortaya koymasının yanı sıra, sermayenin her türlü gerici ve reformist barikatına karşı gelişecek bir devrimci kitle hareketinin de işaretçisi olmuştur. Görev, saldırılara karşı işçi-emekçi barikatlarını oluşturmaktır. Gün, Kürdistan dağlarındaki özgürlük ateşine işçi ve emekçilerin sosyalizm ateşi ile cevap vermek için mücadeleyi yükseltme günüdür.

Kayseri'de Newroz kutlamaları

Sermaye devleti kitle hareketinin ölü toprağını üzerinden atmaya başlamasıyla birlikte saldırılarını yoğunlaştırdı. Kızılay'ı, Taksim'i zapteden emekçi kitleler ve gençler azgın bir devlet terörüyle yüzyüze geldiler. Ancak devlet daha 8 Mart kutlamalarında Newroz'un Nevruz edilemeyeceğini gördü. İstanbul'da, Adana'da, Diyarbakır ve Mersin'de Newroz ateşleri yakılarak, devlete gereken cevap verildi.

Buna bir cevap da Kayseri'de emekçi halktan geldi. Newroz, Kürt halkının yoğun olduğu beş ayrı semtte kutlandı. Bunlardan biri izinli, diğer dördü ise halkın kendi inisiyatifleriyle düzenlenen eylemler oldu. Battalaltı Tepeleri'nde devrimci çevrelerin de katıldığı kutlamaya Newroz ateşi yakılarak ve halaylar çekilerek başlandı.

HADEP'in basın bildirisinin

okunmasının ardından Kızıl Şafak Sanat Topluluğu kutlamaya canlılık kattı. Yoğun güvenlik önlemleri altında gerçekleştirilen etkinlik sonrasında sistemin bekçileri sanat topluluğunun ve arkadaşlarının yolunu keserek psikolojik baskı ve tacizde bulundular. Ancak devrimcilerin koyduğu tavırla geri püskürtüldüler.

*"Ötsün diye kendi yuvasında kuş
Açsın diye kendi dalında çiçek
Gördüler ki hep yeni ateşler*

gerek.

*Ateş olup yanmaktaysa bütün
gerçek
Yanarken türkü söyleyen canlar*

gerek

*Ateşi, kanıyla tutuşturanlar
gerek."*

Kayseri'den SYKB okurları

Newroz ateşi, her yerden yükseliyor!

Sömürgeci Türk devleti yıllardır kirli bir savaş yürütmekte, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin yargısız infazlar, köy yakmalar, göç ettirmelere boğmaya çalışmaktadır. Newroz Kürt halkı için bu dizginsiz zulme karşı mücadeleyi ve isyanı ifade etmektedir. Yüzyıllar önce demirci ustası Kawa'nın zalim kral Dehak'a karşı yaktığı ateş, bugünkü Dehaklara karşı da kor olup yükselmektedir.

İstanbul'da Newroz, HADEP, ÖDP, SİP ve EMEP'in organizasyonu ile Zeytinburnu Kazlıçeşme'de kutlandı. Alan çevik kuvvet, robocoplar ve panzerlerle adeta çevrilmmişti. Alana giriş yollarında on ayrı yerde arama noktası oluşturulmuştu. Devletin yıldırma politikası burada da kendini gösteriyordu. İnsanlar ince ince arandılar alana girerken. Sarı-yeşil-kırmızı bantlara bile el koyarak coşkuyu kırmaya çalıştılar. Görevlilerin kollarındaki kırmızı bantlara, pankartlara el koydular. Ayrıca bazı HADEP parti bayraklarını yaktılar. Polis, Atılım, YDG ve komünist işçilerin imzasız pankartına da alana girişte el koydu.

Dört bir yanında Newroz ateşi yakılan alanda HADEP il ve ilçe örgütleri, ÖDP, SİP, EMEP, MKM, Yurtsever Gençlik, Devrimci Gençlik, Devrimci Çözüm, Emekçi Kadınlar Birliği, Anti-Sömürgeci Gençlik, Kaldıraç, Direniş ve Kızıl Bayrak imzalı pankartlar açıldı. "Ez ji PKK me!", "Biji PKK, ERNK, ARGK!" ve "Yaşasın halkların kardeşliği!" yazılı pankartları ile ERNK bayrağının yanısıra TKEP-L, MLKP, TİKKO ve DHKP-C pankartları açıldı. Devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşunun ardından kutlama konuşmalar ve müzik dinletisi ile devam etti. Reformistlerin gölgede kaldığı alanda devrimci sloganlar yükseliyordu. "Biji Newroz, biji sosyalizm!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Halkların kardeşliği sosyalizmde!", "İşçiler birlik, halklar kardeş olmalı!", "Newroz ateşini 1 Mayıs'ta körükle!", "Şehit namırın!" alana hakim olan sloganlardı. Bunların yanısıra en çok atılan sloganlar "Biji PKK!", "Biji serok Apo!" oldu. Ateşler etrafında türküler eşliğinde halaylar çekildikten sonra kitle dağıldı.

İstanbul'daki Newroz kutlamalarında çok sayıda kişi gözaltına alındı.

İstanbul/SYKB

HADEP, SİP, ÖDP, EMEP'in ortak düzenledikleri İzmir'deki Newroz kutlamaları, soğuk ve yağmurlu bir havada, saat 11.00'de HADEP binası önünde toplanılmasıyla başladı. Saat 12.00'de yaklaşık 2500-3000 civarında bir kitle birikmişti. Saat 12.30'da kortejler oluşturularak Cumhuriyet Meydanı'na doğru yürüyüşe geçildi. Meydana gelindiğinde katılım daha da

artmıştı. Miting devrim şehitleri için yapılan bir dakikalık saygı duruşu ile başladı. ÖDP, SİP, EMEP gibi reformist yapıların katılımları oldukça sınırlıydı. Mitinge hakim renk sarı-yeşil-kırmızı, hakim sloganlar; "Gerilla vuruyor, Kürdistan'ı kuruyor!", "Biji PKK, ERNK, ARGK!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!", "Şehit namırın!", "Biji Newroz!" idi. Alanda PKK bayrağının açılmasıyla yurtsever gençlerin coşkusu doruğa ulaştı. Tertip komitesini oluşturan reformist partilerin bayrağın açılması karşısındaki tavırları ise, reformizmin yüzünü bir kez daha gözler önüne serdi.

Eylem bittikten sonra 6 kişi bu gerekçeyle gözaltına alındı. Semtlerde akşam kutlamalarından sonra da bu gözaltı furyası sürdü. Akşam saatleriyle birlikte gözaltına alınanların sayısı 50'yi bulmuştu.

Newroz kutlamalarına semtlerde ateşler yakılarak gece de devam edildi. Güzeltepe'de yaklaşık 600-700 kişinin katıldığı kutlamalara daha çok çocuk ve gençler ilgi gösterdi. Mezopotamya Kültür Merkezi'nden bir grubun türküler eşliğinde halaylar çekilerek, "Biji Newroz!", "Newroz ateşi çeteleri yakacak!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganlarının atıldığı kutlamaları polis izlemekle yetindi.

Yamanlar'da beklenenin altında ve kısa süren bir kutlama gerçekleştirildi. Faşistlerin kutlamalara müdahale etmeye kalkışmaları üzerine Ülkü Ocağı taşlandı. Kadifekale'de 5 bin kişinin katılımıyla gerçekleşen kutlamalardan sonra yoğun gözaltı yaşandı.

İzmir'deki '98 Newroz kutlamaları bugüne kadar gerçekleşenlerin en kitleseli idi. Yanısıra, özellikle Kürt gençliğinin devrimci potansiyelini ortaya çıkarması ve militanlığı ile bundan sonraki süreç için olumlu işaretler verdi.

İzmir/SYKB

Ankara'da Newroz kutlaması saat 11.00'de Sıhhiye Köprüsü üzerinde toplanılarak başladı. Yaklaşık 4 bin kişilik bir kitleyle Tandoğan Alanı'na doğru kar altında yüründü.

Ankara'da özellikle kamu emekçilerinin eylemlerinden sonra polis, her eylem öncesinde merkezi yerlerde yığınak yapıyor. Robocopu, çeviği, panzeri vb. ile güç gösterisi yaparak kitlelere gözdağı vermeye çalışıyor. Newroz gösterisinde de böyle oldu.

Arama noktasında polis, pankart sopalarını ve çocukları alana almak istemedi. Tertip komitesiyle polis arasındaki tartışmalardan sonra, pankart sopalarının uçları kırılarak ve tek tek arama yapılarak alana doğru yürüyüşe geçildi. Bu arada bir pankarta el konuldu. Ama yaratılmaya çalışılan bu olağanüstü hal kitlenin coşkusunu engelleyemedi.

Newroz kutlaması için Tüzün Dül-Hırap, Arslan, https://agayco.org/ SES, Tüm Maliye-Sen, Tüm Yargı-Sen,

Tüm Sosyal-Sen, Bank-Sen, Eğitim-Sen, Tüm-Tis, Halkevleri Genel Merkezi, Ekim Gençliği, Kaldıraç, Odak, Partizan, İşçi Demokrasisi, HÖP, TİYAD, ÖDP, SİP, HADEP, EMEP, Radyo Ezgi, İHD pankartlarıyla katıldılar. "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Halkların kardeşliği sosyalizmde!", "Faşizme karşı omuz omuza!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!", "Yaşasın devrimci dayanışma!" en çok atılan sloganlar arasındaydı. Gösterideki emekçi katılımı dikkat çekiyordu.

Binyıllardan bu yana yakılan bu isyan ateşini, kendisinden öncekiler gibi sömürgeci TC'de söndürmeye çalıştı. Bunu başaramayacağını anlayınca sahiplenip içini boşaltma çabasına girdi. Kürdistan'da serhıldanlaşan Newrozların ardından sömürgeci devlet tarafından resmi Nevruz törenleri gündeme getirildi. Ancak bu yılki Newroz kutlamaları da bu girişimin ne denli sonuçsuz bir çaba olduğunu bir kez daha ortaya koydu.

Ankara/SYKB

Newroz; Kürt halkının diriliş ve başkaldırısıyla simgelenen bugün, '98'de de modern zalim Dehaklar ile modern Kawaların karşı karşıya geldiği bir gün olmayı sürdürüyor.

'98 Newroz'u, geçen yılla kıyaslandığında, ulusal kurtuluş mücadelesinin özüne uygun bir biçimde kutlandı. Türkiye metropoller ve Kürdistan'ın birçok bölgesinde, devletin yoğun baskı, terör ve Newroz'u "Nevruz"laştırma çabalarına rağmen, mücadele ruhu bu yılki eylemlere hakimdi. Newroz'un başkaldırı ve direniş ruhu yeniden yaşatıldı. Kürt ulusal mücadelesinin yaşadığı gerileme düşünüldüğünde, bu son derece anlamlıdır. Kürt emekçileri gerçek ve kalıcı bir özgürlük istemini Newroz vesilesiyle bir kez daha ortaya koymuşlardır.

Türkiye'nin ve Kürdistan'ın birçok ilinde olduğu gibi Adana'da da Newroz kutlamaları Yüreğir HADEP il binasının önünde gerçekleştirildi. Yoğun yağmura rağmen 10 bin kadar Kürt emekçisi alanda yerini aldı. Coşku ve öfke had safhadaydı. Sloganlar haykırıldı, lastikler yakıldı. "Gerilla vuruyor, Kürdistan'ı kuruyor!", "Gençler Botan'a, özgür vatana!" sloganları en çok haykırılan sloganlar oldu.

Alandaki kutlamanın sona ermesinden sonra değişik yönlerde dağılan kitle sloganlı yürüyüşünü sürdürdü. "Kürdistan faşizme mezar olacak!", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganları haykırıldı.

Adana'da Newroz kutlamaları bunlarla sınırlı kalmadı. Kürt emekçilerinin yoğun olarak oturdukları Şakirpaşa, Barbaros, Denizli gibi semtlerde lastikler yakılıp sloganlar atıldı. Binlerle ifade

edilebilecek bir kitleselliğe ulaşan gece eylemlilikleri Kürt halkının meşru mücadelesinin gücünün en anlamlı göstergesi oldu.

Adana/SYKB

Ceyhan'da HADEP tarafından organize edilen kutlamalara Kızıl Bayrak okurları olarak katıldık. Sabah 8.30'da Newroz kutlamalarının yapıldığı alana gittik. Kitle henüz yeni yeni geliyordu. Bir süre sonra Newroz ateşi yakıldı. Ardından kitle çoğalmaya başladı.

Kitle toplandıktan sonra mesajlar okundu. Biz de Kızıl Bayrak okurları olarak kendi mesajımızı yolladık. Mesajların okunmasından sonra kitle sloganları zılgıtlarla selamladı ve gür bir şekilde haykırdı. Eylemde sık sık "Kürdistan faşizme mezar olacak!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganları atıldı. Yoğun bir şekilde Tekstil İşçileri Bülteni kuşlamaları yapıldı.

Ceyhan'dan SYKB okurları

Kürt halkının ulusal uyanışının simgesi haline gelen Newroz tüm ülkede olduğu gibi İzmit'te de coşkulu ve militan bir ortamda kutlandı.

21 Mart günü İzmit "Anıtpark"ta yapılacak kutlamalar için ilçelerden onlarca otobüs kaldırıldı. Gebze'den kalkan 12 otobüs polis tarafından durdurularak yoğun aramadan geçirildi. Polis araması, kamera çekimi eşliğinde yaklaşık bir saat sürdü. Kitle bilinçli bir biçimde bekletildi. Bu gecikme, kutlamanın 12.00 yerine 13.00'de başlamasına neden oldu.

İzmit merkezinde kortejlerde toplanan kitle, "HADEP halktır, halk burada!", "Biji Newroz!", "Biji aşiti", "Çeteler halka hesap verecek!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Kawa'nın balyozu işçilerin elinde!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!" vb. sloganlar eşliğinde alana doğru yürüyüşe geçti.

Yaklaşık 1500 kişinin katıldığı kutlamalarda Nazım Kültürevi Müzik grubu ile Soluğu Rüzgar Müzik grubu Kürtçe ve Türkçe marşlar eşliğinde bir müzik dinletisi sundular. Zindandaki DEP milletvekilleri ile HADEP Genel Başkanı Murat Bozlak'ın mesajları alkış ve sloganlarla karşılandı. HADEP'e yönelik saldırıların yanısıra işçi ve emekçilere yönelik çok yönlü saldırıları da teşhir eden konuşmalar yapıldı. Yakılan ateşler ve modern Dehaklar'a duyulan öfkeyi yansıtan sloganlarla, militan bir duruş sergilendi.

Aynı gece, Gebze Mudurnutepe ve Ulaštepe başta olmak üzere İzmit'in değişik semtlerinde, yakılan ateşler ve sloganlarla kutlamalar devam etti.

İzmit/SYKB

Kızıldere katliamını unutmadık

30 Mart 1972, Tokat'ın Niksar ilçesi Kızıldere köyü. THKP-C önder ve savaşçıları Mahir Çayan, Ahmet Atasoy, Sabahattin Kurt, Ertan Sarıhan, Nihat Yılmaz, Saffet Alp, Sinan Kazım Özudoğru, Hüdayi Arıkan, ve THKO önderleri Cihan Alptekin ile Ömer Ayna, Denizlerin idamını engelleyebilmek amacıyla gerçekleştirilen İngiliz askerlerini kaçırmaya eyleminin ardından, bir köy evinde kuşatılırlar. Kimine göre delidirler, kimine göre çocuk. Oysa On'lar bilirler ki, ne seçim sandıklarından sosyalizm çıkacaktır ne de bir cunta bahşedecektir devrimi. Bilirler ki, devrimin yolu can bedeli kavgadan geçer.

Kızıldere'de bir yanda ihanet vardır, bir yanda ölüm. Kendilerinden yüzlerce kat “güçlü” düşmanı afallatır On'ların şiarı: “Biz buraya dönmeye değil, ölmeye geldik!”

Kızıldere direnişinin Türkiye devrimci hareketi açısından tarihsel önemini kavrayabilmek için '71 devrimci hareketine ve içine doğduğu toplumsal-siyasal koşullara kısaca göz atmak gerekir.

1960'lı yıllar, Türkiye'de modern sınıf ilişkilerinin kentte ve kırdaki tüm toplum düzeyinde yaygınlaştığı, tekelci sermayenin iktidardaki gücünü pekiştirdiği, emperyalizme bağımlılığın arttığı bir süreç olarak yaşandı. Sanayinin hızlı gelişimi, kırdaki makineleşme ve kapitalist ilişkilerin hızla yayılması ve küçük tarım üreticilerinin pazara bağlanması, bu dönem ekonomisinin temel özelliklerini oluşturuyordu. Buna koşut olarak toplumsal yapıda da hızlı bir değişim söz konusuydu. Bir yandan işçi sınıfı nicel ve nitel olarak gelişiyor, sendikali işçi sayısı hızla artıyor, sendikal mücadele sermayenin kar oranlarını zorluyordu. Diğer yandan da kırdaki kapitalist ilişkilerin yaygınlaşmasıyla feodal toprak sahipleri tedrici bir şekilde burjuvalaşıyor, yoksul köylülük mülksüzleşerek yedek işgücü ordusu halinde kentlere sürülüyordu. Öğrenci gençlik Avrupa'da '68'in ardından gerileyen gençlik hareketlerinden farklı olarak, giderek kitlesellenen ve anti-emperyalist temelde radikalleşen bir hareketlilik içine giriyordu. Orta sınıf aydınlarının sosyalizme yönelimi daha belirgin hale geliyor, klasik marksist-leninist eserler birbiri ardına Türkçe'ye çevrilerek yayınlanıyordu.

Esas olarak ayrı mecralarda da olsa, yasal sınırları zorlayan ve zaman zaman aşan, 15-16 Haziran büyük işçi direnişine doğru ilerleyen bir sendikal sınıf hareketi, kentte ve kırdaki hızla mülksüzleşen küçük-burjuva kitlelerin mücadelesi, radikal bir

anti-emperyalist gençlik hareketi sözkonusuydu.

Sol hareket, tarihinde ilk kez bu toplumsal temelde ciddi bir kitlesel desteğe kavuştu. Sosyalizm, hareket halindeki kitleler için bir umut haline geliyordu.

Öte yandan, Şefik Hüsnü TKP'sinin revizyonist mirası üzerinde yükselen TİP parlamentarizmi ve MDD (Milli Demokratik Devrim) hareketinin kemalist cuntacılığıyla malul sol hareket, devrimci potansiyel taşıyan toplumsal hareketleri gerek parlamentarist hayallerle, gerekse de “ordunun ilericiliği” safsatalarıyla düzene bağlamaktan öte bir işlev taşımıyordu.

Sol harekette mevcut siyasal odaklar, mücadele araç, biçim ve yöntemleri açısından olduğu kadar, programatik açıdan da düzen sınırlarını aşamıyor ve devrimci gelişmenin önünü tıkiyordu.

MDD Hareketi içinde yaşanan bir dizi ayrışma sonucu ortaya çıkan '71 devrimci hareketi, programatik planda proleter sosyalizmine uzak olsa da, mücadele biçimleri açısından ve düzen karşıtı siyasal ve örgütsel konumuyla burjuva sosyalizminden küçük-burjuva sosyalizmi temelinde radikal bir devrimci kopuşu ifade ediyordu. Yaşanan ayrışma sonucu ortaya çıkan, özellikle militan gençlik hareketinin önderlerini bağrında taşıyan THKO, THKP-C ve TKP-ML, iktidarın ancak devrimci zor yoluyla alınabileceğine duyulan samimi inançla silahlı mücadeleye girişti.

'71 devrimci hareketinin yenilgisi, 12 Eylül yenilgisinden farklı olarak, ardında çözülme ve yılgınlık değil, '74 devrimci yükselişinde somutlanan bir diriliş ve özgüven bıraktı. Sehpada Denizler, kuşatmada Mahirler, işkencede İbrahimler; onurlu bir mücadele ve direniş geleneği yarattılar. Devrimci hareketi ayakta tutan moral değerler bu direnişlerde yaratıldı. THKP-C ve THKO savaşçıları devrimci dayanışmanın en güzel örneğini sergilediler. Bugün zindan direnişlerinde, ölüm oruçlarında yaşatılan devrimci dayanışma, köklerini bu mirastan alıyor.

Biz komünistler, biliyoruz ki geleneği olmayanın geleceği de yoktur. Kızıldere'de bir direniş destanı yazan On'lara sözümüzdür: On'ların savaşkanlığını işçi sınıfının devrimci savaş partisini yaratarak sürdüreceğiz! On'ların bizlere miras bıraktığı ihtilalci ruhu sosyalist devrim kavgamızda yaşıyoruz, yaşatacağız!

Kızıldere şehitleri ölümsüzdür!

Ceyhan Cezaevi'nde bir EKİM davası tutsağı

Çürümüş düzenin çöken vargısı1

Adalet işçilerle gelecek!

Sınıflı toplumlarda egemen sınıfın iktidarını sürdürebilmek için en çok kullandığı araçlardan biri de hukuk sistemidir. Sözkonusu kapitalist sistemse eğer, doğaldır ki hukuk sistemi de artı-değer sömürsünü koruma ana hedefi çerçevesinde kurgulanacaktır. Kuşkusuz kendi meşruiyetini sağlayabilmek için yükselttiği insan haklarına uygun düzenlemeler ve ezilenlerin bir dizi bedeller ödeyerek kazandığı hak ve özgürlükler bu hukuk sistemi içinde kısmi olarak yer tutmaktadır. Fakat burjuvazi açısından kendi hukuk sistemi de, gerektiğinde -çıkarlarıyla çeliştiğinde- tanımayacağı kadar biçimseldir.

Susurlukla birlikte ortaya saçılan çürüme/çeteleşme manzaraları içinde, yargı sistemi de büyük oranda teşhir olmuştur. Hükümet ve parlamento gibi, yargının da bağımsız işlemediği bugün herkes tarafından kabul görebilecek durumda açığa çıkmıştır. Kuşkusuz sermaye sınıfı da bunun bilincindedir. Artık faşist yöntemlerini ve kendini korumaktan başka bir amacı olmayan mahkeme kararlarını gizleme gereği duymamakta, aksine bunları kitle mücadelesini bastırmak için açık birer tehdit aracı olarak kullanmaktadır. Son dönemde kitle eylemlerine yapılan vahşi saldırılar ve tüm kamuoyunun gözleri önünde devlet lehine sürüncemeye bırakılan davalar, verilen kararlar, tam da bunun göstergesidir. Yargı ile ilgili olanlardan son haftalarda gelişen bazılarını sıralarsak:

-17 Mart'ta görülen, iki yıl önce Alibeyköy'de Kurtuluş gazetesi dağıtırken katledilen İrfan Ağdaş'ın davasına mahkeme heyetinin tamamı çeşitli gerekçelerle katılmadığından davaya toplama bir heyetle devam edildi. Tamamen siyasi polisin yönlendirmesiyle devam eden duruşma yeniden ileri bir tarihe ertelendi.

-Gözüldündayken polislerce katledilen Evrensel Gazetesi muhabiri Metin Göktepe'yle ilgili olarak yürütülen dava geçtiğimiz günlerde sonuçlandı. Afyon Ağır Ceza Mahkemesi tarafından sanıklardan Emniyet Amiri Seydi Battal Köse, Şuayip Mutluer, Saffet Hızarcı, Fedai Korkmaz ve Metin Kuşat'ı “faili belli olmayacak şekilde adam öldürmek” ve “memurun görevi başında suç işlemesi” gerekçeleriyle 7 yıl 6 ay hapis cezası verilirken diğer sanık 6 polis beraat ettirildi. Bu durumda bu katiller, infaz yasası gereğince 2 yıl 4 ay sonra hiçbir şey olmamış gibi dışarı çıkacaklar.

-Geçtiğimiz hafta sonuçlanan bir dava da, işkencede alınmış ifadelerle dayanılarak onlarca yıl hapse mahkum edilen Manisalı gençler ve işkenceci polisler hakkındaki davalarıydı. Belgelere, tanıklıklara, kamuoyu baskısına rağmen, haklarında 70'er yıl hapis cezası istenen Levent Özbez, Turgut Demir, Fevzi Aydağ, Musa Geçer, Mehmet Emin Bal, Halil Emir, Ramazan Kolak, Atilla Gürbüz, Engin Erdoğan ve Turgut Özcan adlı işkenceciler, mahkemece beraat ettirildiler. Bu karar sermaye devletinin bir yandan şeffaf karakol, demokratikleşme, münferit hadiseler demagojileriyle gizlemeye çalıştığı işkenceye ve işkencecilere verilmiş bir onay olma özelliği taşımaktadır. Tıpkı yıllardır süren yargısız infaz davalarında, hatta son olarak daha açık bir şekilde düpedüz onaylanan öldürme yetkisi gibi.

Bunlar sermaye devletinin has uşaklarını korumak ve kullandığı/kullanacağı faşist yöntemleri meşrulaştırmak için yaptığı onaylardır. Sınıflı toplumun bir yandan çete mensupları dahil işkencecileri,

uyuşturucu kaçakçıları ve katilleri aklarken, başta devrimci ve komünistler olmak üzere hakları için sokağa çıkan kitlelere aynı mahkemelerle savaş açmaktadır. Yine sadece geçtiğimiz bir-iki haftanın bilançosu bunu belgelemeye yetecektir:

-Aydın İncirlioğlu'nda gözaltından çıkmış 6 kişiye “işkence görmüştür” diye rapor veren Dr. Eda Güven'e jandarmasının ihbarı üzerine Cumhuriyet Savcılığı tarafından “görevini kötüye kullandığı ve 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nı ihlal ettiği” gerekçesiyle dava açıldı.

-8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlamaları sırasında gözaltına alınanlardan 7'si tutuklanarak cezaevine konuldu. Tutuklananların arasında Ülkede Gündem ve Halkın Günlüğü muhabirleri de bulunuyor. Ülkede Gündem muhabirinin, çatışma başlamadan önce, polislerce gözaltına alındığı pek çok tanık tarafından görülmüşken tutuklama sebebinin “olaylar sırasında bir polisi dövmek” olması tutuklamaların keyfililiğini ve dayanaktan yoksunluğunu ortaya seriyor.

-Öğrenci gençliğin, mecliste pankart açtıkları gerekçesiyle 96 yıl hapis cezasıyla yargılanan arkadaşlarına destek vermek amacıyla, 18 Mart'ta Taksim'de yapmak istediği fakat polis sadırısıyla engellenen eylemde gözaltına alınan öğrencilerden 18'i “devlet ve kamu malına zarar verdikleri vs.” suçlarından tutuklandılar. (Bilindiği gibi Diyarbakır Cezaevi'nde geçtiğimiz yıllarda yaşanan katliamdan sonra tutsaklar da aynı şekilde suçlanmış, kafalarında kırılan coplar için tutsaklara dava açılmıştı.)

-Eğitim-Sen üyesi İlknur Birol, 13 Nisan 1996'da Kadıköy'de düzenlenen KESK mitinginde dönemin Adalet Bakanı Mehmet Ağar hakkında yaptığı suçlamalardan dolayı Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 1 yıl hapse mahkum edildi. Devlet adına 1000 operasyona imza atan ve yüzlerce işkence ve katliam olayına adı karışan katil Ağar halen milletvekili maaşı alırken onurlu bir eğitim emekçisini buna tepkisini dile getirdiği için hapse tıkmak bu devletin gerçek yüzüdür.

-17 Aralık Kızılaz öğrenci eyleminden sonra tutuklanan ve hakkında idam istemiyle dava açılan İbrahim Güllü ve 22,5 yıl hapis cezası istenen Murat Akyıldız'ın yargılandığı davada işkence altında alınan ifadelerden başka bir delil olmamasına rağmen öğrencilerin tahliye istemleri reddedildi.

Sermaye düzeninin mahkemelerinin ve baştan sona kanunlarının tıpkı sermaye devletinin tüm faşist kurumları gibi onu korumak ve baki kılmak için çalışmasında şaşırılacak birşey yoktur. İşçi sınıfı ve emekçiler bu bilinçle burjuvaziden adalet dilenmeyeceklerdir. Burjuva düzeni zor durumda bırakacak insan hakları ihlallerinin teşhirini ve hukuk yoluyla mücadeleyi de gözden kaçırmadan tüm güçlerini sermayenin çürümüş düzenini ve onun tüm kurumları gibi adaletini tarihten silme mücadelesine seferber edeceklerdir.

Gerçek adalet tüm kirlilik ve adaletsizliklerin temel nedeni burjuvaların mezar kazıcısı, çağımızın en devrimci sınıfı olan proletaryanın adaleti olacaktır. İşkenceci katiller, çeteler, uyuşturucu tacirleri, kısaca tüm sınıf düşmanlarımız tarih boyunca biriken suçlarının hesabını proletarya önünde tek tek vereceklerdir.

Kahrolsun çürümüş düzenin çürümüş mahkemeleri! Yaşasın proletaryanın devrimci adaleti!

Sayı:49 ★ 28 Mart '98

Dernek tipi sendika yasa tasarısını püskürtmek ve hakları kazanmak için:
Birleşik militan mücadeleye!

Kamu emekçilerinin 9 yıllık meşru mücadelesi ve kazanımları sermaye devleti tarafından bir çırpıda yok edilmeye çalışılıyor. Emekçilere sözde bir sendika (özde ise dernekten de geri) hakkı yasalaştırılmak, yani fiili-meşru sendikaları ortadan kaldırılmak isteniyor. TBMM öncelikli karara bağlanması gereken yasa olarak bunu görüyoruz.

Devlet yıllardır emekçi sendikalarını kapatamamış, kamu emekçilerinin meşru mücadelesi karşısında acze düşmüştür. Kamu emekçileri yasadışı konuma düştüğü halde fiili-meşru mücadeleyle kurdukları sendikalarını kabul ettirmişlerdir. Buna sermayenin iki farklı yaklaşımı oldu. Birincisi; “Madem bu sendikalar benim dışımda var, o zaman benim istediğim gibi ve denetimimde olsun”dur. İkincisi ise; sistemin krizinin bu kadar derinleştiği bir ortamda kamu emekçilerinin meşru mücadele çizgisinin devlet için oluşturacağı potansiyel tehlikedir. Sermaye devleti bu yasa tasarısını kabul ettirebilirse kamu emekçilerinin meşru mücadele çizgisine büyük bir darbe vurmayı da başarmış olacaktır. Fakat emekçilerin 4 Mart Kızılay işgali, bunun hiç de kolay olmayacağını göstermiştir.

Sahte sendika yasası neyi içeriyor

Bu yasa tasarısının en önemli yönü, grev ve toplu sözleşme hakkını tanınamamasıdır. Bunun yerine ne olduğu belli olmayan “toplu görüşme” ibaresi getirilmektedir. Bu ise bir “hak verme” değil, tam tersine, meşru mücadeleyle kazanılmış hakların gaspı demektir. Çünkü Tüm Bel-Sen bugün bile toplu sözleşme imzalamaktadır. Yasa tasarısı sadece grev ve toplu sözleşmeyi içermemekle kalmıyor, yanı sıra birçok sınırlama ve baskı da getiriyor. Bunları önemine göre özetleyecek olursak;

* Yasa tasarısında hizmet kolu olarak on sektör sayılıyor. Bununla Asim-Sen ve Tüm Yargı-Sen’in örgütlendiği işyerleri kapsam dışında bırakılmakta, Enerji Yapı-Yol Sen ise ikiye bölünmektedir.

* Sendika kurucusu olmak için iki yıldan beri çalışır olma koşulu getirilmektedir.

* Sendika şube ve konfederasyon yönetiminin, disiplin ve denetleme kurullarının kaç kişiden oluşturulacağı yasayla belirlenmekte, sendikaların tüzüğü bile böylece önceden yasakoyucu tarafından hazırlanmış olmaktadır.

* Askeri işyerlerinde ve ceza infaz kurumlarında çalışanlar, müfettiş, murakıp ve kontrolörler sendikaya üye olamayacak. Bu maddeye göre 420 bin kamu emekçisinin 1/4'ünün üyeliği

yasaklanmaktadır.

* Sendika şubesi kurmak için en az bin üyesi olma koşulu aranmaktadır. Bu da taşrada sendika şubesi kuramama anlamına geliyor.

* Sendika ve konfederasyonun yetki ve faaliyetleri toplu görüşmenin yanında verimlilik araştırmaları yapmaya, mesleki nitelikli kurslar düzenlemeye, spor alanları, kitaplık, kreş ve yardım sandıkları vb. düzenlemeye indirgeniyor. Anlaşılan devlet, Halk Eğitim Merkezleri'nde yapamadığını dernek tipi sendika bağışlayarak kamu emekçilerine yaptırmaya çalışıyor.

* Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyette bulunan ve siyasi partilerin içinde yeralanlarla ad ve rumuzlarını kullananlar 6 aydan 1 yıla kadar hapis ile cezalandırılıyor.

Sermaye devleti bu saydığımız yasak ve sınırlamalarla dolu yasa tasarısıyla kamu emekçilerine sendika hazırladığını söyleyerek düpedüz onlarla dalga geçiyor. Kamu emekçileri ise yasa tasarısı gündeme geldiği ilk günden beri çeşitli eylemler gerçekleştirdiler. Yasanın geri çekilmesine yönelik eylemler ilk zamanlarda ciddi bir etki yaratmak ve sonuç alıcı olmaktan uzaktı. Devlet ilk ciddi sıkışmayı 4 Mart'ta yaşadı. Eylemler de en sarsıcı etkisini o zaman gösterdi. Devlete tepkili kitleler 4 Mart'ı büyük bir sempatiyle karşıladı. Kamu emekçilerinin Kızılay İşgali'ne devlet gaz bombaları eşliğinde saldırdı. Bu saldırı direnişle yanıtlandı. KESK yönetimi bu direnişi törpüleyip havasını boşaltmak için elinden geleni yaptı. Bundan sonra kamu emekçileri için temel sorun 4 Mart'ın devamının nasıl getirileceği olmak zorundadır.

4 Mart'ı KESK MYK'sı da değerlendirdi ve 16 Mart'ta yeni bir eylem takvimi açıkladı. Buna göre;

* Yasa tasarısının TBMM’de görüşmeye devam edileceği 18 Mart’ta bütün illerde, 19 Mart’ta ise Ankara, İstanbul ve İzmir’de alanlara çıkılacağı, 19-20 Mart tarihlerinde de mecliste grubu bulunan siyasi partilerin yetkilileriyle görüşüleceği belirtiliyordu.

Daha sonrası için yapılan açıklama ise şöyle;

* Kamu emekçileri bütün işyerlerinde tüm çalışanların gerçek iradelerinin belirlenmesi amacıyla aşağıdaki “İrade Belirleme Formlarını” imzaya açacaklardır. 25 Mart 1998 tarihinde bitirilecek bu kampanyanın sonuçları kitlesel açık alan eylemleriyle TBMM Başkanlığı’na ve siyasi partilerin grup başkanlıklarına iletilecektir.

İrade Belirleme Formu:
 “Nasıl bir sendika istersiniz?”
 sorusunu işyerlerimizdeki çalışanlar;

a) Grevli-toplusözleşmeli,
örgütlenme özgürlüğünü kısıtlamayan
bir yasa olmasını uygun buluyorum,
b) Yasanın mecliste görüşüldüğü
şekliyle çıkmasını uygun buluyorum,
şıklarından birini işaretleyerek
imzalamışlardır.

* Bütün illerdeki kamu emekçileri
27 Mart 1998 tarihine kadar kendi il
milletvekillilerine yasanın geri çekilmesi
ile ilgili taleplerini bildiren faks
çekeceklerdir.

* Kampanyalar devam ederken her işkolundaki büyük işyerlerine sandık konularak açık ya da kapalı oylamalarla (yemekhane, toplantı salonu ya da işyerleri önünde) “irade belirlemesi” çalışması yapacaklardır.

* Konfederasyonumuz bu tasarının geri çekilmesi konusunda desteklerini sürdüren Türk-İş, Hak-İş, DİSK ve diğer meslek odalarıyla yeniden görüşerek birlikte etkinlikler düzenlenmesi için çalışmalar yapacaktır.

KESK yönetiminin süreci değerlendirip aldığı bu kararlar “çok yorulduk, biraz dinlenelim”den başka birşey değildir. Üstelik “İrade Belirleme Formu” gibi bir ucubeyle kendi elleriyle kamu emekçilerinin grevli-toplusözleşmeli sendika isteminin meşruluğunu tartışılır hale getirmişlerdir. Şimdi kamu emekçileri tabanı sormayacak mıdır? Bunun referandumu mu olur, herhalde grevli-toplusözleşmeli sendika istiyoruz. Şimdi bu referandum devlet köpekliği yapan Kamu-Sen’in ekmeğine yağ sürmeyecek mi? Kamu emekçilerinin ciddiye bile almadığı Türk Kamu-Sen’i siz neden muhatap kabul ediyorsunuz?

Kamu emekçilerinden kendi işyerlerinde bir de sandıklar kurarak “irade belirlemesi” çalışması yapmasını istemek, onları kendilerini vuracak bir silah için çalıştırmakla aynı anlama gelir. Milletvekillerine faks çekme ve siyasi partilerle görüşmeye ise sonuç alıcı girişimler olmadığı için tabanın rağbet etmeyeceği bellidir. Türk-İş, Hak-İş ve DİSK’le yönetim düzeyinde görüşmelerin hiçbir fayda sağlamayacağı açıktır. Çünkü bu konfederasyonların yöneticisi olan hainler saflarını çoktan burjuvaziden yana belirlemişlerdir.

Kamu emekçilerinin eylem dinamiği, KESK yönetiminin reformizmi ve önderlik sorunu

4 Mart'ta ortaya konulan direniş devletın gaz bombalı faşist saldırısına ve aynı günün akşamında KESK yönetiminin yılgınlığına rağmen, kamu emekçileri Ankara'da kalıp Kızılay'ı bir kez daha zorlamak ve işgal etmek istemişlerdi. 5 Mart'ta binlerce emekçi dünün öfkesiyle yine toplanmış ve

kendisine devlet barikatından önce kurulan KESK yönetimi barikatını aşamamıştı. Bu barikat kamu emekçilerinin öfkesiyle karşılaştı ve tabanla yönetim arasındaki çatışmanın sinyallerini de verdi. 4 Mart'ı ileriye taşıyacak bir pratiğe KESK yönetiminin solğunun yetmeyeceği görülmüştü.

Bugün tabanda süren tartışmalar ile KESK MYK'nın süreci değerlendirip aldığı kararların tezatlığı bu sürecin daha da kangrenleşeceğini gösteriyor. Bütün bunlar kamu emekçileri hareketi açısından önemli bir olguyu işaretliyor: Önderlik sorunu! Geline nokta da KESK yönetiminin reformizminin açık hale gelmesi ve teşhiri daha kolaydır. Fakat bu tek başına yeterli değildir. Devrimci kamu emekçileri alternatifi de gösterebilmeli ve alanın önderlik ihtiyacını karşılamaya hazır olmalıdır.

Hakları kazanmanın yolu birleşik mücadeleden geçiyor

Hemen tüm eylemleri yasanın mecliste görüşülmesine endeksleyen KESK yönetimi şimdiden ufkunu sadece yasa tasarısının geçici olarak geri çekilmesine daraltmış durumda. Bu aslında yenilgiye daha baştan kapı aralamak anlamına gelir. Çünkü kamu emekçilerinin şu anki fiili durumu zaten yasa tasarısı geri çekildiğinde oluşacak durumdur. Oysa sermaye düzeninin böylesine derin bir kriz içerisinde olduğu ve kamu emekçilerinin de meşruluğunu en çok dayatabildiği bir ortamda yüklenmenin tam zamanıdır. Kamu emekçileri kendisine yönelen saldırıyı püskürtüp mücadelesini daha ileriye taşımak için neyi bekleyecek ki? Devletin bir çete olduğu kitlelerin gözünde hiç bu kadar teşhir olmuş muydu?

Ayrıca kitlelerin düzene olan öfke ve hoşnutsuzluğu giderek artmakta, toplumsal muhalefet gelişmekte ve sermaye kendi deyimiyle alanların ısınmasından korkmaktadır. Fakat şu da bilinmelidir ki, kamu emekçilerinin tek başına grevli-toplusözleşmeli sendika hakkını elde etmesi oldukça zordur. Kamu emekçilerinin eylemleri tek başına devleti köşeye sıkıştıramaz. Bunun için sermayenin karşısında daha büyük bir güç gereklidir. Bu güç ancak işçi-emekçi ve öğrenci hareketinin birleşik mücadelesiyle sağlanabilir. Birleşik mücadeleyi meşru-militan bir temelde örmek ve ona sendika hakkının da ötesinde bir ufuk ve sınıfsal bakış açısı kazandırmak görevi ise sosyalist kamu çalışanlarının önünde durmaktadır.

**Sınıfa karşı sınıf!
Düzene karşı devrim!
Kapitalizme karşı sosyalizm!**

Tüm Maliye-Sen Ankara Şube Başkanı Ali Gürcan ile röportaj

Birleşik mücadele ve örgütlenme, sendikal önderlik sorunları aşılarak yaratılır

SYKB: Kızılay direnişi ve direnişin doruk noktasında durdurulması hakkındaki düşünceleriniz.

A.Gürcan: Kızılay'da 4 Mart günü açığa çıkan en önemli gerçeklik, her türlü olumsuzluğa ve reformist önderliğe rağmen kitlelerde var olan kararlılık ve direngenliğin açığa çıkması olmuştur. 4 Mart günü büyük bir direnişten çok, direnişçi ve mücadelede inatçı kitle gerçeği tüm kamuoyunu etkilemiştir. Bu açıdan bakıldığında da Türkiye'de sınıf savaşımında kamu emekçilerinin, üzerine düşen görevi yerine getirebilecek nitelikte olduğu anlaşılabacaktır. Direnişin devam ettirilmeyip durdurulmasında yani teslimiyetin ve kaçışın seçilmesi konusunda ise; öncelikle Türkiye'deki öncülük sorununa, yani siyasal önderliğin olmamasına değinmek gerekir. Ardından da örgütsel gerçeklerden ve görevden kaçıştan bahsetmenin ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Türkiye'de emek güçlerinin siyasal dağınıklığı sürdükçe, sırtını emekçi halk kesimlerine ve sınıfa dayamış, yüzünü kavgaya çevirmiş siyasal önderlik yaratılmadıkça reformizmin çeşitli oyunları ve kitlenin geri bilincini örgütleyen politikaları boşa çıkarılamaz. Teslimiyetçiliğin bir boyutunda örgütsel gerçekliğe aykırılık

vardır. KESK MYK ve tüm yöneticiler saldırı ihtimalini bilmeyecek kadar mücadele acemisi değildir. Bu bakımdan da eylemin nasıl sürdürüleceğine ilişkin karar alınmıştır. Ancak 4 Mart akşamı saldırıyla 18:45'te kitle alanı boşaltmıştı. Saat 21:30'a kadar kitleye MYK tarafından açıklama yapılmamıştır. Bu tutum bilinçlidir ve kitlelerde direnişçilik yerine kaosu, başıbozukluğu egemen kılma amaçlıdır. Ayrıca sendikal mücadelemizin en önemli dinamiği Eğitim-Sen'in tutumuna değinmek gerekir. 5 Mart'ta da gördük ki Ankara dışından gelen Eğitim-Sen'li oldukça azalmıştı. 4 Mart akşamı Eğitim-Sen Genel Başkanı KESK MYK toplantısı sonucunu beklemeden, kitleye herkesin geldiği İl'e dönmesi gerektiğini söylüyordu. Alınan tutumlara bakıldığında teslimiyetçiliğin sadece MYK içerisinde olmadığını, örgütlülüğün alt kademelerine kadar bu hastalığın sirayet ettiğini görüyoruz. Siyami Erdem'in 4 Mart akşamı Türk-İş'te yaptığı açıklama, kamu emekçilerinin tepkilerini ve muhalefetini düzenin sınırları içerisinde boğmaya karar verdiklerinin ispatıdır.

SYKB: İlgili yasayı engelleme ve kitlenin talebine yanıt veren bir yasanın çıkarılması için nasıl bir

mücadele hattı çizilmelidir?

A. Gürcan: Sorunuzun kısa ve net cevabının KESK olarak sergilediğimiz ancak sürdüremediğimiz pratik olduğunu belirtmek istiyorum. Kararlılığımızı ve ısrarcılığımızı ortaya koyan eylemlerle en başta işçi sınıfı ve emekçi halklarımız olmak üzere tüm ezilenler lehine kazanımların sağlanabileceğini düşünüyorum. Nasıl ki 4 Mart'ta egemen sınıfın saldırısından korkanlar, yılanlar çıktıysa, çıkıyorsa, birleşik ve meşru mücadele tarzından da, egemen sınıf ürkecektir.

SYKB: Varolan haklara yönelik saldırıların böylesine yoğunlaştığı koşullarda, sendikal hak talebinizi alde edebilmek için neler yapmanız gerektiğini düşünüyorsunuz?

A. Gürcan: KESK pratik süreçte ve fiili meşru mücadeleyle yaratılmış örgütümüzdür. Günümüzün mücadele koşullarına uygun hale dönüştürülmesi gerekir. Bunu da ancak teslimiyetçi önderliği aşarak başarabileceğimizi bilmeliyiz. Sorunuzun cevabı buradadır. Sendikal önderlik sorunları aşılmadan haklarımızı kazanmak mümkün değildir. Ayrıca sendikal mücadelede önderliğe güven duyulmadan kamu emekçilerinin

dişe diş mücadele edemeyeceğini ve şu anda da önderliğe duydukları güvenin sarsıldığını belirtmek istiyorum. Sendikal haklarınızı elde edebilmenin pratik süreci ise kitlesel-disiplinli mücadele tarzıyla mümkün olacaktır. Bir taraftan kamu emekçileri ürettikleri hizmeti yükselterek kazanacaktır. Bu konuda somut eylem önerilerimiz vardır.

SYKB: İşçi ve memurların mücadele birliği ve nasıl örgütlenebileceği hakkındaki düşünceleriniz?

A. Gürcan: Bu konuda en önemli adımın, sendikaların sermayeye karşı ve basit çıkar hesaplarından uzak olan bir sınıf örgütü olduğunu göstermek olduğuna inanıyorum. Türkiye'de egemen sınıfa karşı, net bir karşı koyuş sergilemeyenler, hatta burjuvaziye itaat edenler varken, doğal bir durum olarak karşımıza bireyselleşme boyutunda birleşmeme ve birleşik mücadeleye gelmeme eğilimi çıkar. Sendikal önderliklerde yaşanan birlik ve emekçileri temsil etmeme sorunu aşıldıkça birleşik mücadele ve örgütlenme gelişecektir. Bana göre bu tarihsel gerçeğimizdir. Yani DİSK'i yaratan sınıf gerçeğidir. DİSK'i daraltan da sınıfa ihanet gerçeğidir. Bizim açımızdan da bu böyle olacaktır. Diğer boyutuyla da siyasal önderlikten yoksunluk birleşik mücadelemizin en önemli eksikliğidir.

SYKB: Sizce devlet, sendikal haklarınızın gaspı konusunda neden bu kadar ısracı?

A. Gürcan: Türkiye'de egemen sınıfın barbarlığını ve yağmacılığını çok iyi biliyoruz. Bu soru iki yönlü gerçekliği açığa çıkarıyor. Birincisi Türk egemenlik sisteminden kaynaklanıyor. Halkların ve sınıfların inkarı üzerinden kurulmuş resmi ideolojiye sahip tüm rejimlerde, burjuva anlayışla bile eşitlikten, haklardan bahsedilemez. Egemen güçler hakları sadece kendilerine itaat için verirler ya da tanırlar. Yani bizlerin hak ve özgürlüklerinin gelişmesi burjuvazinin yağma ve istediğini yapma özgürlüğünü küçültecektir.

SYKB: Bir sınıfın (egemen-yöneten sınıf) siyasi iktidarlarından bir takım haklar istiyorsunuz. Siyasal bir sınıf örgütüne sahip olmanız bu mücadelenizi nasıl etkilerdi.

A. Gürcan: Bu sorunuza önceki cevaplarımla kısmen cevap verdiğimi ve yaşadığımız son sürecin bu ihtiyacı çıplak biçimiyle ortaya koyduğunu düşünüyorum. Elbette ki siyasi iktidardan haklarımızı sadece sınıfsal birliğinden başka her türlü düşünce ve mana ayrılığına sahip emekçilerden oluşan sendikalarla olamayacağımızı biliyoruz son söz olarak kamu emekçileri siyasal ve sendikal önderlik sorunlarını aşmadan kazanamaz.

4 Mart KESK'in finali mi?

Yıllardır sürdürdüğümüz sendikal haklar mücadelesinde çok önemli bir tarihsel süreci yaşamaktayız. Bütün aşamalarında bedeller ödeyerek bugüne getirdiğimiz sendikal haklar mücadelesinde yeniden varlık yokluk sorunuyla yüzüyoruz. Devlet baştan boğamadığı haklı mücadelemizi, sondan boğmak istiyor. Sendikal hakkımızı kabul etmek zorunda kalan devlet, grev ve toplu-sözleşme hakkını gasp ederek sahte bir sendikayı dayatıyor. Devlet bu saldırısıyla tabii ki hizmetinde koştuğu sermaye sınıfının çıkarlarını en iyi şekilde korumayı amaçlıyor.

Devletin sindirme amaçlı saldırılarına rağmen bir türlü önü kesilemeyen hareketin, işçi sınıfıyla birleşme dinamiklerini taşıyor olması ise, bugün sermayenin korkulu bir rüyasıdır. Zira kamu çalışanlarının mücadelesi politikleşmeye, dolayısıyla sınıf dayanışmasına son derece açıktır. Bu da devletin emek cephesini bölüp parçalama hesaplarını zora sokan bir durumdur. Bütün bunlardan dolayı kamu çalışanlarının örgütlenmesinin önü kesilmeli, sınıf dayanışmasına gidebilecek yollar kapatılmalı, dolayısıyla sendikal haklar yok edilmelidir..

Tabii bir de bu saldırının KESK'in içerisinde tamamlanan bir başka cephesi ve yönü var.

KESK'in ve bağlı bulunduğu sendikaların büyük çoğunluğunda bilindiği gibi reformist çevrelerin hakimiyeti söz konusu. Siyasal geleceklerini bir bakıma kamu

çalışanları içerisindeki güçlerine endeksleyen bu reformist hareketler mücadelenin her aşamasında militan ve direngen bir tutum sergileyen devrimcileri de kendilerine kalkan yaparak, harekete "önderlik" yaptılar. Kamu emekçilerinin mücadelesinde önemli bir yeri olan 20 Aralık '94 iş bırakma, 17-18 Haziran Kızılay oturma eylemi ve 4 Mart Kızılay direnişinde tabanın bu önderlikleri aştığı nasıl bir gerçekse, hala da hareketin bu deli gömleğinden kurtulmadığı da bir başka gerçektir.

Son dönemde ise mücadelemizin ana eksenini, devletin sahte sendika yasa tasarısına karşı yapılan eylemlilikler oluşturmaktadır.

Devletin böylesi bir saldırıyla karşımıza çıkacağı aylar öncesinden biliniyordu. KESK onca zamanı boşa geçirip, bıçağın kemiğe dayanmasını beklemiş, yasanın meclisten geçirileceği gün (4 Mart) kamu emekçilerini Ankara'ya davet etmişti.

Bu gelişmelerde açık olan birşey varsa, o da, KESK'in günü kurtarma hesabıydı. Ön çalışmasının yapılmayışına güvenilerek, eylemin cılız geçeceği düşünülüyordu. Böylelikle de kavgaya kaçkını KESK yönetimi, sonradan gelecek eleştirilerin de hiç olmazsa önünü almış olacaktı. Fakat evdeki hesap çarşıya uymadı. Bir gün öncesinden yapılan çağrıya kamu emekçileri Ankara'ya binlerle akarak uydu. Yaklaşık 15 bin kişilik bir güçle Kızılay'ı işgal ettiler. Üç gün barikatları aşıp aşıp yaptılar. Tabanın

kararlılığı karşısında reformist önderliğin direniş kararı almaktan başka bir şansı yoktu. Böylelikle Kızılay'ı bir kez daha kamu emekçileri kendileri özgürleştirdiler.

4 Mart kamu emekçilerinin tarihinde en büyük direnişin adıdır. Fakat reformist önderlikler geri adım atarak mücadelenin ivmesini düşürmüşler bir kez daha hızını kesmişlerdir. Kızılay sonrası illerde yapılan bir kaç günlük oturma eylemleri ve basın açıklamalarıyla reformizm, yine mücadeleyi boğuntuya getirmeye çalışmıştır.

15 Mart'tan sonraki süreçte ise KESK'in alan eylemleri de sona ermiş bulunuyor. Yeni açıklanan eylem takviminde ise referandum gibi saçmalıklara bile yer verilmiş durumda. Bu, KESK açısından kendi meşruluğuna bile inanmamak anlamına geliyor.

Öyle görünüyor ki KESK, yasanın geçmesi için adeta tabanı oyalamaktadır. Önümüzdeki sürece ilişkin net olan hiç bir şey yoktur. Yasanın geri çekilmesi meclisteki birkaç milletvekilinin iyi niyetine bırakılmıştır.

KESK'in bu olumsuz gidişine mücadele edilmemelidir. Şubelerden yükseltilecek bir mücadele merkezileştirilerek, KESK basınç altına alınmalı ve ciddi bir eylem takvimine zorlanmalıdır.

Adana'dan SYKB okuru bir kamu emekçisi

Sermayenin Makina Kalıp'taki oyunlarını bozmak için örgütlü gücümüzü pekiştirelim

Cam-İş Makina Kalıp işçilerinin esnek üretim saldırısına karşı 24 Aralık '97'de başladığı grev inatla sürüyor. İnattla diyoruz, çünkü Makina Kalıp patronu bu maddi imkansızlık koşullarında işçilerin fazla dayanamayacağını düşünüyordu. Maddi imkansızlıkların olduğu doğrudur, fakat dayanma konusunda patron yanılmıştır. Bundan sonraki tahminlerinde de yanılacaktır. İşçi sınıfının dayanma gücünü belirleyen aslolarak maddi imkanları değil sınıf kinidir. Buradan aldığı inattır. Bunu Makina Kalıp işçisi "biz sınıfımız için grevdeyiz" diye tanımlıyor. Bu, Makina Kalıp işçisinin sorunu sadece kendi ücret ve koşullarının iyileştirilmesi olarak değil, genel olarak sınıfa yöneltilmiş esneklik saldırısına karşı ilk mevziyi oluşturma olarak görmesi açısından çok önemlidir.

Sermayenin esneklik saldırısı neyi ifade ediyor?

Türkiye kapitalizmi giderek derinleşen bir krizle boğuşuyor. Asya ülkelerindeki mali krizin Türkiye ihracatını vurmasıyla birlikte krize çözüm bulma çalışmaları daha da zorlaşıyor. Bir yerden açık kapatayım derken başka bir yerinden kocaman bir gedik açılıyor. Fakat şu da bir gerçek ki sermayedarlar bugüne kadar hiçbir krizin faturasını kendisi ödemedi. Hatta kemer sıkma edebiyatıyla bu krizin yoğunlaştığı dönemlerde daha çok kar bile yaptı.

Bugün de krizin faturası geçmişin

Makina Kalıp'ta 100. gün

Biz işçi ve emekçiler için yeni dünya düzeninin, daha fazla sömürü, daha fazla kölelik, patronlar içinse daha çok kar, daha çok sefa anlamına geldiği kısa zamanda ortaya çıktı. Gün geçmiyor ki, adına yeni dünya düzeni denilen saldırı kampanyasının bir mermisini yemeyelim.

Bunlardan biri de Şişe Cam patronunun koçbaşılığını üstlendiği esnek üretim saldırısıdır. Şişe Cam Holding'e bağlı Makina Kalıp Fabrikası'nda hayata geçirilmeye çalışılan esnek üretim saldırısına Makina Kalıp işçisinin yanıtı saldırıya karşı saldırı bayrağını açmak oldu. Çünkü sermaye sınıfı, bu saldırıyla Makina Kalıp'ta açacağı gedikten diğer fabrikalara da yayılmayı hedefliyor. Yani Türkiye işçi sınıfını köleleştirmek, 24 saatini sömürü için kullanmak istiyor.

Makina Kalıp işçisi açtığı kavga bayrağını 100 gündür dalgalandırıyor. Patron ise binbir ayak oyunu, binbir kirli yöntemle işçileri altetmeye çalışıyor. Bunların

bir devamı olarak işçi-emekçilere ödettirilmeye çalışılıyor. Bu, işçi sınıfına karşı her türlü acımasız yöntem ve demagoji kullanılarak yapılmaya çalışılıyor. Bu yöntemlerin başlıcaları; özelleştirme, sefalet ücreti, tensikatlar, sendikasılaştırma, eşel mobil ve esnek üretimdir. Bugün için esnek üretim saldırısının pilot fabrikası olarak Makina Kalıp seçilmiştir. Çünkü sermaye bunu Makina Kalıp'ta uygulayabilirse diğer fabrikalarda da uygulamanın yolu açılmış olacaktır. Plan da hedef de budur. Bu anlamıyla Makina Kalıp grevi zannedilenden çok daha önemlidir. Her açıdan bir ilk örnek oluşturacaktır. Bu nedenle sermaye de, bir bütün olarak son kozunu tüketinceye kadar bu saldırısını gerçekleştirmeye çalışacaktır.

Yılların mücadelesiyle kazanılmış haklar bir çırpıda yok edilmeye çalışılıyor!

Makina Kalıp işçisine yöneltilen esnek üretim saldırısının temel ayağını yılları bulan mücadeleyle kazanılmış sosyal hakların gasp edilmesi oluşturuyor. Gasp edilmeye çalışılan sosyal haklarla birlikte esnek üretim saldırısının değişik biçimleri de yer alıyor. Saldırı toplam olarak;

- * Fazla mesai dayatması,
- * Ücrette ve zamanda esneklik,
- * Doğum, ölüm, evlenme, bayram gibi sosyal izinlerin kaldırılması,
- * SSK'da geçen süreler, yıllık izinler, sendikal izinler ve hafta tatili ücretinin kaldırılmasını içeriyor.

arasından en önelisi işçileri satın alarak, kişiliğinden, benliğinden taviz vermesini sağlamak. İşçilerde greve, sendikalara ve arkadaşlarına karşı güvensizlik yaratmak. Bu oyunu, grevin pratik faaliyetlerine daha sıkı sarılarak; bu yolla patrona onurun, mücadelenin ve direnişin satılık olmadığını göstererek bozabiliriz. Makina Kalıp patronu gasp ettiği nemaları dahi ödemiyor. Böyle bir yöntemle işçileri maddi olarak köşeye sıkıştıracağını umuyor. Makina Kalıp işçileri olarak patronu teşhir etmeli, kenetlenerek hakkımızı alabilmek için var gücümüzle çalışmalarımızı hızlandırmalıyız.

Makina Kalıp işçileri olarak mücadelemizi yaygınlaştırmanın araçlarını yaratmalı, sınıf dayanışmasını örgütleme için daha aktif bir tutum içine girmeliyiz. İhaneti lanetlemeli, birliği, direnişi yüceltmeliyiz.

Yaşasın sınıf dayanışması! İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Makina Kalıp işçileri için, bu uygulamaların hayata geçirilmeye çalışılması ve toplu sözleşme görüşmelerinin bu dayatmalarla tıkanması bardağı taşıran son damla oldu. Kısa bir süre önce (yaklaşık 9 ay) Birleşik Metal-İş'te örgütlenen işçiler bu saldırının aslolarak örgütlülüklerine yönelik olduğunu anlamakta gecikmediler. Zaten esneklik saldırısının temel hedefi, işçi sınıfını kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmekten, politika üretmekten ve eyleme geçmekten alıkoymaktır. Bu, patronlar için gelecekte tehlike oluşturabilecek her türlü işçi örgütlenmesinin dağıtılması anlamına gelir. Çünkü sermaye sınıfı örgütlülüğü olmayan işçiye her türlü dayatmayı ve esnek üretim saldırısını daha kolay kabul ettirebileceğini iyi biliyor. Bu nedenle Cam-İş Makina Kalıp patronu, grevi kırabilmek için saldırılarını sendika üzerinde yoğunlaştırmış bulunuyor.

İstifa etme, onurunu koru!

Patron, sendikal örgütlülüğü dağıtmak için her türlü yöntemi deniyor. Kandırdığı birkaç zavallıyı sendikadan istifa ettirip onların üzerinden politika yapıyor. İşçilerde umutsuzluk yaymaya çalışıyor. İstifaların hızla çoğaldığı gibi bir yalanı da yine bu zavallıları kullanarak yaymaya çalışıyor.

Sendikal örgütlülüğü dağıtabilmek için uygulanan bir diğer yöntem ise sendikaya karşı güvensizlik yaymaktır. Geçtiğimiz günlerde patron her işçinin evine 4 sayfalık yazılı metin gönderdi. Bu metinde, Cam Han'a yürüneceği gün sendikanın kendilerinden görüşme talebinde bulunduğu yazıyor. Halbuki Rıdvan Budak'ın da burada olmasını fırsat bilerek görüşme talebinde bulunan patronun kendisidir. Ve görüşmede aynı dayatmaları tekrarladığı için herhangi bir anlaşma olmamıştır. Patron; "Ben durumu önemsemiyorum, siz zor durumda olduğunuz için görüşmek tersine grevin 3 aya yaklaşmasıyla

kendisi telaşa kapılmıştır.

Grevimiz ve sorumluluklarımız

Herşeyden önce tüm işçi sınıfı şu bilinçle hareket etmesi gerektiğini iyi bilmelidir. Makina Kalıp grevi sermayenin esnek üretim saldırısına karşı kurulmuş bir barikattır. Bu barikatı, olanca gücümüzle güçlendirmeliyiz. Çünkü bu grev hepimizin grevidir. Bugün Makina Kalıp işçisi bu saldırıya siper olma göreviyle karşı karşıya kalmıştır. Fakat biz şu gerçeği çok iyi bilmeliyiz ki saldırının muhatabı yalnızca Makina Kalıp işçisi değildir. Grev yalnızca Cam-İş'in patronuyla Makina Kalıp işçisi arasında yaşanmamakta. Esnek üretim saldırısı diğer saldırılar gibi sınıfın tamamına yönelmiş durumda. Bugün özelleştirmenin öncelikle bazı sektörleri vurması gibi, esnek üretimde şu anda Makina Kalıp'a yönelmiş gibi görünebilir. Fakat biz bir bütün olarak bakabilmeyi bilmeli ve sınıf tavrını ortaya koyabilmeliyiz. Mücadelemizin oklarını bütün saldırılara yöneltmeli ve ancak bu yolla kazanabileceğimizi bilmeliyiz. Öyleyse bugünden başlayarak sınıf kardeşlerimizi yalnız bırakmamalı ve bir sınıfın mensubu olarak üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeliyiz. Öncelikli olarak da sınıf dayanışmasını yerine getirmeli, aktif desteklerimizi sunmalıyız.

Grevin başarıya ulaştırılmasında sınıf dayanışması çok önemli olduğu gibi Makina Kalıp işçisine daha özel ve belirleyici görevler düşmektedir. Sorunun çözücü halkası, Makina Kalıp işçisinin grevin ve eylemlerin çekim merkezi haline gelebilmesidir. Sınıf dayanışmasını daha üst boyuta çıkaracak olan da budur. Bugün Makina Kalıp grevinin temel sorunu grevin geniş emekçi kitlelerine duyurulabilmesi ve onların eylemli desteğini alabilmesidir. Ancak bu yolla grev, Şişe-Cam patronu ve sermaye üzerinde bir basınç oluşturacak, onları zora sokacaktır.

Hacı Ayvaz'da sendikala süreç

Bu duruma nasıl gelindi?

1990 Kasım ayı başlarında Hacı Ayvaz adlı fabrikada işbaşı yaptım. İlk girdiğimde yasalarda bulunan birtakım sosyal haklar kullanılıyordu. Ancak bir süre sonra bu haklar parça parça gaspedilmeye başlandı. Örnek olarak; mesai yüzdesi düşürüldü, sabah çayı kaldırıldı, kömür parası azaltıldı vb. Biz işçiler ise bu gidişe seyirci kalıyor hiçbir tepki göstermiyorduk. Ta ki o an gelinceye dek... Yani 1996 başında işverenin her altı ayda bir yaptığı sadaka zammına karşı bu sefer tepki vererek örgütlenmeye, yani sendikala mücadeleye karar verdik. Bu girişimimiz işveren vekilleri tarafından 2 gün sonra duyuldu. İşveren ilk tepkisini, vermiş olduğu zammı geri alarak gösterdi. Zamları bordrolarda göstermemeye ve açıktan vermemeye başladı. Biz işçiler bu durumu sendikacılara anlatınca “normaldir, olabilir” gibi bir cevapla karşılaştık. Süreç bu şekilde devam ediyordu. Olumlu olan tek gelişme vardı. Çalışan 140 işçiden yaklaşık 125'i sendikaya üye olmuş, birlikte hareket ediyordu. Aldığımız kararlar çerçevesinde uyum içinde mücadelemizi sürdürüyorduk. Tabii ki işveren de boş durmuyordu. Bizim yararlanmadığımız, sermaye düzeninin düzensiz yasalarına sığınarak taşeron firma kurdu ve bu firmaya işçi almaya başladı. Bazı arkadaşlar gizliden bu firmaya geçmeye çalıştı ama bu çaba boşa çıktı. Birkaç arkadaşı bu paravan şirkete geçmesine rağmen biz mücadelemizi sürdürüyorduk.

İşveren, bizim birlikteliğimizi kıramayacağını anlayınca saldırıları arttırdı. İlk etapta bir arkadaşımızı işten çıkardı. Biz işçiler ise bilinçsiz ve çaresizce sendikaya başvurduk. Sendikacıdan alınan cevap “aman arkadaşlar, yasal olmayan bir eyleme girmeyelim” oldu. Biz ise çaresizce bu sözleri uyuyorduk. Aradan 3 ay geçtikten sonra gelen tepite işveren itiraz etti. Yasal süreç devam ederken bir taraftan da sözleşme süreci başlamıştı. İşveren bir yandan şantaj sözleşmesini sürdürüyor, diğer yandan da tasfiye yapıyordu. Bazı olumsuz şeyleri bahane ederek 2 arkadaşımızı 17. maddeye dayanarak işten çıkardı. Biz işçiler bu saldırıya tepkisiz kalamazdık. Yine sendikaya başvurduk ve eylem olarak fazla mesailer durdurduk. Bir haftalık yemek boykotu yaptık.

İşveren sessiz görünmeyi elden bırakmadan bir yandan içimizdeki ajanları aracılığıyla bizi bölmeye çalışıyordu, bir yandan da iyi niyet oyunlarına başvuruyordu. Bizleri toplayarak “eylemlerinize son verin, sözleşme süreci devam etsin” gibi ikiyüzlü hareketlere başvuruyordu. Biz yine çaresizce bu ikiyüzlülüğe inandık ve eyleme son verdik. Bunun üzerine sözleşme süreci tekrar başlatıldı. Fakat bir süre sonra görüşmeler tıkandığında işveren tekrar tehdit ve şantajlara başladı.

30 Mayıs '96 günü işe gittiğimizde bekçi kulübesinde asılı ve 26 işçinin çıkışının verildiği bir listeye karşılaştık. Yine çaresizce sendikaya başvurduk. Sendika avukatı ve sendikadan gelen

arkadaşlar işveren vekiliyle görüştükten sonra, sözleşme sürecinin tekrar başladığını, çıkarılan arkadaşların durumunun ise sözkonusu bu sözleşmeden sonra belli olacağını açıkladılar.

Çıkarılan 26 işçi çaresiz bir halde bir kahvede akşamı beklemeye başladık. Akşam saat 7:30'da sözleşmeye katılanlarla Ayvaz'dan işçi temsilcisi olan iki arkadaş geldiler. Şube Başkanı, sözleşmenin imzalandığını ancak çıkarılan arkadaşların geri alınmayacağını, sadece bütün haklarının ödeneceğini açıklayarak evlerimize gitmemizi söyledi.

Evet, Ayvaz gerçeği bununla da bitmiyor. Gelelim şu anki duruma. Aradan 2 yıl geçti, sözleşme süreci bitti ve ben Ayvaz'dan atılan bir işçi olarak mücadelemi burada bırakmadım, ilerleterek sınıf bilincine ulaştım. Ayvaz'daki gelişmelerin dışında olmama rağmen arada bir öğrenmeye çalıştım. Gelenen yerde, 1996 Şubat ayı başlarından Mayıs '96'ya kadar 5 aylık zorlu bir mücadele sonucu DİSK/Birleşik Metal-İş Sefaköy Şubesi'nde örgütlenen Ayvaz işçisi kişisel menfaat uğruna kendi başına bırakıldı. İşyerindeki sendika feshedilme aşamasına geldi.

Bu duruma nasıl gelindi?

1 Ocak '98 itibariyle de Ayvaz işçisinin sözleşmesi bitmiş yeni sözleşmede yetki almak için yeterli sayıya ulaşamamıştır. Bunun sebebi ise işverenin sendikayı düşürmek için burjuva yasalarını kullanarak idari personel ve satış elemanlarını da işçi olarak göstermesidir. Ancak buna rağmen yeni görüşmeler başlamış ve 2 aydır da sürmekte. Sosyal haklar ve idari konularda anlaşma sağlanmasına rağmen ücretlerde anlaşma sağlanmamış. Bunun üzerine işçiler mesaiye kalmama eylemi başlatmışlar. 2 günlük eylemden sonra işveren kurnazlığını ortaya koyarak 30 işçinin istifasını ilan tahtasına astırmış. Buna alet olan sözde işçi temsilcisi ve yardımcısı, sendikaya ve diğer işçi arkadaşlara hiçbir açıklama yapmadan iş hakkını feshetmişler. Bunu duyan işçi arkadaşlar panik içinde birer birer işyerinden istifa etmişlerdir. Bilinçli olsun veya olmasın; işyeri temsilcileri fiilen sınıflarına ihanet etmişlerdir. 30 işçinin istifasının ve sendikanın feshinin birinci dereceden sorumlularıdır. İşyeri temsilcisi işverenin vaatleri üzerine sadece kendisi istifa etmekle kalmamış, başta 2. temsilci olmak üzere 30 işçiyi de istifa ettirmiştir. İşverenin vaatlerine kanan ve alacağı tazminatı kurtuluş sanan istifacı işçiler Ayvaz işçisinin '96 yılında vermiş olduğu onurlu mücadeleyi kara bir lekeyle bitirmiştir.

Ayvaz'da çalışmış ve sendikala mücadele sonucu işten atılmış bir işçi olarak, Ayvaz'ın iş potansiyelini iyi bilen biriyim. Sözkonusu işyeri buhar kapanı (kondestop), çeşitli çaplarda spiral metal hortum, basit montajlı metal ve metal kaplama yapan, Çek valf genleşme körükleri, seviye şarteli, seviye göstergesi vb. gibi gemi ve ısıtma işlemlerinin yan ürünler üreten bir işletme Türkiye ve Ortadoğu'daki tek fabrikadır.

Satış ağı, iç pazarı ve 5 kıtayı kapsamaktadır. Üretim potansiyeli gitgide artmaktadır. İşyerinin mesaiye kalmamayla bile işinin aksadığını, siparişlerin yetişmediğini, talepleri karşılayamadığını ve yapılacak en küçük bir eylemde bile neler kaybedeceğini bilen işveren, 2 işyeri temsilcisine; “Size dışardan iş veririm. Kendi işinizi kendiniz yaparsınız” vaadinde bulunarak önce bunları satın almıştır. Diğer işçilere de “İsteyen tazminatını ve ihbarını alsın, işten ayrılın” demiş. Böylece yukarıda bahsettiğim fiili durum ortaya çıkmıştır.

Peki bunun sorumluluğu sadece temsilcilerin mi? 2 yıl boyunca işçileri eğitimsiz ve bilgisiz bırakan sendikacılara ne demeli? Soruyorum şimdi, beni ve 25 arkadaşımı '96'da yalnız bırakan sendikacılar bu işçilerin istifasını nasıl açıklayacaklar? 2 yıl boyunca işçilere, işveren saldırısına karşı mücadele öğretilseydi bu duruma düşülmezdi.

Birşey daha eklemek istiyorum. Öğrendiğime göre, zaman zaman çeşitli bahanelerle işçi çıkarılmış. Biz çıkarılırken yetkimiz yok deniliyordu. Peki o arkadaşlar çıkarılırken de mi yetki yoktu? Biz bunun için mi mücadele ettik? Sadece 30 işçinin istifasına sebep olunmadı; benim gibi örgütlenmeye çalışan işçilere de darbe vuruldu.

Ben, Ayvaz'daki arkadaşlarla görüştüğümde hep, “Sendika bir araçtır; siz ise koskoca bir işçi sınıfı. Bunun bilinciyle hareket etmelisiniz.” demiştim. Demek ki, sınıfa karşı sınıf bilinciyle hareket etmediğimiz sürece kazanımlarımız kolay boşa çıkarılacaktır. Biz sınıf olarak gücümüzü üretimden alıyoruz. Üretimden gelen gücümüzü kullandığımız zaman kazanabiliriz. Sermaye sınıfı bunun farkında olduğu için çoğu durumda bu gücümüzü kullanmayalım diye bir sürü gayri-meşru yasa çıkarmış. Biz bu yasalara uyduğumuz sürece zor kazanırız. Bize yasal süreçleri beklemeyi önerenler aslında en büyük kötülüğü yapıyorlar. Ayvaz işçisine yasalarla değil de haklılığın meşruluğuyla davranma, eylem yapma vb. öğretilseydi bugünkü duruma düşülmezdi. Yasalara odaklanmış bir anlayışın sınıf içindeki ürünleri Ayvaz'ın istifacı temsilcileridir. Bu anlayış, kapitalizmin anlayışıdır ve işçiyi işçiyle, babayı oğulla, kardeşi kardeşle karşı karşıya getirerek, insanı düşkünleştirerek (Ayvaz temsilcileri gibi) bir yanılla da kapitalizmin iğrençliğini göstermektedir.

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni! İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Ayvaz'dan atılan bir işçi

Sermayenin örgütsüzleştirme saldırısına karşı

SASA işçisi, “grev!” dedi

SASA, 1968-69 yıllarında kurulan dev bir entegre tesis. Fabrika çok çeşitli işletmelerden oluşuyor. Polmes, OMT, Konventin Votka bu işletmelerden bazıları. SASA uluslararası ticaretin en önemli üretim birimlerinden. Dünyaya ihracat yapan, üretiminin %80'ini dış pazara yönelik olarak gerçekleştiren bir fabrika. Temel üretim maddesi sentetik elyaf. Bundan ötürü stratejik bir konuma sahip.

3000 kadar işçi çalışıyor. Bunun önemli bir bölümü (2700) Petrol-İş üyesi. Fabrika '75 yılından önce tekstil okulundayken, bu tarihten sonra yargıtay kararıyla petro-kimya sektörüne dahil ediliyor. Bununla paralel olarak da, Teksif'in yerini Petrol-İş alıyor.

Türkiye'nin en büyük sermaye sahiplerinden Sabancıların sahibi olduğu SASA Entegre Tesisleri'nde, 12 Aralık'ta başlayan TİS görüşmeleri tıkanarak grev kararı alındı. SASA işvereniyle, işyerinde örgütlü bulunan Petrol-İş sendikası arasında uzun süredir devam etmekte olan görüşmeler sonuç vermeyince, 18 Mart günü grev kararı alınarak, askıya çıkarıldı. Sendika, grevin başlatılacağı güne kadar (24 Mart) Sabancılar, sorunun çözümü için açık bir kapı bırakmış bulunuyor. Fakat bugünden işverenin bildiğini okuyacağını söyleyebiliriz. Anlaşmazlık nedeni olan TİS maddeleri bunu göstermektedir.

Toplusözleşme görüşmelerinde ortaya çıkan anlaşmazlığın temel nedeni (hatta tek nedeni de denebilir) SASA bölümü işçilerinin sendika üyeliğinin

kabulü sorunudur. Petrol-İş şube yönetiminin bu talepteki ısrarı son derece yerinde bir karardır. Zira işveren bundan sonra işçi alımlarını bu bölüm üzerinden yaparak, sendikayı düşürme hesabı içerisinde. Bu ise, işçilerin sendikasız, sefalet ücretine mahkum edilmesi anlamına geliyor. Sendikalı işçiler içinde emeklilik hakkı kazanmış birçok kişi bulunuyor. Eğer SASA işvereni istediğini gerçekleştirebilirse, bu, fabrikanın birkaç yıl içerisinde tamamen örgütsüz bir duruma gelmesine yol açacak. Yani amaçlanan, SASA işçilerinin yılların mücadelesiyle kazandıklarını bir çırpıda ortadan kaldırmaktır.

SASA işçinin mücadele tarihinde birçok grev deneyimi var. En taze olanları '88 yılındaki 56 günlük, '90 yılındaki 14 günlük grevlerdir. Her iki grevde de SASA işvereni geri adım atmış, kazanan işçiler olmuştu. Şimdi SASA işçileri için önemli olan, bu grev deneyimlerinden en iyi biçimde yararlanmaktır.

Bugün sermaye sınıfı, çok daha pervasız ve saldırgan bir tutumla, sınıf mücadelesini bastırmaya çalışıyor. SASA işvereni Sabancılar bunun en çarpıcı örneğini sergiliyorlar şu an. Bu nedenle bugün SASA işçilerini bekleyen çok daha zorlu ve uzun erimli bir mücadele sürecidir. İşverenin saldırılarını boşa çıkarmak, son derece kararl bir mücadeleyle mümkün olacaktır. SASA işçisi buna hazır olmalı, işçi sınıfına layık bir tavırla işverenin karşısına dikilmelidir.

Sendika ağalarının ESK ihaneti sürüyor

Kahrolsun uzlaşmacılık, yaşasın sınıf mücadelesi!

Sermaye sınıfı saldırı politikalarını hayata geçirebilmek ve ona meşruluk alanı yaratabilmek için her dönem çeşitli yöntemlere başvurur. 1996'ya kadar bu genellikle "ülke çıkarları için kemer sıkma, fedakarlık yapma" biçiminde ortaya konuluyordu. Tabii kemer sıkkan her zaman için işçi-emekçiler oluyordu. 1996'da bu yöntemlere bir yenisi eklendi. Sermaye sınıfı saldırılarına toplumsal meşruluk sağlayabilmek için Ekonomik Sosyal Konsey'i (ESK) gündeme getirdi.

ESK hayata geçirilmeye çalışılırken asli misyonu saldırı politikalarını hayata geçirmekle sınırlı tutulmadı. Temel hedef toplumsal muhalefetin düzenin politikalarına yedeklenebilmesiydi. MGK, ESK'nın kurulması emrini verdiğinde bunun hesabını yapıyordu. Susurluk sürecinde Refahiyol hükümeti iyice yıpranırken ordu ve MGK'nın yıpratılmaması, hatta güç kazanması, sermayeye MGK üzerinden geniş bir manevra alanı yarattı. Bu, o süreçte sermaye tarafından çok iyi kullanıldı. TÜSİAD'ın saldırı politikalarını hayata geçirecek bir ortam gerekiyordu. Bu ortamı hazırlama görevi ise MGK'ya düşüyordu. Yıllardır kendisini laikliğin ve Kemalizmin korucusu olarak tanımlayan ordu bu konudaki en iyi fırsatı Refahiyol hükümeti döneminde yakaladı.

Şeriat karşıtlığı üzerinden politika yürütmek ve darbe sopasını sallayarak toplumsal muhalefeti yedeklemek için bundan daha iyi bir ortam düşünülemezdi. Bu ortamda MGK'dan gelen bir emirle "sivil inisiyatif" adı altında TİSK, TESK, TOBB, Türk-İş ve DİSK başkanları toplandı. "Sivil inisiyatif" adı altında toplanan bu beşli çete ilk ortak açıklamalarını, MGK'ya paralel olarak, "laiklik tehlikede" şeklinde yaptı ve sürekli Refahiyol hükümetini eleştirdiler. İş bu konuda ortak imzalı metin hazırlayıp işyerlerinde okutmaya kadar vardırıdılar. Fakat işçi sınıfı buna rağbet etmediği gibi bazı işyerlerinde bu işbirliği protesto edildi.

MGK, Refahiyol hükümetinin gitmesini sadece ordu değil, sivil toplum örgütleri de istiyor görüntüsünü yaratmayı hedefliyordu. Bu, MGK için aynı zamanda ülke politikalarındaki belirleyiciliğini daha da meşrulaştırmak anlamına geliyordu. Burada bir bütün olarak toplumsal muhalefete büyük bir tuzak hazırlandı. Toplumsal muhalefetin rolü hükümet değişikliğine indirildi. Refahiyol düşürülerek yerine MGK-TÜSİAD hükümeti olan Anadol-D getirildi. Bundan işçi ve emekçilerin hiçbir çıkarı olmadığı gün gibi açıktır.

İşçi ve emekçilerin bundan çıkarı olması bir tarafa tam tersine kendisine yönelik saldırı politikaları buradan belirlenecekti. Tabii bu, sermaye tarafından

en kurnaz bir biçimde gerçekleştirilecekti. Sivil inisiyatif genişleyerek ESK adını aldı. Devlet kurumu haline getirmek için çatısı yeniden belirlenen bu oluşumu Mesut Yılmaz o dönemde demagojik bir söylemle şöyle açıkladı: *"Ülke ekonomisinin daha istikrarlı ve etkin bir biçimde yönetilmesi ve sosyal hayatın geliştirilebilmesi için; toplumun çeşitli kesimlerinin temsilcilerini biraraya getirerek devlet-işçi-işveren ilişkilerinin sağlıklı bir biçimde yürütülmesine katkıda bulunmak, geniş bir diyalog ortamı yaratarak hak ve menfaatlerin ülke menfaatlerini gözetken uzlaşmacı bir anlayışla korunmasına olanak sağlamak için ekonomik ve sosyal konsey kurulmuştur."* Özetle işçi sınıfından istenen, "ülke menfaatleri" adı altında sermayenin menfaatleri için kendisine yönelik iktisadi-sosyal saldırılara ses çıkarmaması, uzlaşmayı kabul etmesidir.

Sermayenin tüm uşaklarının "ülke menfaatleri" dediği şey özelleştirmedi, esnek üretim saldırısıdır, eşel mobildir, sefalet ücretidir, vb. Bir yandan ülke menfaatlerinden sözeden bir yandan da yeraltı-yerüstü zenginliklerini emperyalist tekellere peşkeş çekenler kendileridir. Türk-İş ve DİSK ağası hainler de bu işbirliğinin içindedir. Bu uzlaşmaya sınıfı razı etmeye çalışmaktadırlar. İşçi sınıfının sermayeyle uzlaşması mümkün değildir. Çıkarları taban tabana zıt iki sınıf asla uzlaşmaz.

Bugün ESK üzerinden yeni bir oyun oynanmaya çalışılıyor. Anadol-D hükümeti kurulurken tam destek veren ESK şimdi de hükümete muhalefet ediyor görüntüsü yaratmaya çalışıyor. Bu ESK ihanetinin ideolojik boyutunu göstermesi açısından çok önemlidir. ESK içerisinde zaman zaman muhalefet ediyor görünen sendika ağalarının bu sahte muhalefeti tümüyle burjuvazinin çıkarlarına göre planlanıyor. Ve işçi sınıfında bilinç kırılmasının yaratılması hedefleniyor. Bilinç kırılması işçi sınıfının mücadelesinin zayıflatılmasında en önemli etkidir.

Bu bilinç kırılmasının giderilmesi ve sendika ağalarından ESK ihanetinin hesabının sorulması sınıf bilinçli ve öncü işçilerin en acil görevlerindendir. Devletin bir başka çetesi olan ESK içerisinde işçi sendikalarının yeri yoktur. Devlet çetesinin sivil uzantıları haline gelen hain bürokratlar sınıf adına hareket etme rahatlığı gösterememelidirler. Sınıf bilinçli öncü işçiler gönülleri sermayeden yana olan bu hainlerin sendikalar üzerinden politika yapmasını engellemek için daha etkin bir çaba ortaya koymalıdır.

Sendikalarımız ESK'dan derhal çekilsin!

Kahrolsun sendika bürokrasisi!

Yaşasın işçi sınıfının iktidar mücadelesi!

Genç İşçi

"bugün esir yarın herşey!"

***İMES Özel Sayısı**

***Mart 1998**

İMES işçileri;

Geçen pazartesi A-Blok'ta genç bir arkadaşımız kolunu makinaya kaptırdı. Geçen yıl da D-Blok'ta taşlamada çalışan bir arkadaşımız ölmüştü. Neredeyse her gün duyduğumuz bu "iş kazaları"na kader deyip geçiyoruz. Gerçekten kaderimiz mi acaba? Çok değil, daha 2 ay önce ASTİM'de 2, geçtiğimiz yaz da OSTİM'de 6 arkadaşımız, patronların sırf masraf etmek istemeyişlerinden dolayı çıkan patlamalar sonucu öldüler. Hepsi de sigortasız çalışıyordu; tıpkı A-Blok'ta yaralanan genç arkadaşımız gibi.

Makinanın herhangi bir parçası kadar bile değerimizin olmadığı bu düzende nicelerimiz bu "iş kazaları"nda heba olmuştur. Peki ne uğruna? Patronların daha fazla kar etmeleri ve sefaletleri uğruna. Üstelik sakat kaldığımızda, işlerine yaramadığımız için işten de çıkartılırız. Ne bir tazminat alırız ne de hakkımızı arayabiliriz. Çünkü mahkemesi, polisi, yasaları ve herşeyiyle devlet sermaye sınıfına hizmet etmektedir!

Arkadaşlar;

Bugün İMES'te en ağır çalışma ve en yoğun sömürü koşullarıyla yüzyüzeyiz. 4 kişilik bir ailenin zorunlu mutfak masrafının bile 55-60 milyona ulaştığı bugünlerde aldığımız maaş hiçbir masrafımızı karşılamamaktadır. İşçi kardeşlerimizin verdiği mücadeleler sonucu yasalara geçen sigorta, sendika, 8 saatlik işgünü gibi haklarımız gasp edilmektedir. Çay ve yemek paydoslarından kısılarak ve zorla mesaiye bırakılarak günde 9-10 saat çalıştırılmaktayız. Sigortamız en doğal hakkımız iken ya yapılmamakta ya da primleri eksik ödenmektedir. İş güvenliğinin ve güvencesinin olmadığı sağlıksız koşullarda çalışmaktayız.

***İş kazalarına, kölelik koşullarına, sefalet ücretine, zorunlu mesailere, sigortasız-sendikasız çalışmaya karşı;**

***Herkes iş, çalışanlara iş güvencesi, insanca çalışma ve yaşam koşulları, herkese parasız sağlık ve eğitim hizmeti için;**

**Haydi dernekleşmeye!
Güç örgütlülüktedir!**

**İşçi Sınıfının
Kurtuluşu
Kendi Eseri
Olacaktır!**

Birçoğumuz ya sakatlanmakta ya da ileride çeşitli hastalıklara yakalanmaktayız. Masraflarımız ve en doğal ihtiyaçlarımız dahi karşılanmamaktadır. Tüm bunların üstüne bir de patron ve ustaların hakaret ve aşağılamalarına maruz kalırız. Çıracı olarak çalışan çocuk yaştaki arkadaşlarımız ise en ağır işlerde çalıştırılmalarına rağmen çok düşük bir ücret alırlar. Tabii, yanlarına kar kalan patron dayakları da cabası.

İşçi Arkadaş!

Arkadaşlarımızın yaşadıkları olayların yarın senin de başına gelmeyeceğinin garantisi var mı? Bir "iş kazası" olduğunda, paranın gücünün konuştuğu bu düzende, hakını tek başına nasıl arayacaksın? Unutma ki İMES patronları örgütlüler ve birlikte mücadele ediyorlar. Bizlerin ise kendimizden ve sınıf kardeşlerimizden başka güvenebileceğimiz hiçkimse yok. Sermaye karşısında herbirimiz tek başına hiçbirşeyiz ama birleştik mi herşeyiz. İşte bu yüzden örgütlenip mücadele etmekten başka hiçbir yolumuz yok. Sigorta, sendika, 8 saatlik işgünü, insanca bir yaşam için yeterli bir ücret, sağlıklı-güvenlikli-güvenceli çalışma koşulları için birleşmeli ve ortak hareket etmeliyiz. Onlarca işyerinde birden sendikalaşmanın imkanlarını yaratmak için dernek çalışmasına katılmalı, dernekte örgütlenmeliyiz.

Bugün güya yasal güvencede olan haklarımızı elde etmek için bile dişediş, militan bir mücadele vermemiz gerekiyor. Bu da gösteriyor ki yasalarıyla, mahkemeleriyle, polisi-jandarması-çeteleriyle, parlamentosuyla bu devlete, sermayenin Susurluk düzenine ve insanın insan üzerindeki her türlü sömürüsüne son vererek herkesin emeğinin karşılığını aldığı kendi düzenimizi kurmak zorundayız.

İzmir İşçi Bülteni, 8 Mart Özel Sayısı'ndan

Emekçi kadınlar sermaye düzenine karşı sınıf mücadelesine!

Emekçi kadınlar, işçi kardeşler;

Biz emekçi kadınların yaşamı bitmek bilmez acılar, zorluklar, fedakarlıklarla doludur. Genellikle dünyaya kadın olarak geldiğimize bin pişman oluruz. Evlerimiz işyerlerimiz bizler için hapisneden farksız yerlerdir. Hem kadınız, “Saçı uzun, akli kısa” muamelesi görür, hiçbir konuda sözümüzü söyleyemeyiz; hem de yoksulluğumuz izin vermez dilediğimiz gibi yaşamaya. Bu yoksulluğun verdiği eziklikle, düşeriz fabrikaların tozlu yollarına. Vasıflı bir emek gücümüz olmadığı için genellikle konfeksiyon ve bu sefer de bizleri fabrikalarda bekleyen zorlukların sıkıntısı kaplar içimizi.

Gözleri doymaz, gözlerini kar hısı бүрүмүш patronlar, aldıkça daha fazlasını isterler bizden. Bizleri daha kolay ve daha çok sömürebileceklerini düşündükleri için açarlar fabrika kapılarını bizlere. Çünkü, onlar da bilirler ki kadın işçiler daha düşük ücrete, daha kötü çalışma koşullarına daha kolay razı olurlar. Toplumdaki ezilmişliklerinin bir sonucu olarak, sömürüye daha kolay boyun eğerler. Bizler boyun eğdikçe de bir bütün olarak işi sınıfının haklarını ve kazanımlarını daha fazla gasp ederler. Giderek çocuk işçileri fabrikalara çekerler. Onları bizlerden daha da düşük ücretlerle çalıştırırlar. Yani kadın, erkek, genç, çocuk bir bütün olarak işçi ailesini fabrikalarda birbirlerine karşı rekabete sokarlar. En düşük ücretle, en kötü koşullarda çalışmayı kim kabul ederse ona iş verirler. Örneğin, bütün gün sefalet ücretlerine çalıştırdıkları yetmiyormuş gibi bir de zorunlu mesailere bırakırlar. Gecemizi gündüzümüze katarak çalışırız,

karşılığında ise fazla mesai ücreti olarak çok komik paralar verilir. Sigortalarımızın ödenmediğini ise ancak hastalandığımızda öğreniriz. Son derece sağlıksız koşullarda çalışırız. Pis, havasız yerler, kumaş tozları bütün sağlığımızda öğreniriz. Son derece sağlıksız koşullarda çalışırız. Bizlere yemek diye verdikleri ise zehir olup zehirler bizleri. Yemeklerden şikayet edecek olursak büyük bir utanmazlık içinde “evlerinizde bundan iyi mi yemek yiyorsunuz?” diye alay etmeye kalkışırılar. Sanki bize reva gördükleri ücretlerle daha iyi beslenmemiz ve yaşamamız mümkünmüş gibi, kendilerinin sebep olduğu yoksulluğumuz nedeniyle aşağılamaya, ezmeye çalışırlar. Çünkü onların gözünde bizler insan değiliz, insanca yaşam bizler için değildir. Bizlerin görevi köle gibi çalışmak, kanımızı, canımızı, gençliğimizi vererek onları daha da zengin etmektir.

Biz emekçi kadınlar için zorluklar bunlarla da bitmez. Cinsel kimliğimizden dolayı da sürekli aşağılık davranışlara maruz kalırız, işyerlerinde patronların, şeflerin, ustabaşlarının küfürleri, cinsel tacizleri, ahlaksız teklifleri bizler içindir. Toplumun değer yargıları da bizler için ikinci cenderedir. Sokağa çıktığımızda başlarımız önde bir suçlu gibi dolaşırız. Hele gülmek bizim için konulmuş en önemli yasaklardanır. Çünkü toplum bize başı eğik, asık suratlı, hiçbir sosyal ve siyasal yaşamı olmayan kadın tipi çizmiştir. Bunun dışında davrananlara ne yapılsa yeridir. Kimilerimiz uzunca bir dönem evlere hapsedilmişizdir. Bitmek bilmez ev işlerini, çocukların bakımını, çok az bir parayla aybaşına nasıl çıkacağımızı kara kara düşünmüşüzdür. Evlenmeden önce babamızın, evlendikten sonra kocamızın boyunduruğu altında yaşamaya mahkum ediliriz. Aile içinde söz hakkımız neredeyse yok denecek kadar azdır. Bir de bunlara aile içi şiddet eklenir. Eşlerimizin, babalarımızın, abilerimizin sömürü karşısındaki öfke ve nefretlerini boşaltma işini de görürüz. İşyerinde patrona, şefe öfkelenirler, seslerini çıkaramazlar, acısını evde bizden çıkarmaya kalkışırılar.

Bir yandan bunların haksızlık olduğunu görürüz, TV dizileri bizleri toz pembe bir dünya hayaline sürükler. Daha rahat, daha özgür yaşamak isteriz. Ama bunu nasıl elde edeceğimizi bilemeyiz. Çünkü sermaye düzeni bize ev ve iş köleliğinden başka seçenek sunamaz. Düzenin pisliklerinden korunmak için evlere, çarşafalara hapsedilmek de bizim için bir çözüm değil, özgürlük ve daha rahat yaşam hayalleriyle düzenin pisliklerine batmak

da bir çözüm değil. Özgürlüğümüzü ve onurumuzu, ikisini de birarada yaşamak için sınıfsız, sömürsüz bir düzene ihtiyacımız var. İnsanın insan üzerindeki her türlü sömürsünü ve baskısını ortadan kaldıracak olan sosyalist bir düzene ihtiyacımız var.

Bu sömürü dünyasında kadın olmak iki kere daha fazla mücadele etmeyi gerektirir. Birçoğumuz, “politikadan anlamayız, bu kadın halimizle mi işyerinde mücadele edeceğiz” diye düşünür. Şöyle kendimize bir bakalım, biz herşeyi yapmayı biliyoruz. Üretmeyi, çalışmayı, çocuklarımızı büyütmeyi, bir insanın yapması gereken birçok şeyi becerebiliyoruz. Öyleyse artık kendi haklarımızı almayı, bunları savunmayı ve bunlar için mücadele etmeyi de öğrenelim. Biz emekçi kadınlar olarak, sınıf kardeşlerimizle omuz omuza vererek mücadeleyi yükseltelim. Biz de varız, biz kadınlar da varız, diyelim. Şimdiye kadar ellerimizden alınmaya çalışılan haklarımıza, kimliğimize, onurumuza sahip çıkalım. Bizler kendi sınıf çıkarlarımız için politika yapmaktan geri durmaya devam ettikçe, “Tansu” gibi, sermaye sınıfının cellat kadınları piyasaya sürülüp, “ana-bacı” demagogileriyle bizleri aldatmaktan vazgeçmeyeceklerdir.

Emekçi kadınları mücadele tarihinden öğrenelim, örnek alalım. Bugüne kadar pek çok ülkede, sayısız mücadelelerde emekçi kadınların yürüttükleri onurlu bir mücadele geleneği vardır. Bu geleneğe sahip çıkalım, yaşatalım ve büyütelim. Yüzelli yıl önce, 11857'de Amerika'nın New York şehrinde 40.000 kadın dokuma işçisi “oy hakkı, on saatlik işgünü, sosyal güvence, hafta sonu tatili vb.” taleplerle grevlere başladılar. Ve yine 8 Mart 1886'da tekstil işçisi kadınların “eşit işe eşit ücret, sendikalaşma ve oy hakkı” için yükselttikleri direniş bayrağı, polis tarafından çıkarılan bir yangınla kana boğuldu. 8 Mart'ın bu mücadele geleneği 1980'de Avrupa'nın değişik şehirlerinde “eşitlik ve özgürlük!” taleplerini haykırarak sokaklara taşan emekçi kadınlar tarafından da sürdürüldü. 1910 yılında II. Enternasyonal'e bağlı, Uluslararası Sosyalist Kadınlar'ın 2. Konferansı'nda, Alman işçi hareketinin önderlerinden Clara Zetkin'in önerisiyle, 8 Mart tüm dünyada Emekçi Kadınlar Günü ilan edildi. Böylece her 8 Mart, emekçi kadınların sömürü düzenine karşı öfke ve isyanının simgesi olarak yaşatılmaya başladı. Emekçi kadınların bu mücadeleleri sayesinde, dünya ölçüsünde kadınların yararına pek çok yasal düzenleme ve gelişmeleri zorunlu hale getirdi. Sermaye devletleri çalışma

ve toplum yaşamındaki sömürü ve baskıyı kağıt üzerinde de olsa sınırlandırmak zorunda kaldı. Fakat, bizler bugün bu yasal haklarımıza kadınıyla, erkeğiyle sahip çıkamadığımız için bugün hala ortaçağ kölelik koşullarında çalışmaya devam ediyoruz.

Biz emekçi kadınların da bu onurlu mücadeleye katılmasının zamanı gelmiştir artık. Çünkü bizler başımızı kaldırıp haklarımıza sahip çıkmadığımız sürece köle gibi yaşamaya ve çalışmaya devam edeceğiz. Bu kadere başkaldırmak, hem kadın hem de sınıf olarak sömürülmeye ve ezilmeye DUR! demek bizlerin ellerindedir. Mücadeleye katılmak kurtuluşa doğru atılan en önemli adımdır. Bu mücadele içinde dostumuzu, düşmanımızı daha iyi görüp tanırız. En küçük hak arayışımızın karşısına dikilen sermaye devletinin ne işe yaradığını kavrarız. Bizleri arkamızdan hançerlemeye çalışan sendika ağalarının gerçek yüzlerini açığa çıkartırız. Ve yalnızca kendi sınıf kardeşlerimizle kenetlenmeyi başardığımızda, her türlü zulme direndiğimizde zafer kazanabileceğimizi görürüz.

Biz kadınların çifte sömürsünün asıl kaynağı olan sömürü düzeninin yıkılması gerektiğini bu mücadele içinde hızla kavrarız. Çünkü kadınların emeğini sömüren, onu ve ailesini sefaletle mahkum eden, onu eğitimsiz bırakan, varlığını ve cinselliğini aşağılayan sistem varoldukça kadınların tam olarak özgürleşmesi mümkün değildir. Bu kefeni yırtıp atmak için erkek sınıf kardeşlerimizle eşit ve özgür bir ilişki kurabilmek için mücadele etmek zorundayız. Erkek işçiler de bilmelidirler ki, bizlerin mücadeleye atılması kendi kurtuluşlarını da yakınlaştıracaktır. Sömürücülerin onlara pompaladığı erkek egemen ilişki tarzını sorgulamaları, sadece bizlerin özgürleşmesini değil, onların da özgürleşmelerini sağlayacaktır. Öyleyse erkek işçi kardeşlerimizle omuz omuza sınıfsız, sömürsüz bir dünya kurmak için mücadeleye atılalım. Tarihin derinliklerinden, 8 Mart'lardan yükselen, sermaye düzenine, zulme ve baskıya karşı mücadele çağrılarını karşılıksız bırakmayalım. Bizler mücadeleye atılmadıkça bir bütün olarak işçi sınıfının kurtuluşu mümkün olamaz, işçi sınıfının kurtuluşu gerçekleşmedikçe de biz kadınların özgürleşmesi mümkün olmaz.

**Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!
Kadın olmadan devrim olmaz,
devrim olmadan kadın kurtulmaz!
Yaşasın kadın ve erkek işçilerin
mücadele birliği!**

Program sorunları üzerine konferanslar: Tar

Marksist tarım p

Kırsal emekçi tabakaların geniş kesimlerinin proletaryayı etkin ve inancılı bir biçimde desteklemelerinin ve proleter devrimin sağlam kırsal dayanakları haline gelmelerinin, çoğu durumda, ancak proletaryanın burjuvaziyle hesaplaşacak ve onu devirecek bir kapasite ortaya koymasından sonra, iktidarı ele geçirip bu kırsal emekçi katmanlar lehine bir dizi önlemleri süratle ve pespeşe uyguladıktan sonra, kendi şahsında “bu ezilen insanlara yardım edecek, onları yönetecek, onlara doğru yolu gösterecek bir öndere, oldukça sağlam ve güçlü bir savunucuya sahip olduklarını” onlara pratikte gösterdikten sonra olanaklı olduğu gerçeğidir.

Proleter devrimin kırsal toplumsal dayanakları

Marksist bir tarım programının sorunları konusunun buraya kadarki işlenişinde Marks ve Engels’in köylü sorununa ilişkin temel önemde görüşlerine nispeten geniş bir yer ayırmak durumunda kaldık. Bunun taşıdığı önemi daha önce “ön hatırlatmalar” çerçevesinde gerekçelendirmiştik. Marks ve Engels, bu sorun üzerinde, hiç de soyut teorik çerçevede değil, tersine, tam da 1848 Devrimleri ile Paris Komünü’nün pratik deneyimlerinin sonuçlarından hareketle, bunları teorik açıdan genelleyerek, önemle durmuşlardı. Onların bu konudaki görüş ve uyarılarının hayati önemi, birinci emperyalist savaşı izleyen devrimler dalgasının somut deneyimleriyle birlikte açık bir biçimde görüldü. Ekim Devrimi’nin olumlu ve tüm öteki ülkelerin başarısız devrimlerinin olumsuz deneyimleri, bu sorunun proleter devrim ve proletaryanın devrimci iktidarı açısından taşıdığı büyük önemi çok daha anlaşılır hale getirdi.

Komünist Enternasyonal’in 1920 yazında toplanan İkinci Kongresi’nde tarım ve köylü sorunu üzerine yapılan tartışmaların ve ortaya konulan temel tezlerin büyük teorik ve tarihsel önemi de bu çerçevede çıkıyor karşımıza. İlk taslağını Lenin’in hazırladığı bu tezler, ilkin Marksizmin konuya ilişkin olarak o güne dek

ortaya koyduğu temel teorik esaslara; ikinci olarak, İkinci Enternasyonal oportünizminin bu soruna ilişkin teori ve pratiğinin sert ve çok yönlü bir eleştirisine; üçüncü ve asıl önemli olarak da, Ekim Devrimi’nin ve birinci emperyalist savaşı izleyen Avrupa devrimlerinin kapsamlı ve çok yönlü deneyimlerine, bu deneyimlerin teorik açıdan genellemesine dayanıyor. Tezlerin bu üç temel kaynağı, onların tarım ve köylü sorununa ilişkin olarak taşıdığı çok büyük önemi de kendiliğinden ortaya koymaktadır.

Komünist Enternasyonal’in Lenin tarafından kaleme alınan (ve kongre tartışmaları ile olgunlaştırılan) bu temel tezleri, tarım ve köylü sorununda o güne kadarki (1920) tarihsel deneyimin yeni bir teorik genellemesidir aslında. Bu genellenmenin, emperyalizm çağının tüm çelişkilerinin kendini bir emperyalist savaş ve onu izleyen devrimler dalgası olarak gösterdiği, bu devrimler dalgasının ilki olan Ekim Devrimi’nin bir “köylü ülkesi”nde zafere ulaştığı (ve proleter iktidar koşullarında köylülüğün davranışlarına ilişkin ilk önemli deneyimlerin yaşandığı) bir dönemin sonrasına denk geldiği düşünülürse, tezlerin taşıdığı önem çok daha iyi anlaşılır.

Bu tezler, marksist teorisinin genel esaslarına ve devrimler deneyiminin genel sonuçlarına dayandığı ölçüde, doğaldır ki konuya ilişkin olarak bize yalnızca genel bir çerçeve veriyor. Nitekim tezleri tartışan ve olgunlaştıran kongre komisyonunun sözcüsü Alman delege Ernst Meyer, tezleri savunan konuşmasının sonunda, bu tezlerin, komünist partilerin kırsal faaliyeti için “yalnızca genel bir çerçeve verdiğini”, her bir ülkenin komünist partisinin kendi toplumunun kendine özgü koşullarına dayanan kendi tarım programını ayrıca ortaya koyması gerektiğini önemle vurguluyor.

İkinci Kongre tezlerinin taşıdığı genel önemi vurgulamak için son bir nokta daha. İkinci Kongre, Orta Avrupa’da yer yer kurulan sovyet cumhuriyetleri yıkılmış olsa da, henüz savaşı izleyen devrim dalgasının devam ettiği, devrimci durumun hala sürdüğü, dolayısıyla proleter devrimin günün sorunu olarak görüldüğü bir dönemde toplandı. Dönemin bu havasının tezlerdeki belli vurguları etkilediğine kuşku yoktur. Fakat bu tezlerin özüne ve esasına ilişkin bir etki değildir. Nitekim 1922’de, yani devrim dalgasının bir hayli yatıştığı ve Komünist Enternasyonal’in politika ve taktiklerini nispeten daha uzun bir hazırlık sürecine uyarlamaya çalıştığı bir evrede toplanan Dördüncü Kongre’de, tarım ve köylü sorunu bir kez daha, fakat bu kez taktik bir “Eylem Programı” çerçevesinde gündeme geldiğinde, yapılan tartışmalar da buna tanıklık ediyor. Tarım komisyonu sözcüleri, İkinci Kongre tezlerinin değişiklik gerektirmediğini, bunların kendi çalışmalarına temel oluşturduğunu, hazırlanan “Eylem Programı”nın bu temel üzerinde yalnızca “tamamlayıcı” bir nitelik taşıdığını önemle belirtiyorlar. Ve nihayet Altıncı Kongre’de (1928) kabul edilen Komünist Enternasyonal Programı buna tanıklık ediyor. Muhakkak ki, ‘20’li yılların deneyimini ve bu çerçevede faşist hareketin yükselişini özellikle İtalya örneği üzerinden gözönünde bulundurmuş olan Komünist Enternasyonal Programı’nın proletarya devriminin tarım programına ilişkin olarak ortaya koyduğu genel çerçeve, temel noktalarda İkinci Kongre’nin ortaya

koyduğu genel esasların bir yinelenmesinden öteye gitmiyor.

Tüm bunlar birarada İkinci Kongre’nin tarım sorununa ilişkin tezlerinin taşıdığı genel öneme tanıklık ediyor.

İkinci Kongre tezleri, öncelikle işçi sınıfı ve emekçi köylülük arasında sermayeye karşı ve proletarya devrimi için kurulması gereken temel ittifak düşüncesini formüle ediyor. Bunu, kapitalist ülkelerin kırsal nüfusunu oluşturan toplumsal katmanların genel bir dökümü ve tanımı, bu katmanlardan her birinin iktisadi-toplumsal özelliklerinin ayırdedici yönleri, ve nihayet devrimci proletaryanın bu kırsal sosyal katmanların her birine karşı gerek devrim sürecinde ve gerekse proletarya iktidarı koşullarında izleyeceği genel politikanın esaslarını ortaya koymak izliyor. Tüm bunları proleter devrimin tarım siyasetinin bazı sorunları tamamlıyor. Bu kapsamın kendisi bile kendi başına çok şey anlatıyor.

Bu tezleri daha yakından izlemeye ve irdelemeye geçebiliriz.

Lenin’in kabul edilen tezlere temel oluşturan taslak metni, kapitalist toplum koşullarında, işçi sınıfının emekçi köylülükle ittifakının gerekçelendirilmesi ile başlar. Burada sorun iki yönlü bir zorunluluk olarak, hem işçi sınıfı ve hem de emekçi köylülük için objektif bir zorunluluk olarak konulmaktadır.

Kır emekçileri ya da genel bir ifadeyle yoksul köylü katmanları için bu zorunluluk bellidir. Kırsal emekçi katmanlar, sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin boyunduruğundan, ancak sermaye egemenliğine karşı kentlerin sanayi proletaryası önderliğinde birleşmek yoluyla kurtulabilirler: “*Yalnız, Komünist Partisi tarafından yönetilen kentlerin sanayi proletaryası, köylerin çalışan yığınlarını, sermayenin, büyük toprak ağalığının boyunduruğundan, kapitalist düzen varlığını sürdürdükçe kaçınılmaz olan emperyalist savaşların yıkıntısından kurtarabilir. Köylülerin çalışan yığınları için kurtuluş, ancak onların devrimci proletarya ile kuracakları birlikte, büyük toprak ağaları ve burjuvazinin boyunduruğunun kırılması için proletaryanın mücadelesinin kayıtsız koşulsuz desteklenmesi ile sağlanabilir.*” (İşçi Sınıfı ve Köylülük, s.406)

Bu fikir, Marks’ın daha 1850’lerde, 1848 Devrimi’ni değerlendirirken dile getirdiği temel fikirle, Marks’ın kendisinin “*köylüler, müttetiklerini ve yolgöstericilerini, ödevi burjuva düzeni devirmek olan kentlerin proletaryasında*” bulabilirler sözleriyle ifade edilen temel gerçeikle aynıdır.

Fakat öte yandan, proletarya da, ancak, öteki emekçi katmanların yanısıra kır emekçi katmanlarının sorunlarına ve istemlerine de sahip çıkıp, onların mücadelelerine önderlik ettiği takdirdedir ki, gerçekten devrimci bir sınıf olarak hareket etmiş olur; dahası, ancak bu takdirdedir ki, kendi kurtuluşu ve kendisiyle birlikte tüm insanlığın kapitalist kölelikten kurtuluşu davasını başarıya ulaştırma olanağı bulabilir: “*Proletarya, ancak bütün emekçilerin ve sömürülenlerin öncüsü olarak, sömürücülerin iktidardan uzaklaştırılması için mücadelede onların başı olarak hareket ettiği ve savaştığı takdirdedir ki, sosyalizm davası yolunda eylemde bulunan gerçekte devrimci bir sınıfolabilir.*” “... insanlığı sermayenin boyunduruğundan ve savaşlardan kurtarmak olan dünya ölçüsündeki tarihsel görevlerini” yerine

tarım ve köylü sorunu-10

proletaryanın sorunları

(Devam)

getirebilir.” (Aynı yer.)

Bu temel fikir, emperyalizm çağının ürettiği “işçi aristokrasisi” tabakası ve İkinci Enternasyonal deneyiminin ardından apayrı bir anlam ve önem kazandı. Emperyalist aşırı kârlardan beslenen işçi aristokrasisi bu iktisadi temel üzerinde kapitalist düzene bağlandı ve proletaryanın genel sınıf çıkarlarına olduğu kadar, proletarya dışındaki emekçi katmanların sorunlarına ve çıkarlarına da sırtını döndü. İkinci Enternasyonal oportünizmi bunun ideolojik-politik yansıması ve örgütsel ifadesi oldu. Onun, “ortodoks Marksizm” ve “saf” proleter çıkarlar adına, gerçekte ise Marksizme ve proletaryanın temel çıkarlarına ihanet etmek yoluyla, köylü sorununa ilgisiz kalmasının, işçi sınıfının köylülüğü kazanması görevine, kırsal emekçi katmanları sermayenin köleliğinden kurtarılması görevine sırtını dönmesinin gerisinde yatan temel toplumsal-iktisadi etken tam da dar “mesleki çıkarlar”a bağlanmış bu işçi aristokrasisi oldu. Lenin bunu aynı pasajlar içinde vurgulu sözlerle dile getiriyor ve bu mesleki bencillığe saldırıyor.

Kent proletaryası ile kırsal emekçi katmanların sermaye köleliğine karşı zorunlu ittifakını gerekçelendiren bu önermeler, doğal olarak, bundan çıkan temel devrimci görevle bağlanıyor. Buna göre; sınıf bilinci kazanmış kent proletaryası, onun örgütlü öncüsü olarak komünist partisi, sınıf mücadelesini kırsal alana taşımali, köy emekçi yığınlarını kendi etrafında birleştirmeli, böylece köy emekçilerinin kent işçileri tarafından devrimci eğitimi ve örgütlenmesi sağlanmalıdır.

Tüm bunlar tezlerin ilk maddesini oluşturuyor. Bunu izleyen ikinci madde, “bütün kapitalist ülkelerde”, kent proletaryasının “mücadeleye katmak, hiç olmazsa kendi davasına kazandırmak zorunda olduğu” kırsal emekçi katmanların hangi tabakalardan oluştuğunun bir tablosunu sunuyor bize. Proleter devrime kazanılabilecek olan ve ve mutlaka kazanılması gereken bu üç kırsal emekçi katman sırasıyla tarım proletaryası, “yarı-proleter ya da yarı-köylüler” ve küçük köylülerden oluşuyor. Bu tabakaları temel ayırdedici özellikleriyle tanımlayan ve her birine yaklaşımdaki belli sorunlara işaret eden açıklamalar, üçüncü tezde şu genel sonuca bağlanıyor: “Bütünyle ele alındığında bu üç köylü tabakası, bütün kapitalist ülkelerde köy nüfusunun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu nedenle, kentlerde olduğu gibi köylerde de proletarya devriminin başarısı tamamıyla sağlama alınmıştır.” (s.408)

Bu sözleri, “bunun karşısındaki düşünce çok yaygındır” ifadesi ve bu yaygın “karşıt” düşüncenin çürütülmesi izliyor. Buna geçmeden önce, sözü edilen bu üç kırsal emekçi katmana ilişkin en önemli noktalara kısaca değinelim.

Geçimlerini kapitalist tarım işletmelerinde ücretli işçi olarak çalışarak kazanan (yıllık ya da mevsimlik olarak) emekçilerden oluşan **tarım proletaryası**, işçi sınıfının kırsal kesimini oluşturmaktadır. Bu toplumsal konum nedeniyle o, her düzeyde kırsal alandaki öteki emekçi katmanlardan ayrı ve bağımsız bir örgütlenmeye kavuşturulmak durumundadır. Bu, işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel bağımsızlığı ilkesinin bir gereğidir. Devrimci kent proletaryası, doğal olarak, sermayeye karşı mücadelesinde herşeyden önce kendi kırsal uzantısı olan bu katmanla birleşmeye bakmalıdır. İrdelediğimiz tezler, bu görevi,

kırsal çalışmada en temel, en öncelikli görev olarak vurgulamaktadır: “*Bu sınıfın, köyde yaşayan öteki topluluklardan ayrı ve bağımsız olarak (siyasal, askeri, sendikal, kooperatif, kültürel vb.) örgütlenmesi, bu sınıf arasında yoğun bir propaganda ve ajitasyon yürütülmesi, Sovyetlere ve proletarya diktatörlüğüne desteğinin kazanılması bütün ülkelerin komünist partilerinin temel bir görevidir.*” (s.407)

Organik olarak işçi sınıfının bir parçası olan, onun kırsal alandaki bölümünü oluşturan tarım proletaryası hakkında Engels’in konuya ilişkin yazılarında da aynı özel vurgular belirgin bir yer tutar. Engels bu katmanı, kent işçilerinin kırsal alandaki “doğal bağlaştığı” sayar ve 1870’ler Almanya’sı üzerine konuşurken, kent proletaryasının bu katmanla birleşmeyi başarabilmesini kurulu düzenin sonu sayar.

Yarı-proleterler ya da yarı-köylüler tabakasına gelince, bunlar, geçimlerini kısmen sahip oldukları ya da kiraladıkları küçük toprak parçalarından, kısmen de kapitalist nitelikte tarımsal ve sanayi işletmelerinde ücretli çalışmayla sağlayan emekçilerdir. Tezlerde bunlara ilişkin olarak vurgulanan en önemli noktalardan biri, bunların çoğu kere bilinçli bir tutumla, “*genel anlamda ‘köylülerin’ büyük yığınıyla*” karıştırılmak suretiyle gözden gizlenmesidir. Tezler İkinci Enternasyonal oportünizmini bu konuda da suçlar. Ve ikinci önemli nokta: “*Eğer komünist partisinin faaliyetine gereken yön verilirse, bu köylü kategorisinin desteğine güvenilebilecektir, çünkü bunların yarı-proleter durumu çok ağırdır ve Sovyetler iktidarı, onlara derhal ve ölçsüz derecede yararlar sağlamaktadır.*” (s.407)

Ve nihayet üçüncü tabakayı oluşturan **küçük köylüler**: “*Yani işgücünü kiralamadan işledikleri ve ailelerinin gereksinmelerini karşılamaya çalıştıkları küçük toprakların sahibi bulunan ya da bu toprakları kirayla tutan küçük tarım üreticileri. Bu kategori, bir bütün olarak, proletaryanın zaferinden hiç şüphesiz ki kazançlı çıkar.*” (s.407)

Buraya kadarki genel anlatım içinde yer yer ayrıntılara inerek göstermeye çalıştığımız gibi, bu kırsal kategori, küçük köylü, köylü sorunu çerçevesinde durum en karmaşık olan katmandır. Onun kapitalist düzende sürekli bir biçimde sömürüldüğü, acı çektiği, yıkıma uğradığı ve bir proleter devrimin onun için tek kurtuluş yolu olduğu, proleter devrimin onu sahip olduğu hiçbir şeyden yoksun bırakmayacağı, tersine, daha ilk elden ona sayısız kazanımlar sağlayacağı, tüm bunlar yeterince açık gerçeklerdir. Gelgelelim bu teorik çerçevede bir açıklıktır. Oysa gerçek pratik yaşamda, bu köylü tabakası, tümüyle biçimsel de kalsa “mülk sahibi”dir ve bu sözde mülk sahipliği onu tutuculuğa iter ve çoğu durumda kırsal alandaki sömürücü grupların aleti haline getirir.

19. yüzyıl Batı Avrupa’sında toplumsal-siyasal bir olgu olan bu durum, yine görmüş bulunduğumuz gibi, kırsal alandaki devrimci görevlere sırt çevirmede İkinci Enternasyonal oportünizminin en önemli argümanı olmuştur. Bunu burada yeniden hatırlatmamız nedeni ise, bu argümanın hala merkezci bir çizideki bazı delegeler tarafından Komünist Enternasyonal İkinci Kongresi’ne, bizzat Lenin’in tezleri üzerine yapılan tartışmalara da taşınmasıdır. Örneğin İtalyan delege Serrati, tezlere temelden karşı çıkarken, benzer ve çıkarılabilir düşkün

küçük köylüleri kazanma hevesinin sonuçsuz kalacağını; onu kazanmak için küçük köylülere yapılan vaatlerin (o bunları “tavizler” olarak niteliyordu) proletaryayı oportünizm çizgisine çekeceğini, bu tabakanın Batı’da her yerde gericiliğin destekçisi ve tarım proletaryasının ise düşmanı olduğunu; dahası, örneğin İtalya’da, bu düşmanlığın zaman zaman kanlı biçimler alan çatışmalara yolaçtığını ileri sürüyordu. Ona göre, proletaryanın sınıf çıkarlarını zedelememek için bu tabakaya herhangi bir “taviz”de bulunulmamalıdır.

Serrati’nin itirazlarını bilerek böyle uzun uzun aktarıyoruz. Zira bir “merkezci” olarak onun, köylülüğün emekçi tabakalarını (somutta küçük köylüleri) devrime kazanma görevini bir yana bırakmayı, proletaryanın sınıf çıkarlarının “saf”lığını koruma gerekçesine bağlayan davranışı burada dikkate değerdir. Serrati’nin düşünce çizgisi işin özünde İkinci Enternasyonal’ın sonradan Kautsky tarafından temsil edilen çizgisidir. Gerçekte burada sözkonusu olan, “sol”dan bir gerekçenin arkasına sığınarak, sağcı bir tutumun haklı gösterilmesinden başka bir şey değildir. Bu, “ortodoks Marksizm” adına köylülüğü küçümsemede, ona uzak durmada ifadesini bulan o klasik oportünist tavrın ta kendisidir. Oysa, küçük köylüye onu kendi küçük mülkü içinde koruma vaadinde bulunamayacağımızı teorik olarak gerekçelendiren ve bu alandaki oportünizmi mahkum eden Engels, bunu tam da, proletaryanın küçük köylüyü sermayeye karşı kendi davasına kazanma görevini, vazgeçilmez önemdeki bu temel devrimci görevi vurgulamak çerçevesinde yapıyordu. İkinci Enternasyonal’ın oportünist temsilcileri ise, tam tersine, aynı şeyi, bu temel devrimci göreve sırt çevirmek için yapıyorlar.

Küçük köylülüğü kurulu kapitalist düzene karşı proletarya devrimi davasına kazanmanın büyük zorluklar taşıyan bir iş olduğunu sık sık vurgulaya geldik. Batı Avrupa ülkeleri gibi, küçük köylülüğün 19. yüzyılın ikinci yarısı boyunca tutucu bir gelenek sergilediği yerlerde bu elbetteki daha da zordu. Yine de bu, sermayenin çok yönlü sömürüsü altında yoksulluk ve acı çeken bu emekçi kırsal katmanı kazanma görevine sırt dönmenin bir bahanesi olamazdı. Bunu “ortodoks Marksizm” ya da “saf proleter çıkarlar” adına yapmaya kalkmak ise, gerçekte Marksizmi çarpıtmaktan, ona ihanet etmekten öte bir anlam ifade etmezdi.

Komisyon sözcüsü Meyer tezleri savunan konuşmasında küçük köylü sorununa geniş bir yer ayırmaktadır. Meyer, hayat standardı yönünden çoğu durumda “saf proleter” olarak nitelediği bu katmanın, buna rağmen ve özel mülkiyet düşüncesiyle yozlaştırılmış bulunduğundan dolayıdır ki proletarya ile burjuvazi arasındaki çatışmada sallantılı davrandığını, fakat bu durumun sistematik ve sürekli bir çalışmayla pekala kırılabilirliğini söylemekte ve bu tür bir çabanın ne tür bir propaganda ve ajitasyona dayanması gerektiğini sıralamaktadır. Sermayenin çok yönlü sömürüsüne karşı ileri sürülen ve proletarya iktidarının küçük köylülüğe kazandıracakları ile birleşen bu vaatler içinde, proletaryanın çıkarları yönünden “taviz” ya da “oportünizm” olarak nitelenebilecek tek bir unsur bulunmaz. Bunu, Serrati’nin buna ilişkin iddiasının temelsizliğini vurgulamak için hatırlatıyoruz.

Ama Serrati'nin asıl hedefi, proletarya devriminin hemen ertesinde, proletarya diktatörlüğünün o ilk başlangıç anında ve proletarya iktidarını güçlendirmek kaygısı çerçevesinde, gerektiğinde bazı büyük işletmelerin topraklarının dağıtılabileceği düşüncesi, Lenin'in taslak tezlerinde yer verdiği (komisyonun ise taslaktan çıkardığı) düşüncedir. Serrati'nin "tavizler", proletaryanın sınıf çıkarlarının "zedelenme"si, köylü sorununda "küçük-burjuva oportünizmine kayış" vb. iddialı sıfatlarla nitelediği olay budur. Proletaryayı küçük köylüye "taviz"den korumak adına gösterilen ve pek soylu görünen bu kaygı, bu masum türden "ilke gevezeliği", gerçekte proletaryayı en temel sorunda, burjuvazinin devrilmesi, iktidarın kazanılması, kazanılmış iktidarın korunup sağlamaştırılması gibi temel bir sorunda zaafa düşürmekten başka bir anlam taşımıyordu. Bu sözde sol keskinliği, komünistleri de buna alet ederek Macar sosyal-demokratları yapmış, böylece proletaryayı köylülüğün desteğinden yoksun bırakarak, proleter devrimi yenilgiye sürüklemişlerdi.

Lenin'in hareket noktasının çok önemli ve çok yerinde olduğunu, onun bunu Rusya deneyiminin de ötesinde, asıl olarak Macaristan ve Bavyera sovyet cumhuriyetleri deneyiminden hareketle formüle ettiğini, buna "marksist teorik ilkeler" çerçevesinde yöneltilen itirazların çoğu durumda "devrime ihanetle karışmış en adi bir oportünizmi" gizlediğini daha sonra göreceğiz. Zira bu sorun ağırlıklı bir köylü nüfus barındıran günümüzün birçok orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkesinin proleter devrimleri için özel bir önem taşımaktadır.

Tezlere dönelim. Lenin, sıralanan üç emekçi kırsal katmanın o günün kapitalist ülkelerinde "köy nüfusunun çoğunluğunu "oluşturduğu"nu, bunun "kentlerde olduğu gibi köylerde de proletarya devriminin başarısı"nın güvencesi olduğunu söylemiş ve eklemiştir: "Bunun karşısındaki düşünce çok yaygındır." Bu "yaygın" ama tümüyle "yanlış" düşüncenin dayananaksızlığını sergilemek için Lenin'in ortaya koyduğu olgular ve yaptığı açıklamalar özel bir önem taşımaktadır. Zira bu aynı düşünce bugün de üstelik çok "yaygın"dır ve orta düzeyde gelişmiş birçok kapitalist ülkede, örneğin somutta bugünün Türkiye'sinde, proleter devrim düşüncesine karşı ileri sürülmektedir. Bilindiği gibi, halkçı-demokratik düşünce çizgisinin proleter devrim programı ve stratejisine karşı ileri sürdüğü temel argümanlardan biri, Türkiye'nin bir "küçük-burjuvalar denizi" olduğu, bu "deniz"in kırsal bölümünü ise kırsal nüfusun ağırlıklı bölümü olan orta köylülüğün oluşturduğu, orta köylülük proleter devrimi destekleyecek bir sosyal katman olmadığına göre de, proleter devrim stratejisinin yeterli toplumsal dayanaklardan kentte olduğu kadar kırsal alanda da yoksun bulunduğu şeklindeki düşüncedir.

Lenin, sözünü ettiği çok "yaygın" ama aynı ölçüde "yanlış" görüşün, ilkin, "burjuva bilim ve istatistiğinin sistemli yalanıyla ayakta durduğu"nu söyler. Bu sistemli yalan sayesinde, kırsal alandaki üç temel emekçi tabaka ile onların kırsal sömürücüleri arasındaki, yarı-proleterler ve küçük köylüler yığını ile zengin köylüler arasındaki "derin uçurum" örtülür. Buna resmi çevreler bir yana sol akademisyenler üzerinden çarpıcı bir örneği daha önce vermiştik. Bu örneğe göre bugünün Türkiye'sinde kırsal katmanlar içinde "orta köylülük" üçte iki bir çoğunluk oluşturacak kadar güçlüdür. Eğer orta köylülük kırsal toplumsal yaşamımızda bu kadar güçlüyse, gerçekten bu denli yaygın bir kırsal toplumsal kategori ise, bu olgu elbette Türkiye kırında proleter devrimin çok fazla bir şansı olmadığının da bir göstergesi sayılmalıdır. Gelgelelim, bu iddianın yalnızca istatistiklerin yanlış bir yorumuna ve kaba bir çarpıtmasına dayandığına, aynı örneği tartışırken kısaca işaret etmiştik. Gerçekte ise, en ihtiyatlı hesaplamalarla bile Türkiye'de kır nüfusunun üçte ikisini, kolaylıkla söylenebilir ki en az dörtte üçünü, Lenin'in tezlerinde proleter devrimin kırsal toplumsal dayanakları ve onun zaferinin güvencesi olarak sunulan o üç emekçi kırsal katman oluşturur.

Devam ediyoruz. Lenin, bu "yaygın" ama "yanlış" görüşün ikinci dayanağı için şunları söylüyor: "*Sarı (İkinci) Enternasyonalin ve gelişmiş ülkeler 'işçi aristokrasisi' nin emperyalistler tarafından kendilerine*

sağlanan ayrıcalıklar sonunda yozlaşmış kahramanlarının, yoksul köylüler arasında gerçekten proleter ve devrimci bir propaganda ve örgütlendirme eyleminde bulunamamaları ve böyle bir istek duymamaları da bu yanlış görüşü beslemektedir." (s.409)

Kurulu düzenle barışık, dolayısıyla devrim diye bir sorunları olmayanların, emekçi köylülük içinde "gerçekten proleter ve devrimci bir propaganda ve örgütlendirme eyleminde bulunamamaları" değerlendirmesi, İkinci Enternasyonal'nin köylü sorunundaki oportünizminin bütün bir özünü veriyor bize. Böylece geleneksel tutuculuğu ve sosyalist proletaryaya karşı önyargıları ile başbaşa bırakılan, daha da kötüsü, gericiliğin her türlü aldatmasına ve oyununa terkedilen bir sosyal katmanın bunun sonucu olarak şekillenen verili politik tutumunu alıp da emekçi köylülüğün proletarya davasına kazanılamayacağı argümanına bir dayanak olarak kullanmak, yine aynı İkinci Enternasyonal kahramanlarının klasik bir tavrı olmuştur.

Sözlerini şöyle sürdürüyor Lenin: "*Oportünistlerin olanca dikkati, burjuva hükümetinin ve burjuvazinin proletarya tarafından devrim yoluyla alaşağı edilmesi üstünde değil, zengin ve orta köylüler dahil (daha ilerde bu sonuncuların sözü edilecektir), burjuvaziyle hem teorik, hem pratik alanda yapılacak bir teorik anlaşmasının geliştirilmesi üstünde toplanmıştır ve toplanıyor.*"

İşte meselenin özü budur. Devrim diye bir sorunları olmayanların, tüm öteki sorunlar gibi köylü sorununda da devrimci bir perspektifleri ve pratiği olamıyor.

Nihayet Lenin'in "yaygın" ama "yanlış" olan görüşün ayakta kalmasının üçüncü nedeni olarak ortaya koyduğu kritik soruna geliyoruz. Lenin burada "yanlış"ın karşısına temel önemde bir "doğru"yu tanımlayarak çıkıyor: "*Sözünü ettiğimiz bu üç tabaka köy halkı, son derece bölünmüş, bitkin, zulme uğramış bu halk, bütün ülkelerde, hatta en ilerlemiş olanlarında bile, yarı-barbar yaşam koşullarına mahkum kılınmış olan bu köylüler, sosyalizmin zaferiyle iktisadi, toplumsal ve kültürel alanlarla ilgili olarak proletarya, siyasal iktidarı ele geçirdikten sonra, büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin üstesinden geldikten sonra, bu ezilen insanlara yardım edecek, onları yönetecek, onlara doğru yolu gösterecek bir öndere, örgütlenmiş, oldukça sağlam ve güçlü bir savunucuya sahip olduklarını pratik anlamda bizzat saptadıktan sonra, devrimci proletaryayı inançla destekleyebileceklerdir.*"

Lenin'in "Marksizm tarafından en iyi şekilde tanıtlanmış, Rusya'nın proletarya devrimi tarafından doğrulanmış olan" bir "doğru" olarak tanımladığı bu düşünce, klasik oportünizme karşı olduğu kadar günümüz halkçılığına karşı da çok özel bir önem taşımaktadır. Komünist partisinde temsil edilen devrimci proletarya hareketi, devrime hazırlık süreci boyunca, imkanlarının elverdiği ölçüde ve bunları en iyi biçimde kullanarak, kırsal emekçi katmanlar içerisinde etkili bir devrimci hazırlık çalışması yürütür. Başta tarım proletaryası ve yarı-proleter köylüler olmak üzere kırsal emekçi katmanları mümkün olduğunca devrimcileştirmeye ve devrimci örgütlenmeler etrafında birleştirmeye çalışır. Ama gerek kırsal yaşamın dağınıklığı, gerek geri toplumsal ve kültürel koşullar, yani köy yaşamının sınıfsal farklılıkların siyasal açıdan olgunlaşmasına getirdiği doğal toplumsal-kültürel sınırlamalar, gerekse kırsal sömürücü tabakaların devrimci bir siyasal çalışmanın önüne engeller çıkarmada sahip oldukları kırsal yaşama özgü olanaklar vb. nedenlerle, bu devrimci çalışma güçlükler içinde ilerler ve kolay başarı kazanamaz.

Bu gerçeklerin bilinci içinde hareket edecek olan devrimci proletarya hareketi, kararlaştırıcı mücadelenin merkezinin kentler olduğunu hep gözönünde bulundurur. Kentlerde sanayi proletaryasının burjuvaziye karşı mücadelesinin güçlenmesi ve mevziler kazanması ve (temel önemde bir nokta olarak) kent proletaryasının bu mücadelede kırsal katmanların sorun ve taleplerine de sahip çıkması ölçüsünde, bunun kırsal emekçi katmanlar üzerinde de etkisi olacaktır. Ancak, bu etkilerin ne kadar etkili yapacağını bilir ve gözetir.

Ama bundan da önemli olan nokta, ki Lenin'in altını çizdiği asıl olarak budur, bu kırsal emekçi tabakaların geniş kesimlerinin proletaryayı etkin ve inançlı bir biçimde desteklemelerinin ve proleter devrimin sağlam kırsal dayanakları haline gelmelerinin, çoğu durumda, ancak proletaryanın burjuvaziyle hesaplaşacak ve onu devirecek bir kapasite ortaya koymasından **sonra**, iktidarı ele geçirip bu kırsal emekçi katmanlar lehine bir dizi önlemleri süratle ve peşpeşe uyguladıktan **sonra**, kendi şahsında "*bu ezilen insanlara yardım edecek, onları yönetecek, onlara doğru yolu gösterecek bir öndere, oldukça sağlam ve güçlü bir savunucuya sahip olduklarını*" onlara pratikte gösterdikten **sonra** olanaklı olduğu gerçeğidir.

Bu, soruna **proleter sınıf perspektifi ve devrimci iktidar** perspektifi üzerinden, bu iki perspektifin diyalektik birliği üzerinden yaklaşmak demektir. Bu yaklaşım devrimci Marksizmi klasik oportünizmden ve halkçı demokratizmden kesin sınırlarla ayırır. Klasik oportünizm kırsal emekçileri kazanma görevini bir yana bırakıyor, özel olarak küçük köylülüğü ise devrimin her zaman için yeminli düşmanı sayıyordu. Fakat öte yandan, bizzat bu durumu, kırsal emekçi katmanların proletarya davasına verili uzaklığı olgusunu alıp, bunu proletarya devrimine karşı bir argümana çeviriyor, toplumun azınlığını oluşturan ve kırsal destekçilerden yoksun bulunan bir proletaryanın herhangi bir iktidar girişimini tam bir "macera", bir tür "intihar" vb. sayıyordu. Bunun somut ve çarpıcı bir örneğini, Otto Bauer'in Avusturya Devrimi değerlendirmeleri üzerinden, bu devrimde sosyal-demokrasinin yerine getirdiği devrime ihanet "görev"i üzerinden, daha önce gördük.

Bunun karşısında, Bolşevizmin sergilediği örneği de; büyük sanayi merkezlerinde iktidarı almak ataklığı gösteren devrimci proletaryanın, anında yayınladığı barış, toprak ve ezilen uluslar kararnameleri ve bu çerçevedeki seri uygulamalar sayesinde, Rusya'nın uçsuz-bucaksız topraklarına yayılan kırsal katmanları nasıl etkilediğini ve hızla kent merkezlerinde iktidarı elde tutan bir sınıf olarak kendi yanına çektiğini de aynı şekilde gördük. Macar Sovyet Cumhuriyeti'nin ise tam da bunu başaramadığı için, kırsal emekçi katmanların, özellikle de toprağa susamış köylülerin istemlerini gereğince gözetemediği içindir ki kısa zamanda kolay bir yenilgiye sürüklendiğine de aynı vesileyle işaret ettik. Lenin, "Rusya'nın proletarya devrimi deneyiyle doğrulanmış bu doğru" dediği yerde, buna, Macar proleter devrimi deneyimini de, tersinden bir doğrulama örneği olarak verebilirdi. Fakat o bunu anmamış olsa bile tezlerinde boydan boya Macaristan, Bavyera, Finlandiya vb. başarısız devrim deneyimlerini gözettğini biliyoruz.

Bu yaklaşımın halkçı demokratizme karşı yönü ise, kapitalist bir toplumda, kararlaştırıcı hesaplaşmanın ancak kentlerin sanayi proletaryası ile burjuvazi arasında geçebileceği; ve ancak, proletarya bu çatışmada iktidara alternatif bir sınıf olduğunu, iktidarı ele geçirebilecek ve burjuvazinin direncini ezebilecek kapasitede ve kararlılıkta bir sınıf olduğunu pratikte sergileyebildiği ölçüde, kırsal emekçi katmanların geniş kesimlerinin güvenini ve desteğini kazanabileceğini ortaya koymasındadır. Kent proletaryasının öncü ve temel bir sınıf olarak buradaki bu belirleyici rolünü kavrayamayan, devrime ve iktidara hazırlık perspektifini bu ana sınıfsal eksene oturtmayan bir siyasal akım, gerçekte, devrimci iktidar perspektifinden yoksundur. Bu, dünün ve bugünün Türkiye'sinde halkçı siyasal akımın kavrayamadığı, kavramış görüldüğü yerde ise bu düşüncüyü gerçekte sindiremediğini pratik olarak kanıtladığı en temel sorundur. (Tüm devrimci iddiasına, bunun büründüğü tüm keskin söyleme rağmen, bugünün Türkiye'sinde halkçı siyasal akım iktidar perspektifinden yoksundur. Süreç içinde hep reformizm üretmesi ve birçok örnek şahsında zamanla reformist bir siyasal akıma dönüşmesi olgusu da bunu göstermektedir.) Bu konunun başlangıç bölümlerinde "işçi sınıfı sorununu" teoride ve pratikte doğru bir biçimde ortaya koyamayan ve çözemeyen bir hareketin, köylü sorununda da sağlam bir devrimci teorik ve pratik perspektife sahip olması olanaksızdır derken, bunu halkçı demokratizmin bir eleştirisi olarak ifade

ederken, anlatmaya çalıştığımız şey, Lenin'in veciz sözlerinin ardından şimdi çok daha iyi anlaşılmış olmalıdır.

Kapitalist bir ülkede, kırsal alanda proleter devrimin dayanağını oluşturan üç temel emekçi katmandan üçüncüsü olan küçük köylülük hakkında son birkaç noktayı daha belirterek öteki kırsal sosyal katmanlara geçebiliriz.

İkinci Kongre'ye sunulan yazılarda (örneğin, Marklevski'nin Lenin tarafından vurgulu sözlerle övülen *Tarım Sorunu ve Dünya Devrimi* başlıklı makalesinde) ve yapılan tartışmalarda, herkesin üzerinde birleştiği bir nokta var: O dönemin Batı Avrupa'sının küçük köylülüğünün "tutuculuğu", hatta yer yer "gericiliği" olgusu. Bu olgu tartışma ve tezleri çok etkileyen bir faktör olduğu için, şunu özellikle belirtelim ki, bu özellik Batı Avrupa'nın kendine özgü tarihi içinde (Fransız Devrimi, özellikle de Napolyon sonrası, bütün bir 19. yüzyıl tarihi içinde) şekillenmiştir. Bu nedenle, oğünün tüm Avrupa'sı için genelleştirilemediği gibi, örneğin bugünün Türkiye'sindeki küçük köylülük için de böyle bir "geleneksel" özellik hiçbir biçimde genel bir argüman olarak ileri sürülemez.

Dolayısıyla, küçük köylülük sorununda ortaya konulan yaklaşımlardan bugün için yararlanırken, "Ren'in sol yakası"ndaki küçük ve orta köylülüğün kendine özgü tarihsel şartlar içinde şekillenmiş sosyo-kültürel ve politik özellik ve eğilimlere fazla bir anlam yüklemekten kaçınmalı, bu köylü kategorisinin içinde bulunduğu temel iktisadi ilişkiler ve bu temele dayalı genel toplumsal özellikler üzerinde durmalı, bu çerçevede ortaya konulanları esas almalıyız. Bir başka ifadeyle, şu veya bu tarihsel döneme, sürece ve ülkeye özgü olanı değil, fakat kapitalist ilişkiler içindeki çeşitli köylü kategorilerinde genel ve evrensel olanı temel almalıyız. Bunun ötesinde, özgül önem taşıyan herşeyi, bizzat kendi tarihimizden, bu tarih içinde kendine özgü biçimlerde şekillenmiş kendi kırsal katmanlarımızın incelenmesinden giderek bulup çıkarabiliriz. Şunu da ekleyelim ki, Batı Avrupa'da (Almanya'nın batı kesiminde, Fransa'da, Hollanda'da, Belçika'da vb.) küçük köylü mülkiyeti ve işletmesi uzun bir tarihsel dönem için tarıma egemen biçimdi ve Marklevski'nin tanıklığına göre büyük toprak mülkiyeti bu ülkelerde çok tali bir rol oynuyordu.

Ve son bir nokta. İkinci Kongre tartışmalarında, Sokolnikov ve ardından Meyer, Batı Avrupa küçük köylülüğünün 20. yüzyılın başında mali sermayenin sürekli büyüyen gücü ve emperyalist savaş yüzünden yıkıma uğradığını, bunun objektif olarak onun geleneksel konumu ve eğilimlerinde değişikliklere yolaştığını söylüyor ve bu tarihsel olayların küçük köylülerin kent proletaryası tarafından kapitalizme karşı sosyal devrim davasına kazanılmasını kolaylaştırdığını önemle vurguluyorlar. Savaşın zenginleştirdiği köylü unsurların ise, yalnızca küçük azınlıklar olduğunu, köylülüğün geniş kesimlerinin yıkıma sürüklendiğini, bazı İtalyan ve Fransız delegelere karşı ileri sürüyorlar. Söz konusu delegeler iddia ettikleri "zenginleşme" olgusunu köylü sorunundaki olumsuz değerlendirmelerine dayanak olarak kullandıkları için yapılan karşı itirazın o gün için ayrı bir önemi vardı.

(Devam edecek...)

Marksizm-leninizmde tarım ve köylü sorunu

Tarım sorunu üzerine tezler (Komünist Enternasyonal'in 11. Kongresi)

V. İ. LENİN

Marklevski yoldaş, makalesinde, şu anda Sarı Enternasyonal halini almış bulunan Enternasyonal'in, tarım sorununda, hangi nedenlerle proleteryanın taktiğini belirtmekte yeteneksiz kaldığını, hatta sorunu gerektiği gibi ortaya bile koyamadığını yetkin bir şekilde gösteriyor. Marklevski yoldaş, daha sonra, Üçüncü Enternasyonalin tarım programının teorik temellerini genel çizgileriyle açıkladı.

15 Temmuz 1920' de açılacak olan toprak sorunu ile ilgili genel karar, bence, bu temel üzerinde geliştirilebilir ve geliştirilmelidir de.

İşte, bu kararın ilk taslağı:

1. Yalnız, Komünist Partisi tarafından yönetilen kentlerin sanayi proletaryası, köylerin çalışan yığınlarını, sermayenin, büyük toprak ağalığının boyunduruğundan, kapitalist düzen varlığını sürdürdükçe kaçınılmaz olan emperyalist savaşların yıkıntısından kurtarabilir. Köylülerin çalışan yığınları için kurtuluş, ancak onların devrimci proletarya ile kuracakları birlikte. büyük toprak ağaları ve burjuvazinin boyunduruğunun kırılması için proletaryanın mücadelesinin kayıtsız koşulsuz desteklenmesi ile sağlanabilir.

Öte yandan, sanayi işçileri, eğer korporatif ve mesleki çerçeve içindeki çıkarlarını savunmakla yetinirlerse, eğer bazen küçük-burjuva düzeye oldukça yaklaşan durumlarının iyileştirilmesi için çaba harcamakla kalırsa, insanlığı, sermayenin boyunduruğundan ve savaşlardan kurtarmak olan dünya ölçüsündeki tarihsel görevlerini yerine getiremezler.

Gerçekte sosyalizmin en büyük düşmanlarından, sosyalizm davasına ihanet edenlerden, şoven küçük-burjuvalardan, burjuvazinin işçi hareketindeki ajanlarından oluşan İkinci Enternasyonal'in sözde sosyalist partilerinin temelini teşkil eden bir "işçi aristokrasisinin" bulunduğu birçok ileri ülkede durum aynen böyledir. Proletarya, ancak bütün emekçilerin ve sömürülenlerin öncüsü olarak, sömürücülerin iktidardan uzaklaştırılması için mücadelede onların başı olarak hareket ettiği ve savaştığı taktirdedir ki, sosyalizm davası yolunda eylemde bulunan gerçekten devrimci bir sınıf olabilir ki bu da sınıf mücadelesini köylere götürmeden, köy emekçi yığınları kent proletaryasının devrimci örgütü çevresinde birleşmeden, ve nihayet köy emekçilerinin kent işçileri tarafından eğitimi sağlanmadan olamaz.

2. Kent proletaryasını mücadeleye katmak, hiç olmazsa kendi davasına kazandırmak zorunda olduğu köylerin sömürülenleri ve emekçi yığınları, bütün kapitalist ülkelerde aşağıdaki sınıflara bölünür:

1- Tarım proletaryası - (yıllık ya da mevsimlik işe alınan gündelikçiler ya da çiftlik yaşamları) kapitalist tarım işletmelerinde ücretli emek karşılığında geçimlerini kazanan ücretli işçiler. Bu sınıfın, köyde yaşayan öteki topluluklardan ayrı ve bağımsız olarak (siyasal, askeri, sendikal kooperatif, kültürel vb.) örgütlenmesi, bu sınıf arasında yoğun bir propaganda ve ajitasyon yürütülmesi, Sovyetlere ve proletarya diktatörlüğüne desteğinin kazanılması, bütün ülkelerin komünist partilerinin temel görevidir.

2- Yarı-proleter ya da yarı-köylüler -yani yaşantılarını, kısmen, kapitalist nitelikte tarımsal ve sanayi işletmelerinde ücretli çalışma suretiyle sürdürenler; kısmen de, kendilerine ait ya da kiraladıkları ve ailenin gereksinmelerinin bir bölümüne ancak karşılık veren bir küçük toprak parçası işleyerek sağlayanlar. Bütün kapitalist ülkelerde böyle köy emekçisi pek çoktur. Burjuvazinin İkinci Enternasyonale bağlı sarı "sosyalistler" in temsilcileri, adı geçen emekçilerin varlığını ve özel durumunu, kimi kez bile bile işçileri aldatarak, kimi kez küçük-burjuva görüşlerinin göreneklerine körü körüne uyarak ve bu emekçileri genel anlamda "köylülerin" büyük yığınıyla karıştırarak saklamak yollarını aradılar. Burjuvazi tarafından işçilerin bu şekilde aldatılması, özellikle Almanya'da ve Fransa'da, sonra Amerika'da ve öbür ülkelerde göze çarpmaktadır. Eğer komünist partisinin faaliyetine gereken yön verilirse, bu köylü kategorisinin desteğine güvenilebilecektir, çünkü bunların yarı-proleter durumu çok ağırdır ve Sovyetler iktidarı, onlara derhal ve ölçüsüz derecede yararlar sağlamaktadır.

3- Küçük köylüler -üçüncü kategorideki köylülerdir.

işlediklerinin ve ailelerinin gereksimlerini karşılamaya çalıştıkları küçük toprakların sahibi bulunan ya da bu toprakları kirayla tutan küçük tarım üreticileri. Bu kategori, bir bütün olarak, proletaryanın zaferinden hiç şüphesiz ki kazançlı çıkar; işçi sınıfının zaferi, bu kategoriye derhal şu kazançları sağlar: a) kiranın ve büyük toprak sahiplerine ürünün bir kısmının verilmesi geleneğinin (örneğin Fransa'da "metayer"lerde, İtalya'da yarıcılarda vb. olduğu gibi) kaldırılması; b) ipoteklerin kaldırılması; c) büyük toprak sahiplerinin çeşitli biçimler altındaki baskının ve onlar önündeki bağımlılığın (ormanlardan yararlanma vb.) kalkması; d) proletarya devleti iktidarının doğrudan doğruya iktisadi yardımı (tarım gereçlerinden ve proletaryanın kamulaştırdığı büyük kapitalist işletmelerin binalarının bir kısmından yararlanma hakkı; proletarya devleti yönetimi tarafından tarım kooperatifleri ve birliklerine yeni bir yön verilmesi; bunlar, kapitalist rejimde, özellikle zengin ve orta köylüler için yararlı oluyordu, bundan böyle ilk önce yoksul köylülere, yani proleterlere, yarı-proleter ve küçük toprak sahibi köylülere yardım edecektir vb.) ve, pek çok öteki yararlar.

Aynı zamanda Komünist Partisi gözönünde turalıdır ki, kapitalizmden komünizme geçiş aşamasında, yani proletarya iktidarı döneminde, köy halkının bu bölümü kaçınılmaz olarak-hiç olmazsa bir ölçüde-tam ticaret özgürlüğü ve özel mülkiyet haklarından serbestçe yararlanma yönünde bir eğilim gösterecektir; çünkü bu toplumsal tabaka, (sınırlı bir ölçüde bile olsa) tüketim maddeleri sattığından, spekülasyonla, mülkiyet alışkanlıklarıyla şimdiden yozlaşmış durumdadır. Ama, eğer proletaryanın sağlam bir politikası olursa, eğer, mücadeleden zaferle çıkan proletarya, büyük toprak sahipleriyle zengin çiftçiler duraksamaları vahim bir hal almaz ve bu duraksamalar küçük köylünün bütünü ile proleter devriminden yana oluşu olgusunu değiştirmez.

3- Bütünüyle ele alındığında bu üç köylü tabakası, bütün kapitalist ülkelerde köy nüfusunun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu nedenle, kentlerde olduğu gibi köylerde de, proletarya devriminin başarısı tamamıyla sağlama alınmıştır. Bunun karşısındaki düşünce çok yaygındır, ama bu yanlış görüş, 1- her yolla, bu sınıfları sömürücülerinden, toprak ağalarıyla kapitalistlerden, yarı-proleter ve küçük toprak sahiplerini büyük toprak sahiplerinden ayıran derin çukuru örtmeye çalışan burjuva bilim ve istatistiğin sistemli yalanıyla ayakta durmaktadır; 2- sarı (İkinci) Enternasyonalin ve gelişmiş ülkeler işçi aristokrasisinin emperyalistler tarafından kendilerine sağlanan ayrıcalıklar sonunda yozlaşmış kahramanlarının, yoksul köylüler arasında gerçekten proleter ve devrimci bir propaganda ve örgütlendirme eyleminde bulunamamaları ve böyle bir istek duymamaları da bu yanlış görüşü beslemektedir, oportünistlerin olanca dikkati, burjuva hükümetinin ve burjuvazinin proletarya tarafından devrim yoluyla alaşağı edilmesi üstünde değil, zengin ve orta köylüler dahil (daha ilerde bu sonuncuların sözü edilecektir), burjuvaziyle hem teorik, hem pratik alanda yapılacak bir teorik anlaşmanın geliştirilmesi üstünde toplanmıştır ve toplanıyor; 3- Bir önyargı kadar güçlü olan (burjuva demokrasisi ve parlamentarizmle ilgili önyargıların bütününe bağlı bir önyargı) köylü sorunu konusundaki yanlış görüşü çürüten doğru, marksizm tarafından en iyi şekilde tanıtlanmıştır; Rusya'nın proletarya devrimi deneyiyle doğrulanmış olan bu doğru; sözünü ettiğimiz bu üç tabaka köy halkı, son derece bölünmüş, bitkin, zulme uğramış bu halk, bütün ülkelerde, hatta en ilerlemiş olanlarında bile, yarı barbar yaşam koşullarına mahkûm kılınmış olan bu köylüler, sosyalizmin zaferiyle iktisadi, toplumsal ve kültürel alanlarla ilgili olarak proletarya, siyasi iktidarı ele geçirdikten sonra, büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin üstesinden geldikten sonra, bu ezilen insanlara yardım edecek, onları yönetecek, onlara doğru yolu gösterecek bir öndere, örgütlenmiş, oldukça sağlam ve güçlü bir savunucuya sahip olduklarını **pratik anlamda** bizzat saptadıktan sonra, devrimci proletaryayı inançla destekleyebileceklerdir.

(...)

İşçi Sınıfı ve Köylülük, Sol Yayınları, Birinci Baskı, s.405-409

Polonya'da büyük işçi gösterisi

Geçtiğimiz Perşembe günü başkent Varşova'da emperyalizmin sadık uşağı hükümete karşı ilk büyük işçi gösterisi gerçekleştirildi. Ursus traktör işletmelerinde çalışan binlerce işçinin başlattığı ve maden işçilerinin de katıldığı gösteri, parlamento binası önünde hükümet karşıtı bir kitlesel eyleme dönüştü. "Bunu mu istiyorsunuz? Buyrun öyleyse!" diyen işçiler hükümete karşı savaş başlattıklarını duyurdular. Hükümet şaşkınlığını gizleyemiyor ve batılı tekel temsilcilerine olayların geçici bir tepki olduğunu açıklamaya çalışıyor. Zira bugüne kadar sola karşı olarak bilinen ve bu doğrultuda harekete geçirilen "Dayanışma"cı işçiler bugün kullanmasını öğrendikleri silahla "Dayanışma hükümetine" karşı cepheden tutum alıyorlar. Parlamento binasının bulunduğu cadde gösteriden bir gün önce, uzun dönem işsiz

kalmasını protesto etmek amacıyla kendisine benzin dökerek yakan bir yoksulun yarattığı korkudan dolayı, polis ve asker tarafından tamamen ablukaya alındı. Sadece parlamento binası değil, diğer devlet kurumları da polis tarafından korumaya alındı.

Ursus işçileri bir yıl öncesine kadar o dönemin sözde sol gerçekte ise batı yanlısı mafya gruplarının temsilcisi hükümete karşı eylem gerçekleştirmiş ve birçok yeri ateşe vermişlerdi. Şimdi ise işçiler ve sendikacılar "Dayanışma" tarafından desteklenerek hükümete gelen Devlet Başkanı Buzek'e karşı harekete geçtiler. Dayanışma dışındaki diğer sendika OPZZ de eylemi aktif biçimde destekledi. İşçiler slogan ve taşıdıkları dövizlerle özellikle Maliye Bakanı Leszek Balkeroviç'e karşı tepkilerini ifade ettiler. "Sahtekarlar, yalancılar, yolunuz bataklık" vb. pankartlar özellikle batı medyası

tarafından kaygıyla izlendi.

12 bin Ursus traktör işletmesi işçisi adına konuşan Zigmunt Vorzodak, hükümetin işçileri aldatmakla kalmadığını, kamuoyuna da yalan söylediğini açıkladı. Zira hükümet

sözcüsü bu işletmenin büyük bir mali destek aldığını iddia ediyordu. Avrupa Birliği görüşmelerine hazırlanmak için hükümet özellikle tarıma yönelik yoğun bir saldırı başlatmış bulunuyor. Tarıma yönelik saldırılar nedeniyle kısa bir süre içinde traktör alımında üçte iki oranında bir gerileme yaşandı. Hükümet bununla da yetinmedi, daha önce Polonya'daki batı üretimi traktörlerin tamiri, montajı askıya alınarak hala kullanılmakta olan makinalar da çürümeye terk edildi. Hükümet tarımı iflasa sürükleyerek traktör fabrikalarını zor durumda bırakıyor, böylece daha önce ABD tekellerine peşkeş çektikleri diğer işletmeler gibi traktör fabrikalarını da yok fiyatına özelleştirerek elden çıkartmaya çalışıyor.

Gösterinin yapıldığı gün parlamentoda Avrupa Birliği temsilcileriyle on gün sonra başlayacak olan birlik görüşmelerine "hazırlık" tartışmaları yapılmaktaydı. Brüksel'in dayatmasıyla tarım ürünlerine uygulanan alım kotalarının kaldırılması, sübvansiyonlara son verilmesi kararı binlerce küçük üreticiyi iflasla yüzyüze getirmekte, hükümete karşı eylemler yaygınlaşmaktadır.

Ekonomik büyümenin düştüğüne ilişkin son açıklamalar emekçilerin hoşnutsuzluğuna ve hükümete karşı güvensizliğine yeni bir ivme kazandırmıştır. Polonya önümüzdeki dönemde yeni kitle gösterileriyle yüzyüze kalacaktır. Avrupa Birliği'nin dev tekelleri emekçileri vahşi sömürü çarkları arasında ezme politikalarını dayatmaktadır. Özellikle eski Doğu Bloku ülkelerinde bu durum dramatik boyutlar kazanmaktadır. Dayanışma işçilerinin son tepkisi saldırıların aldığı boyutun somut bir göstergesidir.

Kapitalizmin yarattığı yıkıma karşı emekçilerin tepkisi

Moldavya'da Komünist Partisi'nin büyük seçim başarısı

Sovyetler Birliği'nin eski cumhuriyetlerinden biri olan Moldavya'da yapılan parlamento seçimlerinden Komünist Partisi en büyük politik güç olarak çıktı. 1991 yılından bu yana yasak olan bu partinin katıldığı ilk seçimlerde %30,4 oranında oy alması faşist ve gerici güçlerde büyük bir rahatsızlık yarattı. Başbakan Mirca'nın Demokratik Meclisi %19,9 oranında oy alırken, Demokratik ve Refah Bir Moldavya Hareketi oyların ancak %18'ini alabildi.

Eski içişleri bakanı olan Komünist Partisi Sekreteri Vladimir Voronin hükümet sorumluluğunu almaya hazır olduklarını açıkladı. Diğer gerici politik güçler de Komünist Partisi'ne karşı yeni bir cephe oluşturacaklarını duyurdular.

Moldavya'da sözde demokratik güçler döneminde emekçiler mutlak yoksulluk sınırına itildiler. Bu gerici güçler 1987 yılından başlayarak Moldavya'nın Sovyetler Birliği'nden ayrılmasını, Romencenin resmi

devlet dili ilan edilmesini savunarak, "Ulusal Diriliş" adını verdikleri bir halk cephesi inşa ettiler. 1990 yılında yapılan seçimlerde oyların %40'ını alan halk cephesi, aynı yılın Haziran ayında yaptığı kongresinde resmi programını "anti-komünizm" olarak sundu. Bu tarihten itibaren Moldavya'nın devlet bağımsızlığı politik amaç olarak belirlendi.

Çavuşesku'nun düşürülmesinden sonra halk cephesi yeni bir ivme kazandı. Romanya ile sınır yakınlığı da kullanılarak Romen olmayan azınlıklara karşı şoven bir politika izlendi. Uzun dönemde Romanya ile birleşme yeni hedef olarak açıklandı. Bu doğrultuda diğer azınlıklara karşı fiili bir savaş açıldı. Halklar arasında kaba milliyetçilik körüklenerek çatışmalar yaygınlaştırıldı. 21 Temmuz'da parlamentonun aldığı bir kararla 153 bin nüfuslu Gagavuz halkının otonomi statüsüne son verildi. Bunun üzerine Gagavuzlar üzerinde yaşadıkları topraklarda

bağımsızlıklarını ilan ettiler. Bu gelişmeler 4,4 milyon nüfuslu bu ülkenin bir savaş içine sürüklenmesi anlamına geliyordu. Zira Moldavya birçok azınlığın yaşadığı bir ülke.

Yasakların kalkması üzerine seçimlere katılan Komünist Partisi esas olarak kapitalist sömürü ve özelleştirmelerin yıkıma sürüklediği emekçi kitlelerin taleplerini öne çıkardı. Komünist Partisi'nin üretim üzerinde devlet denetimini ve özelleştirme programına son verilmesini savunması, emekçi kitlelerin bu partiye destek vermesini sağladı. Bu seçim başarısı egemen sınıflar ve gerici güçler cephesinde adeta bir şok etkisi yarattı.

Emekçi kitleler Komünist Partisi'nin temsil ettiği eski bürokratlara değil, "sosyalizm"e oy vermektedirler. Kitlelerin kapitalist yıkıma karşı aldıkları bu tutum küçümsenmeyecek bir politik gelişmedir. Sosyalizm fırtınası bu ülkelerde yeniden esecektir.

Clinton'ın Afrika gezisi

Afrika'nın yağma ve talanı daha da boyutlanacak

Clinton'ın "ABD ile Afrika arasında yeni bir işbirliği" çağrısı üzerinden gerçekleşen 11 günlük Afrika gezisi Batı Afrika ülkesi olan Gana'da Pazartesi günü başladı. Clinton ardından Uganda, Ruanda, Güney Afrika, Botswana ve Senegal'i ziyaret edecek ve bu ülkelerin devlet başkanlarıyla bir zirve gerçekleştirecek. 20 yıl önce Jimmy Carter, '92 yılında ise Somali askeri operasyonu nedeniyle George Bush kıtayı ziyaret etmişlerdi. Clinton'ın gezisi en uzun ve en önemlisi olacak.

Clinton kalabalık bir kitleye yönelik konuşmasında Afrika'ya yerleşen "demokrasi"yi ve "serbest pazar" ekonomisini övdü. *"Rüyam, torunlarımızın yüzyıl sonra bu gezinin Afrika kıtasının bir rönesansı olduğundan söz etmeleridir"* diyerek, amacının yardım değil ortaklık ve işbirliği olduğunun altını çizdi.

Bu ülke başkanlarının çoğu '60'lı-70'li yıllarda eski sömürgeci sistemin yıkılışının ardından iktidara gelmişlerdi. Soğuk savaş döneminde Sovyetler Birliği'nden aldıkları destekle "kapitalist olmayan yol", "ulusal demokrasi", "sosyalist gelişme modeli" vb. savunuyorlar, kıtadaki halkları emperyalist müdahalelere karşı harekete geçiriyorlardı. Clinton'ın gelişini selamlayan Uganda Devlet Başkanı Yoveri Museveni de bu dönemin liderlerinden birisidir. Bugün uşaklıkta sınır tanımayan Museveni, ABD'nin köle ticareti için Afrika halklarından özür dileme istemi üzerine bir açıklama yaparak; *"ABD'nin özür dilemesi için hiçbir neden yoktur. Köle ticaretini örgütleyenler klan liderleriydi"* diyebilmektedir.

Eskiden kendisini "sosyalist" olarak tanımlayan Gana Devlet Başkanı Jerry Ravlin ise, yaptığı konuşmada, Dünya Bankası ve IMF'nin direktiflerini tümüyle yerine getirdiklerini belirterek kahve ve diğer ürünlerin ihracatında yardımcı olmalarını rica etmektedir. Gana kıtada vahşi yöntemlerle toplanan kölelerin gemilere bindirilerek Amerika'ya taşındığı bir ülkedir. İnsan olarak kabul edilmeyen köleler plantasyonlarda çalıştırılmak üzere kitlesel olarak ABD'ye götürüldü. İşte bu eski sömürgeciler "uygar beyaz imparatorlar" olarak yeniden kıtadalar. Clinton ABD sermayesinin 800 temsilcisiyle birlikte geziye çıktı. Halkların bu kan emicileri gerçek

anlamda bir "yeniden sömürgeleştirme" için yola çıkmış bulunuyorlar. Yağma ve talan için değil "ortaklık ve ekonomik işbirliği" için kıtaya geldiklerini söyleyen Beyaz Saray sözcüleri, bu tam sömürgeleştirme girişimini "Afrika'nın yeniden doğuşu" olarak lanse ediyorlar.

Bugün ABD emperyalizmi Afrika kıtasında birinci güç haline gelmiş bulunmaktadır. Kıta ihracatının %20'si ABD tarafından denetlenmektedir. 1996 yılındaki ticaret hacmi 21 milyar dolara ulaşmıştır. Resmi verilere göre bu kıtadaki yatırımlardan elde edilen kâr dünyanın başka bir bölgesinde gerçekleşmemektedir. Büyük dev tekellerden IBM, General Motors, Coca Cola kıtada büyük işletmelere sahip bulunmaktadır. Continental Oil Angola'da petrol üretimini denetiminde bulundurmaktadır. ABD emperyalizminin Afrika politikasının esas amacı tek kelimeyle stratejik hammadde denetimidir. ABD tarafından finanse edilen bütün altyapı yatırımları Afrika'nın iç bölgelerindeki mineral hammaddeleri denetleyecek biçimde gerçekleşmektedir. Hem Mobutu hem de Kabila başkanlıklarını ABD'ye, ülkelerini onun yağma ve talanına açmalarına borçludurlar. Lumumba da tersinden bu nedenle katledilmiştir.

İkinci Emperyalist Savaş'tan sonra Katanga'daki bakır üretimi ABD silah üreticilerinin denetimine geçmiştir. ABD atom sanayiini bu bölgeden sağlanan hammaddelerle ayakta tutmaktadır.

ABD'nin Afrika'ya yönelik yeni politikası

Afrika'daki faşist iktidarlar

ABD tarafından eğitilen askeri güçler tarafından savunulmuştu. Soğuk savaşın bitiminden sonra da ABD yeni bir politika geliştirmeye yöneldi. Kıtadaki "demokrasi hareketleri"nin yükselişi selamlanmaya başlandı.

12 Aralık 1997'de Kongo Demokratik Cumhuriyeti'ni ziyaret eden Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, Afrika'daki ABD lehine gelişmelere ilişkin sevincini açığa vuruyor, Mobutu rejiminin uzun dönem ayakta kalmasında ABD'nin de zaafı olduğunu belirtiyor ve ardında da hem asalak diktatörler hem de "anti-emperyalist hareketler" döneminin kapandığını ilan ediyordu. Mobutu'nun 30 yıllık egemenliğine son veren Laurent Desire Kabila yönetimindeki "Demokratik Ulusal Kurtuluş Birliği"nin (AFDL) zaferi, Zaire halkı ve uluslararası sol güçlerin yanısıra en çok ABD emperyalizmini sevindirmişti.

Toz-duman yatıştıktan sonra ABD'nin Kongo'da nasıl bir zafer kazandığı ortaya çıktı. "Demokratik Ulusal Kurtuluş Birliği" bünyesinde savaşan güçlerin başlangıçta Kongo kurtuluş güçlerinden değil, komşu ülke ordularından oluşturulduğu açığa çıktı. Uganda, Ruanda ve Angola yönetimleri Mobutu rejimine karşı ortak davranarak Zaire topraklarında askeri operasyonlar düzenlediler. Güçleri bir cepheden örgütlemek için ortalıktan kaybolan Kabila bulunup getirilerek "birliğin resmi lideri" ilan edildi.

"Demokratik Ulusal Kurtuluş Birliği" güçlerini yönlendirenlerin esas olarak Ruanda ordusunun subayları olduğu artık biliniyor. *New Afrika* dergisi de Mobutu rejimine karşı savaşan güçlerin büyük kesiminin

Uganda askerleri olduğunu açıkladı. Mobutu rejimi ABD emperyalizmi tarafından bölgenin anti-komünist kalesi olarak tahkim edilmiş, Angola Kurtuluş Hareketi'ni bastırmak için Mobutu'nun askerleri kullanılmıştı. Sovyetler Birliği'nin çözülmesinden sonra Mobutu'nun kıtadaki rolü sona erdi ve ABD için ikinci plana düştü. ABD yönetimi önce Mobutu tarafından çöle gönderilen eski başbakan yardımcısı Ettienne Çisekedi'den yana tutum aldı. Fakat Çisekedi herhangi bir askeri güce sahip değildi. ABD bu gücü Kabila'nın "Demokratik Ulusal Kurtuluş Birliği"nde buldu. Kasım-Aralık 1996'da Kabila'nın Ruanda sınırında bulunan üssü ABD temsilcisi Peter Whaley'in sürekli durağı haline geldi. "Demokratik Ulusal Kurtuluş Birliği" güçleri Kisangani'ye girdikten sonra da ABD Kinsahasa Büyükelçiliği'nin politik danışmanı Dennis Hankins Kabila'yla görüşmelerini sürdürdü.

Bu dönemde ABD tekellerinin temsilcileri Kabila'yla görüşmelere çoktan başlamış bulunuyorlardı. Kabila'yla ilk antlaşmayı Mayıs 1997'de Kanada tekeli "Tenke Mining Corp" gerçekleştirdi. Bu tekel böylece dünyanın en büyük bakır rezervlerinin denetimini ele geçirdi. Bu antlaşma sayesinde Kabila askerlerini finanse etme olanağını yakaladı. Aynı ay içinde "American Mineral Fiedels" (AMF) tekeli de Kabila'yla bir milyar dolarlık bir antlaşma yaptı. Ocak ayında "Demokratik Ulusal Kurtuluş Birliği" maddi sıkıntıya düştüğünde, AFM günde 100 bin dolarlık elmas satın alarak "destek" sunuyordu. Bu ekonomik ilişkilerin sürdüğü dönemde ABD ordusu uzmanlarının Kabila'nın karargahlarında görüldüğü artık kamuoyuna yansımıştı. ABD izlediği stratejiyle, daha Kabila yönetime gelmeden, Mobutu üzerinde kesin askeri başarı sağlanmadan önce, ülke zenginlikleri üzerindeki denetimini güvenceye almış bulunuyordu. ABD emperyalizmi ekonomik denetimin yanısıra politik denetimi de eline geçirmişti.

Clinton başkanlığındaki 800 tekel temsilcisinin Pazartesi günü başlayan gezisi kıta üzerinde "ABD İmparatorluğu"nun resmi ilanındır. Kıtada gelişecek her halk hareketi ABD emperyalizmiyle hesaplaşmak zorundadır.

Kosova:

ABD bayrağı altında bir “bağımsızlık” desteklenemez

Kosova'da gergin atmosfer tüm ciddiyetini korumaya devam etmekte, seyrek de olsa yer yer silahlı çatışmalara tanık olunmaktadır. Arnavut çoğunluk, “Kosova'yı kurtaralım”, “Biz terörist değiliz”, “Bağımsızlıktan asla vazgeçmeyiz” vb. türünden şiarlarla sokaklara dökülmeyi, düzenli olarak güçlü kitlesel gösterileri örgütlemeyi sürdürmektedir. Bu kitlesel seferberliğe ek olarak 22 Mart günü “devlet” başkanlığı ve “milletvekili” seçimleri yapıldı.

Sırp yönetimi de kendi cephesinden gerginliği beslemektedir. Bölgede estirilen polis terörüne manevi destek vermek, meşruluk kazandırmak amacıyla Sırp kitleleri devreye sokulmaya çalışılmaktadır. Nitekim Kosova'nın başkenti Priştine'de binlerce Sırp milliyetçisi “Kosova'yı asla vermeyiz!”, “Kosova Sırplarındır ve hep öyle kalacaktır!” şiarlarıyla devlet terörüne destek vermek için harekete geçirildiler.

Diğer taraftan, yeni bir Balkan savaşının patlak vermesini engellemek iddiasıyla harekete geçen değişik emperyalist güçlerin en üst düzeydeki temsilcileri ve sorumluları bölgeye ziyaretlerini sürdürmektedirler. Rus Dışişleri Bakanı Yevgeni Primakov 17 Mart günü Belgrad'da Miloseviç'le görüştü. Primakov, Kosova sorununun çözümü için, Rusya'nın iki koşula önem verdiğini ve görüşmelerde eksen alınması gerektiğini belirtti. Primakov'a göre, Sırbistan'ın toprak bütünlüğünün korunması kaydıyla Kosova Arnavutlarına bir özerk idare statüsü çerçevesinde daha kapsamlı hakların tanınması, sorunun çözümünün teminatıdır.

18 Mart günü Alman ve Fransız dışişleri bakanları, sorunu görüşmek ve pazarlıklarda Avrupa Birliği'nin arabuluculuğunu önermek için, birlikte Belgrad'a gittiler. Klaus Kinkel ve Hubert Vedrine yaptıkları görüşmelerden somut bir sonucun çıkarılamayacağını, Miloseviç'in Sırp özel polis birliklerini Kosova'dan geri çekme sözünü verdiğini, ziyaretlerinin sadece umutlu bakılması gereken bir diyalogun başlangıcını oluşturduğunu belirttiler. Kinkel ve Vedrine'in ihtiyatlı konuşmalarından Miloseviç'in AB arabuluculuğunu reddettiği ve sadece nezaket icabı Felipe Gonzales'i kabul edeceği sonucu çıkmaktadır.

ABD emperyalizmi adına ise özel temsilci Gelbard ile dışişleri bakanlığının ikinci dereceden sorumlusu Strobe Talbott Balkanlar'da temaslarını sürdürmektedirler. ABD sorumlularının

Kosova'daki temasları Sırpların sert eleştirilerine hedef olmakta, içişlerine müdahale olarak değerlendirilmektedir. Belgrad'ın tepkilerine rağmen ABD emperyalizmi Kosova Arnavutlarının taleplerine, istenen açıklık ve formülasyonlarla olmasa da, iyi gözle baktığını ima etmeyi sürdürmektedir. Strobe Talbott'un, “Eğer Kosova patlarsa dördüncü bir Balkan savaşının patlak vermesi ihtimal dışı tutulamaz” sözleri, yalnızca bilinen bir gerçeğin tekrarlanmasıdır. Ancak bu sözler Kosova Arnavutları tarafından konumlarının taşıdığı önemin, dolayısıyla taleplerinin ABD tarafından dahi kabul edildiği biçiminde algılanmaktadır.

Ayrıca, gelişmeleri yakından takip eden Fransız Cumhurbaşkanı Jacques Chirac önümüzdeki Nisan ayının ilk haftasında Saraybosna ve Mostar'a resmi bir ziyarette bulunacaktır. Kısacası, barış meleşti kılıfına bürünmüş irili ufaklı kabarık sayıda leş kargası Balkan semalarında dolanıp durmaktadırlar.

Kosova Arnavutlarının bağımsızlık talebini nasıl anlamak ve yorumlamak gerekir?

Ezen bir ulusun zorbalığı karşısında başka bir alternatif oluşturulamadığı ya da sunulmadığı koşullarda ezilen ulusun bağımsızlık talep etmesi ve ayrı bir devlet olarak örgütlenmeye gitmesi en doğal ve en meşru hakkıdır. Kosova örneğinde olduğu gibi, yerleşim alanının müteviziliği veya nüfusun azlığı, ezilen bir ulus için bu ilkesel hakkı reddetmenin haklı gerekçeleri olamaz. Kosova yöresinin yerleşik bir ulusu

olan Arnavutların ezilen bir ulus kategorisine girdiği ve ezilen ulus statüsünün '80'li yıllardan bu yana adamakıllı ağırlaştığı tarihsel bir gerçektir. Belgrad rejimi Kosova'da Arnavutların en temel haklarını önce budamaya başlamış ve ardından da tümüyle ortadan kaldırmıştır. Dolayısıyla mevcut ortamın oluşmasında ve bilinen gelişmelerin yaşanmasında esas ve başlıca sorumluluğu taşımaktadır.

Ancak, Sırp milliyetçiliğinin yürüttüğü politikadan ötürü geline yerde bağımsızlıklarını talep etme konumuna sürüklenen Kosova Arnavutları, bugün bağımsızlık adı altında gerçekte başta ABD olmak üzere emperyalist dünyanın “koruma”sı altında yeni-sömürgeci bir kölelik talep etmektedirler. Ulusal özgürlük adına ulusal köleliğin en ince, fakat en ağır ve utanç verici biçimini talep etmek

Kosova Arnavutları payına trajik bir durumdur. Onlar şimdi emperyalist devletlerin olduğu kadar başta Türkiye olmak üzere gerici bölge devletlerinin hegemonya ve yayılma politikalarının basit malzemesi durumundadırlar. Buradan bakıldığında, Kosova'daki “ulusal hareket”, bugünkü şekliyle, ilerici ve demokratik bir kimlik taşımamaktadır. Tersine, genel gerici-milliyetçi cereyanın bir parçasıdır. Kosova Arnavutları da '80'li yılların sonlarında uluslararası alanda doruğa tırmanan karşı-devrimci

cereyanın rüzgarına kapıldılar ve halen aynı havayı teneffüs etmektedirler.

Kosova Arnavutlarının bağımsızlık talebini iki açıdan irdelemek mümkündür.

1) Kosova Arnavutlarının Sırp ve diğer azınlık uluslarla ortak tarihsel bir geçmişleri, beraberlikleri, birarada yaşamaları sözkonusudur. Bu birliktelik ve beraberlik Belgrad rejiminin şoven-milliyetçi politikası sonucu bozuldu. Ancak Kosova Arnavutları Sırp gericiliğine onun Arnavut eşdeğeri olan bir başka gericilikle karşılık vermek zorunda değillerdi. Kosova sorununun temel karakteristiklerinden birisi de budur. Sırp gericiliği hiçbir zaman Arnavut gericiliğini haklı kılamaz, meşrulaştıramaz. Sadece karşılıklı birbirini besler. Zaten olan da budur.

Belgrad rejiminin asimilasyoncu, inkarcı ve zorba politikasına Kosova Arnavutları aynı yöntemlerle karşı çıkmış ve Sırp burjuvazisinin özlediği Sırp-Arnavut kutuplaşmasının yaratılmasını kolaylaştırmışlardır. Eğer Arnavutlar mücadelelerini ırkçı-milliyetçi bir zemine değil de sınıfsal-toplumsal bir eksene oturtabiliselerdi, Balkanlar'da ilerici bir işlev görür, Miloseviç iktidarının zayıf noktasının daha erken ve daha kolay açığa çıkmasını sağlarlardı. Oysa tam tersi yaşanmış, gerici politika üretme, en ilkel milliyetçi yöntemlere başvurma yarışına girilmiştir.

2) Kosova sorununu ikinci olarak Arnavutların bağımsızlık talebi çerçevesinde irdeleyebiliriz.

'90'lı yılların başlarında Kafkasya'da ve Balkanlar'da çok sayıda bağımsız devlet oluştu. Tarihsel birlik ve beraberlikler bozuldu. Sözkonusu bağımsızlıkların gerçekleşmesi ve yeni

devletlerin oluşumu arasında kuşkusuz bir paralellik yoktur. Bu örneklerden hareket ederek Kosova Arnavutlarına da pekala aynı hak layık görülebilir. Onların Sırp milliyetçiliğine Arnavutluk milliyetçiliği ile karşılık vermeleri, mücadelelerini sınıfsal-toplumsal bir eksene oturmamış olmaları, bağımsızlık istemelerinin önünde engel değildir.

Ancak Kosova Arnavutlarının savundukları bağımsızlık modeli ve kavramının bir benzeri yoktur. Kafkaslar'da olduğu gibi Balkanlar'da da ulusal bağımsızlığı gerekçelendirmek için en ilkel ve en gerici semboller hortlatıldı, Hırvatistan örneğinde olduğu gibi en iğrenç önderler türetildi. Ama bu ülkelerde bağımsızlık bir başka emperyalist mihrakın bayrağı dalgalandırılarak, ona sığınarak talep edilmedi. Kosova Arnavutları dünya halklarının celladı ABD emperyalizminin bayrağı gölgesinde, *"USA, you can help us!"*, *"USA, you can do it!"* pankartları taşıyarak bağımsızlık talep etmektedirler.

Kosova Arnavutlarının talep ettikleri bu "bağımsızlık" ulusal bağımsızlık kavramına leke düşürmekte, onun içeriğini kirletmektedir. Emperyalist bir gücün etkilerine yapışarak, onun müdahalesi talep edilerek bağımsızlık elde etme girişimi ilk kez Kosova'da bu kadar açık bir biçimde dile getirilmektedir. Tıpkı Laurent Désiré Kabila'nın maden ocaklarını ABD tekellerine satarak eski Zaire'de gerçekleştirdiği "devrim" gibi. Gerici bir kliğin kendisine arpalık kotarma operasyonu bir halkın bağımsızlık istemi ve uğruna verdiği mücadele olarak görülemez. Sırp esaretinden kurtulup Amerikan emperyalizminin uşaklığına soyunmak ciddiye alınabilir ve desteklenebilir bir bağımsızlık talebi değildir.

"Ulusal kurtuluş" için ABD emperyalizmine sığınmanın bir başka örneği

Kosova Arnavutlarının Amerikan uşaklığına soyunarak bağımsızlık talep etmeleri ve bunun mücadelesini vermeye çalışmaları, bir başka örneği çağrıştırmaktadır. Bu örnek Kürt sorunudur. ABD emperyalizminin Kürt halkının sırtından tezgahladığı bazı senaryolar, bazı Kürt önderlerinin ABD'ye bağladığı umutlar, Kosova Arnavutlarının talep ettikleri bağımsızlık modelinin geleceğine de ışık tutmaktadır. Kosova Arnavutlarından çok önce Kürtler de ABD emperyalizmi sayesinde bağımsızlıklarını elde edeceklerini sanmışlar, ona büyük umutlar bağlamışlardı.

'70'li yılların başlarında Güney Kürdistan'da Molla Mustafa Barzani önderliğinde bir Kürt ayaklanması yaşandı. Her ne kadar bu ayaklanma Kürt halkının istemlerine tekabül etmekte ise de, seyrini bölgesel bir sorunu çözmek için ABD emperyalizmi belirledi. Irak'la İran arasında bir sınır

anlaşmazlığı mevcuttu. Sorunun İran lehine çözümünü sağlamak için Irak rejimini zorlamak, güç duruma sokmak gerekiyordu.

31 Mart 1972 günü Tahran'da Şah, Nixon ve Kissinger arasında varılan anlaşma gereğince Güney Kürdistan'daki Kürtlerin Irak rejimine karşı ayaklandırılmaları kararlaştırıldı. CIA'nin gizli operasyonları hakkında araştırma yapan Amerikan komisyonunun raporuna göre (Pike Raporu), ABD, İran ve İsrail'in ortaklaşa 16 milyon dolar harcayarak finanse ettikleri bu operasyonun vaftiz babalığını ABD üstlendi. ABD emperyalizminin bu gizli operasyonunun Kürtler tarafından ciddi bir politik proje olarak algılanması için İran ve İsrail tümüyle geri planda tutulmuşlardı. ABD emperyalizmi Barzani'ye verdiği desteği bağımsız bir Kürt devletinin kurulmasından yana takınılan bir tavır olarak gerekçelendiriyordu. Buna inanan Barzani, *"ABD dışında başka hiçbir güce güvenmiyoruz"*, davanın başarıya ulaşması halinde *"Kürdistan'ın, Amerika'nın 51. devleti"* olmasına hazır olduğuna ilişkin sözler veriyordu.

Kürt ayaklanması karşısında sıkışan Irak rejimi Şah'la pazarlık masasına oturmak zorunda kaldı ve 9 Mart 1975 günü Cezayir'de antlaşmanın metni

açıklandı. İran-Irak sınır anlaşmazlığının çözüme bağlandığı andan itibaren ABD emperyalizminin Kürtseverliği son buldu, her türlü yardımlar kesildi. Çünkü Barzani'nin farkında olmadığı misyon tamamlanmıştı. Yardımın neden kesildiğini anlamayan Barzani CIA'ya bir mesaj göndererek, *"Halkımız ve güçlerimiz tam bir karışıklık ve kargaşa içindedirler. Halkımızın kaderi görülmedik bir tehdit altındadır. Tam bir imha tehlikesi vardır. Ve bu olup bitenler hakkında bize hiçbir açıklamada bulunulmadı"* diyerek dert yanmaya başladı.

Sürecin gerisi bilinmektedir. Emperyalist güvence ile bağımsızlık elde etmeye kalkışan Barzani ayaklanması bastırıldı. Irak rejimi Kürtleri kılıçtan geçirdi. Şah, İran'a sığınmış 200 bin Kürdün 40 binini Bağdat cellatlarına teslim edince, Molla Mustafa Barzani tezgahlanan oyunun farkına vararak 10 Mart 1975 tarihinde Henry Kissinger'e yazdığı bir mektupta ABD emperyalizmine nazik bir biçimde sitem etti: *"Hareketimiz ve halkımız genel bir sessizlik içinde imha edilmektedirler. Ekselans, Amerika Birleşik Devletleri'nin, ülkenizin politikasına saygı göstermeye sözvermiş halkımıza karşı manevi ve politik bir sorumluluğu olduğunu düşünüyoruz."*

İtalya'da kitle gösterileri yaygınlaşıyor

Geçtiğimiz Cuma günü Güney İtalya'nın Napoli kentinde 80 bin kişinin katıldığı dev bir gösteri gerçekleştirildi. Bütün bir gün kentteki yaşam felç edildi. İşçiler, öğrenciler, sanatçılar, işsizler ve küçük dükkan sahipleri hep birlikte Prodi hükümetini protesto ettiler.

Uzun bir dönemdir İtalya'nın güneyi tam bir sosyal çöküntü yaşamaktadır. Tepki ve hoşnutsuzluk had safhadadır. Yapılan araştırmalara göre, güneyde sadece dört kişiden biri çalışmaktadır. Diğerleri ise ya ilkel koşullarda her türlü haktan yoksun olarak karın tokluğuna çalışmakta, ya da yoksulluk içinde kıvranan gençler Camorra mafyası tarafından kullanılmaktadır. Gençler arasında işsizlik oranı %60 dolayındadır. Bu, Avrupa genelinde rekor bir düzey demektir. Kapitalist patronlar taşeronlaşmayı artık bir sistem olarak oturtmuş bulunuyorlar. Avrupa pazarına tam adapte olma programıyla bölgede birçok sanayi işletmesinin kapısına kilit vurulmakta, işçiler "kamu yararına" işlerde sefalet ücretleriyle çalıştırılmaktadır.

çalıştırılmaktadırlar.

Napoli'deki dev gösteri ülkenin en büyük sendikaları olan CGIL, CSIL ve UIL tarafından örgütlendi. Ancak sendikalar çağrı yapmasalar da bu kitlesel eylemler mutlaka gelişecekti. Sendikaların amacı tepki ve hoşnutsuzluğu denetim altına almak ve yatıştırmaktı. Nitekim gösterilerin başlamasına paralel olarak sendika bürokratları hükümeti eleştirilerden koruma yönünde açıklamalarda bulundular. Fakat bu öfke yüklü gösteriyi denetim altına almayı başaramadılar. Napoli'deki gösteri sırasında polis güçleri ve göstericiler arasında yer yer sokak çatışmaları yaşandı.

Geçtiğimiz Çarşamba günü kendiliğinden oluşan bir gösteride de Palermo Belediye Başkanı dayaktan geçirildi ve birçok polis otosu ve otobüsü ateşe verildi.

Kapitalist tekellerin federasyon temsilcisi Giorgio Fosso, hükümeti gösterilere karşı sesiz kalmakla suçladı. 2001 yılında çalışma süresinin 35 saate indirilmesi planlarının İtalya ekonomisini iflasa sürdüreceği şeklinde söyleyerek tehditler

Barzani'nin yakınmalarına ilişkin olarak ABD emperyalizminin Pike Raporu'nda yeralan değerlendirmesi son derece rasyonel ve net: *"Gizli eylemi ve insancıl misyonu birbirine karıştırmamak gerekir."*

Kosova sorunu konusunda da ABD emperyalizmi aynı mantıkla hareket etmektedir. Aynı nedenle Kosova krizine iyi gözle bakılmakta, Arnavutlara göz kırpılmaktadır. Bosna-Hersek savaşı ve Dayton Antlaşması'nın ardından Kosova krizi ABD emperyalizmine Balkanlar'a ikinci ayağını basmasının olanaklarını sağlamaktadır. ABD'nin bu stratejik arayışını İbrahim Rugova gibi cüceler farklı anlamakta ve farklı yorumlamaktadır. Kosova Arnavutları emperyalizmin stratejik hesaplarını kendilerine verilen bir destek olarak algılamaktadırlar. Dolayısıyla Washington bu politikayı Arnavutların taleplerini hoşgörüyü karşılıyormuş intibası vererek sürdürmek durumundadır. Çünkü onun Doğu Avrupa'daki emperyalist mevzilenme savaşında avantaj elde etmeye, mümkün olduğunca uşak bulmaya ihtiyacı vardır. Buna Kosova Arnavutlarının önderleri gönüllü aday olmaktadır. ABD ise onların uşaklığını dayanak yaparak Balkanlar'daki Rus etkinliğini dizginlemeye, kendisine hareket alanı oluşturmaya çalışmaktadır.

savurdu. Uzun bir dönemdir hükümet ile sendika temsilcileri arasında iş süresinin kısaltılması, yeni işyerlerinin açılması için görüşmeler sürüyordu. Sermaye temsilcileri sendikacıların taleplerini "İtalya'ya ihanet" olarak suçlayarak görüşme masasını terk etmişlerdi.

Hükümetin sermaye patronlarının tehditlerine boyun eğmesi üzerine sendika temsilcileri, bundan böyle taleplerinin ciddiye alınmaması durumunda hükümete "savaş" ilan edeceklerini açıkladılar. Artık İtalya'da genel grevin örgütlenmesi tartışmaları yapılıyor.

Bu tartışmalar sürerken, aynı gün Mayland'da 20 bin kişinin üzerinde bir katılımı 35 saatlik iş haftası için bir gösteri düzenlendi.

İtalyan burjuvazisi Avrupa sermayesiyle bütünleşmek için emekçi kitleleri yıkıma sürüklerken, ülke çapında işçi-emekçi eylemleri hızla yayılmaktadır. Son haftalarda hemen her gün bir gösteri gerçekleşmektedir. 80 bin kişilik Napoli gösterisi geleceğin büyük eylemlerinin habercisidir.

Barış üzerine notlar

B. ÖZEN

1917 boyunca Rusya’da komünistler derhal koşulsuz, ilhaksız ve tazminatsız bir barış programıyla tüm diğer emperyalist barış programlarından ayrıldılar. Haklı tarafı olmayan bir savaşın doğal olarak devrimci işçi sınıfı açısından desteklenecek bir tarafı olamazdı. Ama Rus Devrimi’nin dersleri gösterdi ki, böyle bir barış programına yalnızca komünistler bağlı kalır. Ve barışı kazanabilmek için, önce ülkedeki kanlı sınıf savaşımını kazanmak gerekiyor. Empervalizm savaşları yaratabilmek için, barışta sınırları ve dünyanın devletlere bölünmüşlüğünü de korumalıdır. Bu yüzden devrimci işçi hareketi savaşlara karşı tutumunu “proletarya enternasyonalizmi” ile birleştirir. İşçilerin birliği ve halkların kardeşliği temeli üzerinde bir dünya sosyalist cumhuriyeti gerçek, kalıcı ve adil bir barışın doğabileceği tek dünyadır.

I “Burjuvazinin barışa olan ihtiyacı”

Yeryüzünün savaş görmediği dönemler dünya tarihi boyunca birkaç yılı geçmez. Buna rağmen “barış” fikri ancak son yüzyılın ürünüdür. Bunda insanlığın barbar dönemlerden modern bir çağa geçişi rol oynamıyor kuşkusuz. 1848’den beri hem *Komünist Manifesto* ile teorik olarak hem de Paris’te, Budapeşte’de işçi barikatlarının pratik olarak kapitalizmin tarih sayfasından silinmekle tehdit edilmesinin bir yan ürünüdür barış fikri. Kuşkusuz işçi-emekçi kitleler iki yüzyıl öncesine göre tarihsel bir ilerlemeyle, savaşların neden çıktığını, kimin yararına olduğunu ve barışın nasıl kazanılacağını merak ediyor. Dünya çapında barış hareketlerinin bu soruya kapitalizme bulaştırılmamış bir savaş gerçeği ve hümanist-pasifist bir sözde barış isteği ile cevap vermeye çalıştığını biliyoruz. Böyleleri kuru

kalabalıktan öte gitmeyen bu barışçılığın süngüyle askere alınmaya engel olamayacağını görmezden gelirler. Tıpkı yoksulluk çekmek istemeyen kuru kalabalıkların kapitalizmi değiştirmeye yetmemesi gibi. Tarih gelip bütün savaşları bitirecek son savaşa/sınıf savaşımına dayandığında, burjuvazi “barış” fikrini hatırlıyor.

Bir şarkı şöyle söylüyor: “Barış satılık, fakat alan kim?” Gerçekten burjuvazi barışı da satar. Savaşın bir aşamasından sonra daha fazla insan ölmesin diye değil, sadece barış daha çok kâr getirdiğinde. Ne de olsa savaş ve yıkım aynı zamanda yeniden inşa etmek içindir. Öyleyse ara verilmelidir. Bu yüzden burjuvazi yeniden savaşmak için barışır. İşçi sınıfı bu yüzden gerçek, kalıcı ve adil bir barış için savaşır. Gerçekten emperyalist-kapitalist sistemin “barış”larında hiç mi insanların kitlesel ölümlerinin durdurulması düşüncesi yoktur? ABD emperyalizmi 1991’deki savaştan sonraki 7 yıl içinde 800 bin Iraklıyı öldürdü. Tek bir el bile silah atmadan. Sadece gıda ve ilaç ambargosuyla. Bu, Irak’ın 1991 savaş kayıplarının çok üstündedir. Bu kadarla da kalmamaktadır, savaşta ölenlerin asker olmasına karşılık “barış” kayıpları hastalar ve çocuklardır. ABD ambargosu çocuk mamalarını da kapsamaktadır. Hesaplanan “barış” kayıpları ise mütevazı bir tahmini pek aşmıyor. Zira sadece çocuk maması ve ilaç yoksunluğu gibi doğrudan ölümlerin yanında yetersiz beslenmenin yolaçtığı daha dolaylı kitle katliamları da vardır. Irak’ta doğum sırasındaki bebek ölüm oranları olağanüstü artmaktadır. Ambargo bugün tamamen kalksa bile, önümüzdeki 5-10 yıl yetersiz beslenmeden kaynaklı yapısal bozukluklardan dolayı bebek ölüm oranlarının düşmesi beklenemez. ABD bir halkın geleceğine savaş açmıştır. Tıpkı Hiroşima ve Nagazaki’nin Japon halkı üzerinde etkilerini kanser, gen bozukluğu ve sakat doğumlarla yarım yüzyıldır gösterdiği gibi.

Burjuvazinin geçici barışa olan bu ihtiyacı daha savaş sonunda, gerçek, kalıcı ve adil bir barış antlaşmasını kabul etmemesiyle başlar. 1918’de, Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonunda, “modern”, “kültürlü” Avrupa bir baştan bir başa yıkılmış, onmilyonlarca insan ölmüştü. Savaşın başında İngiltere’sinden Almanya’sına kadar kitlelerin sevinçle karşılayabildiği bu savaş, aslında cepheden çok cephe gerisinde bitirilmişti. Rusya Ekim Devrimi ile

savaştan çekilmişti. Alman yenilgisini işçi ve denizcilerin gösterileri hazırlamıştı. Almanya’nın teslim olduğu günlerde tüm Alman-Fransız cephesi boyunca Fransız birlikleri bir yarı-isyen durumundaydılar. 1917 boyunca kendini gösteren ve generallerin “Rus etkisi” dediği durum, Fransız birliklerine saldırı emri vermelerine engel oluyordu. Cephenin Fransa tarafını neredeyse sadece ABD birlikleri tutuyordu. Almanya teslim olduğunda bir karış toprağı bile işgal edilememiş durumdaydı. Versay’da Birinci Emperyalist Savaş’ı bitiren antlaşma imzalandığında, şartlar yenik düşenler için dayanılmaz boyutlarda ve onur kırıcıydı. Bulgaristan anavatanın üçte birini terketti. Osmanlı ve Avusturya-Macaristan İmparatorlukları parçalandı. Tamamen keyfi sınır çizimleri ise hiç de rastgele değil, doğrudan yeni bir savaş bahanesine olanak sağlamak içindi. Sözde bir ulusal birlik temeli üzerine, Macar olan ve yüzölçümü Macaristan’dan bile büyük Transilvanya ne hikmetse Romanya’ya kalmıştı. Almanya sadece tüm sömürgelerini kaybetmekle kalmadı, toprak kayıplarının ötesinde kendi toprakları üzerinde ordusunu sokamayacağı Saar gibi bölgelerin dayatmasıyla karşılaştı. Bütün bunlara savaş tazminatı olarak büyük bir maddi yükümlülük ekleniyordu.

Görüldüğü gibi katlanılmaz barış şartları aslında o günden savaş tohumları ekiyordu. Özellikle maddi olanın ötesindeki onur kırıcı bir dizi barış antlaşması metni ulusal onuru ayaklar altına alıyor ve böylece yenik ülkelerde milliyetçiliğin ve faşizmin güçlenmesini sağlıyordu. Tıpkı şimdi Irak’a dayatılan şartlar gibi. Şu kadardan fazla petrol satamazsın, saraylarını da denetime açacaksın vb. gibi. ABD böylece aslında Saddam’ı ayakta tutan bir ideolojik ortamı kendisi yaratıyor. Emperyalizmin faşist ve çılgın diktatör yetiştirmekte üstüne yoktur. Tıpkı Versay sözde barışı ile yaratılan Hitler gibi. Gerçekten de Versay Barış şartları ile Almanya, Macaristan ve Bulgaristan’da faşizm yükselişe geçti.

Bir küçük not da savaşta kazananların yanında yer alan çanak yalayıcı küçük ortaklarla ilgili. İtalya Birinci Emperyalist Savaş’ta kazananların safındaydı. Ama İngiltere, Fransa ve ABD savaş öncesinde İtalya’ya söz verilen savaş ganimetlerini vermediler. Kazanmasına rağmen maddi yıkımı tanzim edilmeyen ve açılan İtalya’da savaş sonrası faşizmin iktidara gelme şartları da

böylece hazırlanmış oldu. Türkiye gibi bir koyup üç alması vaadedilen uşaklar ve taşeronların başına gelen ise, kırıntıları bile alamamak olmaktadır.

1917 boyunca Rusya’da komünistler derhal koşulsuz, ilhaksız ve tazminatsız bir barış programıyla tüm diğer emperyalist barış programlarından ayrıldılar. Haklı tarafı olmayan bir savaşın doğal olarak devrimci işçi sınıfı açısından desteklenecek bir tarafı olamazdı. Ama Rus Devrimi’nin dersleri gösterdi ki, böyle bir barış programına yalnızca komünistler bağlı kalır. Ve barışı kazanabilmek için, önce ülkedeki kanlı sınıf savaşımını kazanmak gerekiyor.

Uluslararası işçi sınıfının marşı Enternasyonal boşuna söylemiyor:

“Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık

Enternasyonal kurtulur insanlık.”

II “Burjuvazinin barış görüntüsüne olan ihtiyacı”

“Bir kızilderilinin beyaz adamla yapacağı barış yaralı ve yığılmış bir bizonun avcısıyla yapacağı antlaşmaya benzer.” Oturan Boğa’nın bu sözleri çağımızın “Pax Americana”sının (Amerikan Barışı) ne olduğunu da anlatıyor. Emperyalizm kendi varlığını barışın güvencesi olarak sunar ve bu kölece barış altında bir terör rejimi kurar. Böylece barış fikrini sömürür ve karşısındaki güçleri savaşmaktan, direnmekten uzak tutmayı hedefler.

ABD barış gönüllüleri, yani CIA uzmanları (TC’nin Kızılay’ı gibi) Afganistan’da islamcı mücahitlere uyuşturucu üretimi yaptırırlar. Aynı CIA uzmanları bu sefer Peru’ya devrimci gerillaları imha için gider, ama DNA (Uyuşturucuya Karşı Birlik) diye bir görüntü-maskenin arkasına saklanırlar. Noriega gibi bir başka uyuşturucu taciri-faşist generali darbeyle hukuk-dışı olarak iktidara getirir ve onu resmi Panama Devlet Başkanı olarak tanırlar. Sonra da ABD’de hukuken yargılamak için Panama’yı işgal ederler. ABD emperyalizmi her an dünyanın her yanında bir savaş yürütüyor ve dünya çapında emperyalizm yıkılmadıkça bu sözde barıştan kurtulmanın bir yolu yok. Spartaküs zamanının Pax Romania’sı için şöyle söyleniyor: “Proletaryanın zincirlerinden başka kaybedecek birşeyi yoktur! Kazanacağı yeni bir dünya vardır!”

ABD son Irak Savaşı’nı elinden kaçırmasına rağmen savaş hazırlıklarını

sürdürüyor ve dünyaya bir daha diplomasi şansı bırakmayacağına dair açıklamalar yapıyor. BM Güvenlik Konseyi adlı emperyalistler komisyonu bunu yumuşatmayı bir ölçüde başarabildiyse, bu barış isteğinden değil diğer emperyalistlerin ABD ile olan rekabetindendir. Güvenlik Konseyi sürekli üye olan ve veto hakkı bulunan ABD, Rusya, İngiltere, Fransa ve Çin ile sürekli değişen 10 figüran ülkeden oluşuyor. Ama ABD savaş hazırlıkları hiç de sadece Irak'a karşı değil, tüm dünya halklarına karşıdır. Bu yüzden ABD iç düzenlemesinde şimdi bir de nükleer silahları ilk kullanan taraf olma hakkını kendi kendine resmileştiriyor. Aslında basına yansıyan bu bilgiler de yanlış. ABD eskiden de nükleer silahları ilk kullanma hakkını kendine tanıyordu. Resmi NATO stratejisine göre, nükleer olmayan klasik silahlarla bir saldırıya uğraması halinde önce klasik-konvansiyonel silahlarla, bu yetmezse taktik nükleer silahlarla (kısa menzilli ve nispeten küçük etkili nükleer silahlarla) ve bu da yetmezse stratejik nükleer silahlarla sınırsız bir karşı koyuş üzerine kurulu bir plandır bu. Şimdi ise nükleer silahlara sahip olmayan ülkelere karşı ve ilk planda stratejik nükleer silahları kullanmaya yönelik bir planlama yapıyor.

İES'in sonuna doğru Avrupa'daki ABD birlikleri komutanı, ABD genelkurmayına, Almanya'nın tesliminden sonra "kızıl tehlike" Sovyetler Birliği'ne yönelik olarak savaşın devamını önerir. ABD buna cesaret edemese de bu plan çerçevesinde NATO'yu kurar. SSCB önderliğinde karşı bir askeri birliktelik olarak Varşova Paktı ancak 6 yıl sonra kurulur. Ve temel bir maddesi vardır. NATO dağıldığında Varşova Paktı otomatikman dağılmış sayılacaktır. ABD ise "kızıl tehlike" sonrasında bırakın NATO'yu dağıtmayı, onu yeni üyelerle genişletme politikasını benimsemiş bulunuyor. Emperyalizmin "barış" hazırlıkları eski savaşları bile masum kılacak düzeyde.

1909'da Alman zırhlısı Panter gemisi Fransız sömürgesi Fas'ın Agadir limanını bombaladı. Küçük kıvılcım diplomasi ile çözüldü. Birinci Dünya Savaşı engellenmiş oldu. Onmilyonlarca insanın ölümü engellenmiş oldu. Dünyanın yerle bir olması engellenmiş oldu. Ama yalnızca 5 yıllığına!

Ölümler üzerinden zengin olan bir sınıf olarak burjuvazi varoldukça, Kofi Annan gibi kuklalar tek bir kişinin bile hayatını kurtaramazlar.

III "Burjuvazinin sınırlara olan ihtiyacı"

Emperyalizm savaşları yaratabilmek için, barışta sınırları ve dünyanın devletlere bölünmüşlüğünü de korumalıdır. Bu yüzden devrimci işçi hareketi savaşlara karşı tutumunu "proletarya enternasyonalizmi" ile birleştirir. İşçilerin birliği ve halkların kardeşliği temeli üzerinde bir dünya sosyalist cumhuriyeti gerçek, kalıcı ve adil bir barışın doğabileceği tek dünyadır.

Emperyalizm bu yüzden olabildiğince çok devlet, çok sınır ve böylece çok savaş icat eder. İngiliz sömürgeciliği döneminde müslüman Pakistan ile hindu Hindistan birleşti. İngiltere ayrılmadan önce bağımsızlık hareketini bölme ve eski sömürgesini olabildiğince parçalama siyaseti ile bu iki devletin eşit bir federasyon altında birliğine engel oldu. Bağımsızlıklarından bu yana bu iki ülke halkları Uttas Prades adlı müslüman bir Hint eyalet yüzünden çatıştırılırlar.

Emperyalizm sınırları çizerken keyfidir, kendi çıkarlarını düşünür ve savaş bahanesi olacak anlaşmazlıklar yaratmaya dikkat eder. Bir zamanlar 8 Avrupa ülkesinin sömürgeleştirip paylaştığı Afrika'da bağımsızlık sonrasında 53 devlet var. Çoğu Afrika ülkesinde sınırları belirleyen doğal engebeler bile değil, haritacıların cetvel çizgileridir. Bu yüzden yüzlerce

kilometrelik düz sınırlar bile normaldir. Her birinde süren kabile savaşları ise hızla iki komşunun savaşına dönüşür. Hutular ile Tutsilerin savaşının fiilen Ruanda-Burundi savaşına dönüşmesi gibi. Bunların hepsi görüntüdür. Aslında Afrika'da halen 8-10 Avrupa devletinin sömürgeciliği sürüyor. Buna bir de ABD'nin daha yukarıdan kontrolünü ekleyebiliriz.

Kuveyt işte böyle bir emperyalist dünyanın suni bir devleti. Küçük bir coğrafyadaki büyük petrol rezervi İngilizler'in dünyaya yeni bir devlet yaratmasına yetmiş. Kuveyt 21 yaşındaki bir İngiliz harita subayının çizimlerinin sonucu. Böyle suni oluşumların ulus-devlet olmak gibi bir durumu da dolayısıyla yok. Kuveyt'in "ulusal" onurundan dünya tarihine yalnızca 1982 çıkışı kalacak! 1982 Dünya Futbol Şampiyonası'nda Kuveyt Çekoslovakya'dan tartışmalı bir gol yedi. Kuveyt emiri Şeyh Cabir-el Ahmet el Sabah da Kuveyt "milli" takımını sahadan çekti. 10 dakikada gol iptal edildi ve maça devam edildi. Kuveyt'in "ulusal" onuru işte budur.

Emperyalizm yenikleri parçalamaya devam ediyor. Yugoslavya'dan 4 "bağımsız" devletcik çıkarıldı, Kosova da yolda. Eski SSCB'den ise 15-20 arası sayılabilir. Devrim sonrası Sovyetler Birliği'nde federasyon mümkün olan en küçük ulusal öğeleri bile korumaya çalıştı. Bugün dünyada bırakalım Ermeni, Azeri gibi onmilyonların ulusal kimliklerini koruyabilmelerini, bir-iki milyonluk hatta birkaç yüzbinlik Kalmuk, Oset, Komi, Abhaz gibi ulusal kimlikler yaşayabildiyse, bunu, asimilasyonu dışlayan, ulusal kimlikleri belli bir toprak ögesinde yönetime taşıyan, ama asla birbirine girmeyen sosyalist eşitler federasyonuna borçlu. Başka hiçbir sistemde bir Komi ya da Oset Cumhuriyeti olamazdı. Bu varoluşa rağmen eşitliği sosyalist anayasa sağlıyordu. İki meclisli sistemden biri Milliyetler Meclisiydi. Ve her birlik cumhuriyeti burada eşit temsilciyle temsil edilirdi. 50 milyonluk Ukrayna da, 5 milyonluk Azerbaycan da. Ve bir teklifin yasalaşabilmesi için bu iki meclisin ikisinden de geçmesi gerekirdi. SSCB'de son 40 yılın bu mirastaki büyük tahribatı bile onu tamamen ortadan kaldırmaya yetmedi.

Bu birlikteliğin kaba bir zora dayalı olduğu burjuvazi tarafından hep söylenir. Çok sayıdaki örnekten sadece bir tanesi ile yetinelim. 22 Haziran 1941'de Nazi orduları Sovyetler Birliği'ne saldırır, "Barbarossa Harekatı" başlar. Birliğe 1940'da zorun da etkisiyle katılan Litvanya'dan (ki bu halk Alman asıllıdır) sadece bir tümen ihanet eder, ama Nazilere karşı yurtsever savunmada bu onbin haini defalarca katlayacak Litvanyalı işçi, emekçi ve asker tereddütsüz ölür.

Tarihte zor ancak işçi-emekçi halka dayanarak böyle bir kahramanlığa yol açabilirdi.

Eksen Yayıncılık

Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDPK Eleştirisi)
2. Baskı 300 000 TL.
2. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi) 650 000 TL.
3. Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı .175 000 TL.
4. Devrimci Harekette Reformist Eğilim . . .400 000 TL.
5. Teori ve Program Sorunları 550 000 TL.
6. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tük.) . . .250 000 TL.
7. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi 450 000 TL.
8. Bir Gün Bile Yaşamak,(Tükendi) (Roman: O. İyiler) .1.400 000 TL.
9. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 550 000 TL.
10. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi) 700 000 TL.
11. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi .700 000 TL.
12. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tük.) 350 000 TL.
13. İç Yazışmalar/İç Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık 400 000 TL.
14. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları 550 000 TL.
15. Kürt Ulusal Sorunu-1 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler . . .650 000 TL.
16. Kürt Ulusal Sorunu-2 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler . . .850 000 TL.
17. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar 450 000 TL.
18. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas. 550 000 TL.
19. Gebze Direnişinin Ardından 175 000 TL.
20. 20 Temmuz Dersleri 175 000 TL.
21. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı 175 000 TL.
22. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskısı 250 000 TL.
23. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler . . .650 000 TL.
24. Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z. Ekrem'e Cevap) . .450 000 TL.
25. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) 750 000 TL.
26. Demokratizmi Savunmanın Sınırları 200 000 TL.
27. EMEP Eleştirisi Bir sosyal reform partisinin ideolojik, politik ve örgütsel temelleri üzerine. 250 000 TL.
28. Partileşme Süreci-1 Perspektifler ve Değerlendirmeler 650 000 TL.
29. Partileşme Süreci-2 Polemikler: Devrimci Proletarya'ya yanıt 650 000 TL.

Karadeniz: Bir halklar mozaiği

Habip Gül

Lazların tarihini
Cerkez, Gürcü,
Abhaz, vb.
Kafkas halkları ile
Ermeni ve Kürtlerin
tarihinden ayrı
ele almak
mümkün değildir.
Bütün bu halklar.
gerek coğrafi
gerekse tarihsel olarak
içice geçmişlikleri.
aynı imparatorlukların
zulmüne maruz kalmaları
vb. nedenlerle
aynı tarihsel süreçleri
yaşamış, aynı kaderi
paylaşmışlardır.

Karadeniz yüzyıllar boyunca çeşitli imparatorluklar, krallıklar ve devletler arasında anlaşmazlıklar ve savaşlar nedeni olagelmıştır. İlk çağlardan günümüze bu coğrafyanın onlarca savaşa ve paylaşımına maruz kalması, yalnızca yeraltı ve yerüstü kaynaklarının zenginliğinden değil, daha önemlisi bölgenin stratejik konumundan dolayıdır. Özellikle deniz yolu ve kervan ticaretinin dünya ekonomisinde belirleyici olduğu dönemlerde bu temel bir nedendir. İkinci bir neden ise yayılcı emellere elverişli stratejik konumudur.

Bugün Karadeniz denilince ilk akla gelen yeşilliği, fındığı, çayı, hamsisi ve bir de egemenlerce uydurulmuş ve çoğunlukla aşağılayıcı nitelik taşıyan fıkralardır. Bunlara da kısaca değinmekle birlikte, biz burada esas olarak bu bölgenin tarihi, egemen sınıflar açısından stratejik önemi ve bu coğrafyada yaşayan birçok ulus ve azınlığın tarihsel bağları ve “kader” ortaklığını ele alacağız.

Karadeniz’in genel ekonomik yapısı ve Türkiye ekonomisindeki yeri

Karadeniz Bölgesi’nde yaşayan nüfusun önemli bir kesiminin temel geçim kaynağı tarımdır. Fındık, çay, mısır gibi çeşitli tarım ürünleri Türkiye’nin ihracatında önemli bir yer tutmaktadır. Genel olarak tarımsal üretim Karadeniz ekonomisinde önemli

bir yer tutsa da, iç bölgelerine baktığımızda iktisadi yapıda önemli farklılaşmalar görülür. Örneğin Doğu ve Orta Karadeniz bölgelerinde tarımsal üretim ve tarıma dayalı ekonomik yapı ağırlıktadır. Daha çok fındık, çay, hamsi, mısır ile özdeşleşen bölgede ayrıca patates, arpa, pirinç, soğan, ayçiçeği, şekerpancarı, kendir ve tütün, mandalina, portakal ve limon yetiştirilmektedir. Yanısıra hayvancılık ve bal üretimi yapılmaktadır.

Doğu ve Orta Karadeniz’de tarımsal üretime uygun bir sınai gelişme de sözkonusudur. Bu bölgede yaygın olan sanayi kuruluşları, tarımsal ürünlerin işlenmesi amacı ile kurulan tesislerdir. Çay, fındık işleme, bitkisel yağ, sigara, şeker, kağıt, süt ürünleri ile, deniz ve orman ürünlerini işleyen fabrikalardır. Ağır sanayi ise daha ziyade Batı Karadeniz’de konumlanmıştır. Karabük ve Ereğli’deki demir-çelik ile Ereğli-Zonguldak taşkömürü ve bu kömür havzasından çıkarılan taşkömürünün kullanıldığı Çatalağzı Termik Santrali Türkiye ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. (Örneğin sadece Zonguldak’ın 1995 yılı Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya katkısı cari fiyatlarla 1.170 trilyondur. Bu katkısıyla Türkiye’nin tüm illeri içerisinde 12. sırayı almaktadır.) Yine bölgede yer alan birçok hidroelektrik santrali ve çimento üretimi ile ateş tuğlası üretimi yapan fabrikaları da bu sınai üretime eklemek gerekir. Dolayısıyla Karadeniz sadece tarımsal üretimiyle değil sanayisiyle de Türkiye ekonomisinde önemli bir yer tutuyor. Sadece niceliğiyle değil, “madenci fırtınası”nda olduğu gibi militan ve kitlesel eylemleriyle de Türkiye işçi sınıfının çok önemli bir bölümünü barındırıyor.

Karadeniz kömür madeninin yanı sıra linyit, altın, bakır, gümüş gibi yeraltı kaynaklarıyla da Türkiye ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca deniz ulaşımındaki gelişkinliği ve Zonguldak, Samsun, Sinop, Hopa başta olmak üzere birçok irili ufaklı limanlarıyla yurt içi ve uluslararası ticarete önemli bir yeri vardır. Tarihte olduğu gibi bugün de Karadeniz bu stratejik yapısı, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ile egemen sınıflar için büyük bir önem taşımaktadır.

Karadeniz: Halklar mozaiği

Lazların tarihini Cerkez, Gürcü, Abhaz, vb. Kafkas halkları ile Ermeni

ve Kürtlerin tarihinden ayrı ele almak mümkün değildir. Bütün bu halklar, gerek coğrafi gerekse tarihsel olarak içice geçmişlikleri, aynı imparatorlukların zulmüne maruz kalmaları vb. nedenlerle aynı tarihsel süreçleri yaşamış, aynı kaderi paylaşmışlardır. Aynı topraklar üzerinde yaşamış kimi halklar ortak krallıklar ve beylikler kurmuşlardır. Örneğin MÖ 12. ve 11. yüzyıllarda Karadeniz kıyılarının doğusunda (Trabzon ve çevresi) kurulan Kolkhide Krallığı, Lazlar ve Abhazların ortak krallığıdır. MÖ 1. yüzyılda Romalılar bu coğrafyayı işgal edene kadar birlikte yaşamışlardır. İşgalden sonra Romalılar Kolkhide Krallığı’na son vererek kendi denetimlerinde Lazika (Lazistan) Krallığı’nı oluşturmuşlardır. Bu aynı zamanda yüzyıllarca beraber yaşamış bu halkların bitmez acılarının başlangıç tarihidir. Bağımsız statülerini yitiren bölge halkları dinsel, kültürel ve iktisadi olarak Roma İmparatorluğu’nun ve değişik tarihlerde Pers ve Osmanlı gibi değişik imparatorlukların sürekli baskı, asimilasyon, katliam ve sömürücü yönetiminde yaşamışlardır. Dönem dönem bağımsız devletlerini kursalar da bu çok uzun sürmemiş, bir biçimde bölgedeki egemen imparatorluğun boyunduruğuna girmek zorunda kalmışlardır. Örneğin Kolkhide Krallığı’nın son bulmasından sonra Lazlar, Abhazlar ve diğer Kafkas halkları değişik tarihlerde değişik krallıklara ve özerk yapılara sahip olmuşlardır. Ne var ki bu krallıklar güçlü bir merkezi yapıya sahip olamamış, dolayısıyla siyasal-iktisadi bağımsızlıklarını sağlayamamışlardır. Bu nedenle egemen imparatorlukların yayılcı emellerine ve politikalarına bağımlı davranmak zorunda kalmışlardır.

Yüzyıllarca Roma ile Pers imparatorluklarının egemenlik sahası, dolayısıyla sayısız savaşların nedeni olan Karadeniz ve Kafkasya halkları tarih boyunca ortak kaderi paylaşmışlardır. Kimi dönem imparatorlukların zulmüne karşı özgürlük savaşını birlikte yürütmüşler, kimi zaman yüzyıllarca beraber yaşamış halklar olmalarına rağmen değişik imparatorlukların yanında birbirlerine karşı savaşmışlardır. Örneğin 542 yılında Bizans ve İran arasındaki egemenlik savaşında Abhazlar Bizans’ın yanında savaşa girerken,

Lazlar İran’ın yanında savaşmışlardır. Bizans ve İran’ın antlaşmasıyla biten bu savaşın sonucunda Lazistan iki imparatorluk arasında paylaştırılmıştır. 572 yılında bağımsızlıklarını kazanmak için savaş başlatan Ermenilerle birlikte Abhazalar ve Lazlar da İran’a karşı savaşmışlardır. Bölge halkları değişik dönemlerde egemen imparatorluklar arasında değişen güç dengelerine göre onların yanında savaşsalar da, uygun koşullar oluştuğunda ortak düşmana karşı da birlikte savaşabilmişlerdir.

Sömürgecilik ve din faktörü

İşgal ve ilhaklar özünde askeri zorun ürünü olsalar da, bunların kalıcılışmasını sağlayan yöntem ve silahlar çok çeşitlidir. Zira tek başına zor politikaları işgal edilmiş topraklardaki halkları köleleştirmeye yetmemektedir. Tam tersine, orta vadede daha güçlü patlamaları mayalamaktadır. Sömürgeci güçler için en etkili silah bir halkın tarihinden, kültüründen, ulusal kimliğinden ve “dini inançları”ndan arındırılarak köleleştirilmesi ve yeni bir kimlikle/egemen gücün kimliğiyle yeniden şekillendirilmesidir. Bir halka uzun süreli boyun eğdirmek ancak böyle mümkün olabilmektedir. Bu sömürgeci güçlerin kullandığı en etkili ve sonuç alıcı silahtır. Bu gerçekliği somut olarak Kafkas halklarının ve Lazların tarihinde de görmek mümkündür. Bizans İmparatorluğu MÖ 1. yüzyılda Lazlar da içinde olmak üzere birçok Kafkas halkının ortak krallığı olan Kolkhide’yi kendi egemenliğine aldıktan sonra özellikle kültürel ve ideolojik (din) kurumsallaşma için yoğun bir çaba harcamıştır.

Bu birkaç nedenden dolayı önemliydi. Birincisi, henüz ulusal kimliğin gelişmediği bir çağda kabile ve aşiretsel toplulukları birarada tutan din olgusudur. İkincisi, Hristiyanlık dinini esas alan Roma İmparatorluğu ile Mazdeizmi (Zerdüşti dini) esas alan Pers İmparatorluğu arasında dünyaya hakim olma savaşı dinsel ayrılıklar üzerinden yürüyordu. Dolayısıyla her imparatorluğun egemenlik sahası kendi dininin kabul gördüğü sınırlarla ölçülüyordu. İşgal edilen topraklarda yaşayan halklara kendi dinini kabul ettirmek ve bu din esaslarına dayalı bir yönetim, yaşam ve kültür yaratmak sömürgeci egemenliğin güvence altına alınması anlamına geliyordu.

Kafkas halklarına Hristiyanlığı kabul ettirmek Roma için sancılı bir süreç olarak yaşandı, fakat sonuçta MS 532 yılında kendi egemenliğindeki Lazika Krallığı Hristiyanlığı resmi din olarak kabul etti. Aynı dönemlerde Abhaz halklarının bir kesiminin de (Apsilyalılar ve Misimyalılar) Hristiyanlığı kabul ettikleri görülüyor. Lazlar ve diğer Kafkas halkları 7. yüzyıla kadar Hristiyan olarak yaşamışlardır.

Özellikle 5. yüzyıldan başlayarak İran ve Bizans İmparatorlukları arasında şiddetli bir savaş sürmüştür. Bu savaşın nedeni Kafkasya coğrafyası üzerindeki egemenlik sorunuydu. Çünkü ekonomik bunalım yaşayan bu imparatorluklar için bu bölgeye sahip olmak hem ekonomik hem de yayılmacı stratejileri açısından canalcı önemdeydi. İran, Çin ve Hindistan'a bağlanan ticaret yollarına (İpek Yolu) sahip olmak için Kafkasya'nın Karadeniz kıyılarına sahip olmak zorundaydı. Böylece Bizanslı tüccarlardan dilediği gibi yüksek vergi alabilecek, bu topraklardan geçerek Orta Asya'ya geçen tüm ticaret yolları üzerinde denetim kurabilecekti. Bu kendi ekonomisi için muazzam bir kaynak, Bizans ekonomisi için ise tam bir yıkım olacaktı. Askeri olarak da bölgeyi (Abhazigia ve Lazika) bir üs olarak kullanarak Bizans İmparatorluğu'na daha kolay saldırılar düzenleyebilecekti. Yüzyıllar boyunca bu iki imparatorluğun yayılmacı ve işgalci politikaları sonucu katliamlara, sürgünlere maruz kalan bu halklar, 570'lerde gelindiğinde, bu kez de Hz. Muhammed ve onu takiben halifeleri Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali'nin İslamiyeti yayma zulmü ile yüzyüze kalacaklardı.

7. yüzyılda toplumsal bunalımın ortaya çıkardığı yeni dengeler ve istilalar

7. yüzyıla, Bizans da dahil bütün imparatorluklara bunalım ve altüst oluşlar damgasını vurmuştur. Bunda imparatorluklararası süren savaşlar bir etken olmakla beraber, bunalımın nedenleri daha köklü ve derinliklidir.

Sömürgelerin hızla gelişip yaygınlık kazanması imparatorlukların savaş ganimetlerine dayalı ekonomilerini giderek zayıflatan bir etkene dönüşmüş ve sömürgecilik üzerinde yükselen yeni bir toplumsal-siyasal yapılanma sınıfsal farklılaşmayı da beraberinde getirmişti (ilk koloniler Lazika'da oluşmuştur). Bu yeni gelişme ve toplumsal çelişkilerin yarattığı bunalım sürecini en ağır yaşayan Araplar bunu ancak yeni bir din olgusuyla aşabilmişlerdir. Kervan ticaretinin ölüm noktasına gelmesi ve artan nüfusa karşın ekilebilir toprakların oldukça yetersiz kalması Arap toplumunda yeni temeller üzerinde sınıfsal çelişki ve çatışmanın zeminini yaratmıştı. Bir yandan belli bir yaşam düzeyine sahip şehirlerde yaşayan

kesim, diğer yandan ne kalacak yeri ne de ekecek toprağı olan Bedeviler... İşte Arap toplumunda sınıfsal çelişki ve çatışmaların bu tablosu İslam dininin de zemini oldu.

570 yıllarında Arap toplumundaki bu hoşnutsuzluğu arkasına alan Muhammed yeni bir ideolojik formasyonla ortaya çıktı. Bu İslam dinidir. Sistemden hoşnutsuz ve yoksulluğun pençesinde kıvranan Bedevilerin tepkisini yeni bir dinsel kimlik etrafında birleştiren Muhammed, sadece iktidarı ele geçirip kendini peygamber olarak ilan etmekle kalmadı, İslamiyeti dünyaya yaymayı hedefleyen işgalci bir politikayı da esas aldı. Muhammed'in bu istilacı emellerini ardılları olan Arap halifeleri de sürdürdüler. Halife Ömer'in döneminde (634-644) Suriye, Filistin, Mısır ve İran'ı ele geçirdiler.

640 yılında Ermenistan işgal edildi. 642'de ise Gürcistan ele geçirildi. Gürcistan üzerinden bütün bir Kafkasya'nın işgaline yönelindi. Bu Arap istilacıların en önemli hedefidir. Hem İslamiyeti yaymak, hem de ticaret yollarına sahip olmak için genelde Kafkasya, özelde ise Lazika ve Kürdistan stratejik bölgelerdir. Nihayet 8. yüzyıla gelindiğinde, Kafkasya'dakiler dahil birçok halk Arap istilacıların İslamı kılıç zoruyla kabul ettirme çabaları altında kan kismaktadır. 7. yüzyıla kadar Hristiyan olarak yaşamış olan Kafkas halkları ve diğer halklara İslam dini dayatılır. Kabul etmeyenler ya kılıçtan geçirilir ya yurtlarından kovulurlar. Laz halkı da bu kılıç politikasından fazlasıyla nasibini alır ve topraklarından kovulur.

Selçuklu'dan Osmanlı'ya uzanan süreç ve artan zulüm

Arap istilaları, İran'la bitmez tükenmez egemenlik savaşları ve artan iç çelişkiler Bizans'ı içte ve dışta zayıflatmıştı. 11. yüzyıldan başlayarak Moğol istilasından kaçıp Anadolu'ya akan Türkmen kabilelerle girilen çatışmalar Bizans'ın yenilgisi ve Selçukoğulları'nın egemenliğinde kurulmasıyla sonuçlanmıştı.

Anadolu Selçuklu İmparatorluğu'nun bir dizi dezavantajı vardı. Denizle bağlantısı yalnızca işgal ettiği Lazika'nın (Lazistan) Rize, Artvin şehirleri ile Gürcistan ve Abhazya ile sınırlıydı. Bu durum Selçuklu için dezavantajlı bir durumdu. Zira bölge imparatorlukları arasındaki güç dengelerinde Karadeniz'in tuttuğu yer oldukça önemliydi. Selçuklu'nun diğer bir dezavantajı ise çevresinin Hristiyan devlet ve imparatorluklarla çevrili olmasıydı. Kuzeydoğuda Gürcüler ve Trabzon Rum İmparatorluğu, Sinop'tan Alanya'ya kadar Anadolu'yu içine alan çemberde Bizanslılar, Kilikya'da Ermeniler ve daha ilerde Antakya ve Urfa

prenslikleri vardı. Laz, Rum, Ermeni ve Gürcüler başta olmak üzere birçok ulustan halkın binyılları aşan beraberlikleri ve kültürel kaynaşmışlıkları sözkonusuydu.

Üçüncü bir olumsuz olgu ise sürekli olarak Orta Asya'dan Anadolu topraklarına yeni aşiretlerin akmasıydı. Selçuklu devleti bu yeni kabileleri kendi yayılmacı emelleri doğrultusunda sınır bölgelere yerleştirdi. Ancak bu aşiretler komşu imparatorluk topraklarına yönelmek yerine iktisadi ve siyasi olarak zayıflayan Selçuklu'nun topraklarını işgal ederek ayrı ayrı aşiret krallıkları kurdular. Bu, Selçuklu'nun yıkılışını getirdi.

Anadolu'daki beylikler arasında Osmanlılar sivrilip gelişerek istilacı ve yağmacı karakterde bir askeri devlet olarak örgütlendiler. Gerek Selçuklu'nun liman kentleri üzerindeki zayıf etkisinin iktisadi yapısında yarattığı zayıflık ve diğer imparatorluklara karşı yaptırım gücünün olmayışı, gerekse deniz ticaretinin giderek önem kazanması Osmanlıların liman kentlerine daha yoğun seferler düzenlemelerinin esas nedenidir. Çünkü ancak bu yolla batının ekonomik gücünü sınırlayabilir, doğu ticaretini ele geçirebilirdi. 1460'lara gelindiğinde Ege'de Enez, Limni, Midilli, Foça, Atina dükalığı, Karadeniz'de Amasra, Sinop, Trabzon Rum İmparatorluğu'nu kendi egemenlikleri altına almışlardı. Bu deniz ticareti üzerinde büyük bir egemenlik alanı kazanmak anlamına geliyordu.

1461 yılında Fatih Sultan Mehmet Trabzon'u işgal ederek Laz Krallığı'na son verdi. Yanısıra Melo, Ganio, Arhavi, Viçe, Atina, Hopa, Batum, Çhala, Begleva, Moğedi gibi birçok şehir ve köy işgal edildi, halklara büyük bir zulüm yaşatıldı. Bu zulmün karşısında başta Lazlar olmak üzere diğer bölge halkları savaşıtlarsa da sonuçta Osmanlıların entrika ve zulmüne yenik düştüler. Osmanlılar bu işgalde başka şeylerin yanısıra bölge halkları üzerinde dini büyük bir baskı aracına

dönüştürdüler. Yüzyıllardır Hristiyanlığı benimseyen Lazlar ve diğer halklar şimdi Osmanlıların dinsel dayatmalarıyla karşı karşıyaydılar. İlk dönemlerde ayaklarını daha sağlam yere basmak için nispeten daha esnek davranan Osmanlılar, özellikle 1512-20 yılları arasında bölgedeki diğer dinlere mensup halklara büyük acılar çektirdiler. 2.Selim'in işgal ve zulmü üzerine misyoner Lui Grancerios'un kaleme aldığı bir metin Lazların yaşadıklarını özetlemektedir:

"Rize nahiyesi Trabzon'la Gürcistan arasındaki sahil boyunca uzanmaktadır. Bu nahiyenin Trabzon'a yakın kesimindeki ahali Yunanca, Gürcistan'a yakın olan kesimindeki ahali de Megrelce konuşmaktadır. Rize Lazların kendi kentidir. Lazlar Megrel ulusundandır. Zamanla İslama geçişler olmaktadır. İslamı kabul etmeyenlere ağır vergiler yüklenmekte, ekonomik ve moral baskı yapılmaktadır. Bu baskılar Lazların Türklüğe boyun eğmelerinde büyük rol oynamaktadır. Bazı aileler yeni doğmuş erkek çocuklarını öldürüp yok etmektedirler. Zira böyle yapmakla evlatlarını ağır yaşam koşullarında İslama zorlanmaktan kurtarmış sayıyorlardı. Yetişkin kızlarını yeniçerilerle (Osmanlı askeri) evlendirmeye özen gösteriyorlardı. Bu yolla bir dereceye kadar rahat yaşama şansı elde etmeye çalışıyorlardı. Lazların isimlerinde değişiklik yapılmaktadır. Hristiyan isimleri müslüman isimleriyle değiştiriliyor. Çok az miktarda Laz geleneksel Hristiyan ve milli ad ve soyadlarını koruyabilmiştir " (Aktaran Muhammet Vanilişi-Ali Tandilava, *Lazların Tarihi*, Ant Yayınları, s.47)

Lazların yaşadığı bu süreç tam bir parçalanma, bölünme ve değişik kültürler içerisinde erime sürecidir. İslamiyeti kabul edenler Türkleşirken, Hristiyan kalanlar Rumlar arasında yaşamayı tercih etmişlerdir. Çok az bir kesim bulundukları yerlerde kimlik ve kültürlerini yarım yamalak korumaya çalışmıştır.

Kürt Ulusal Sorunu-1

**Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler**

ÖZGEN YATINCILIK

Kürt Ulusal Sorunu-2

**Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler**

ÖZGEN YATINCILIK

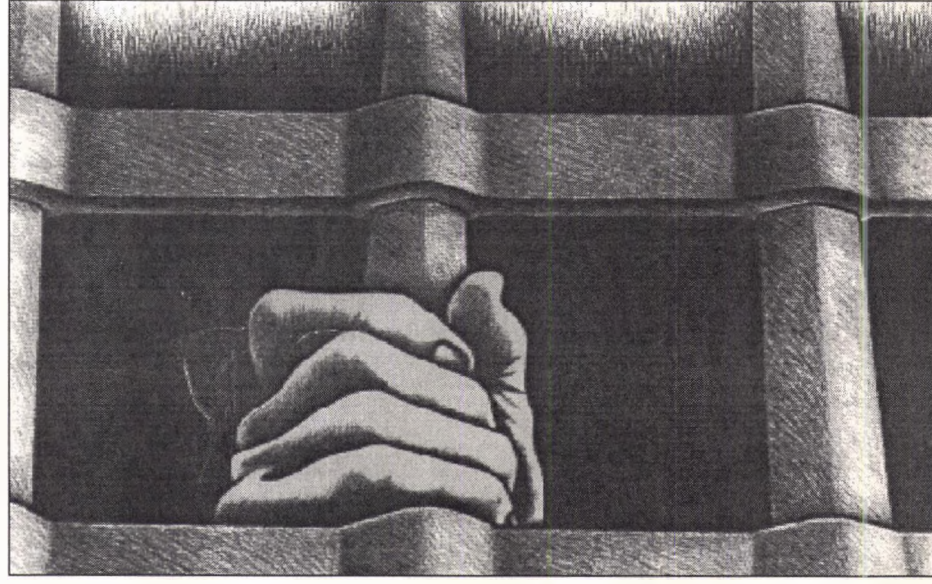
Sermaye devletinin zindanlara yönelik saldırıları yoğunlaşıyor

Sermaye devletinin devrimci tutsakları sindirmeyi ve teslim almayı hedefleyen uygulamaları aralıksız devam ediyor. Yeni bir kitle hareketinin gelişme dinamiklerinin ilk belirtilerinin ortaya çıkmasına paralel olarak zindanlara yönelik saldırılar daha da yoğunlaşıyor. Sermaye açısından bu canalcı bir önem taşıyor. Zira bir direniş odağı haline gelen zindanları teslim alarak hem yükselen kitle muhalefetine gözdağı vermeyi, hem de öncüsüz bırakmayı hedefliyor.

Yaşanan son saldırılar ve hak gaspları önümüzdeki süreçte saldırıların daha da azgınlaşacağını gösteriyor. Bayrampaşa'da aileler çıkışta gözaltına alınıyor. Malatya Cezaevi'nde ziyaretçiler görüş yerinde dövülüyor. Çanakkale'de aile görüşü engellenmeye ve gaspedilmeye çalışılıyor. Bursa ve Ümraniye cezaevlerinde aileler insanlık dışı aramalara tabi tutularak taciz ediliyorlar. Uşak'ta ve Nazilli'de ailelere ve tutsaklara saldırılıyor.

Tutsakların iletişim haklarına ve toplu yaşamına dönük saldırılar ise devam ediyor. Ankara Merkez Kapalı, Çankırı, Malatya ve Bursa

cezaevlerinde tutsakların mektuplaşmaları engelleniyor. Birçok cezaevinde yayınlar ve kitaplar verilmiyor ya da kaybediliyor. Zindan içinde zindan yaratılmaya çalışılarak, tutsakların cezaevinde birbirleriyle görüşmeleri engellenmeye çalışılıyor. Örneğin Bursa Cezaevi'nde 10 Mart akşamı, EKİM ve DHKP-C davası tutsakları, koşullararası ziyaretlerin engellenmesinden dolayı kapıları kırıp koridoru işgal ettiler ve "ziyaretlerini" bu yöntemle gerçekleştirdiler. Uşak'ta ise devrimci ve komünist tutsaklar sistemli baskı ve işkenceye karşı direniyorlar. Demokratik kuruluşların sınırlı birtakım girişimlerinden sonuç alınamaması halinde bu cezaevinde olası bir süresiz açlık grevi ve ödenecek yeni bedeller bekliyor devrimcileri. Midyat Cezaevi'nde devrimci tutsaklar taleplerini 33 günlük açlık grevi sonunda kabul ettirdiler. Muğla Cezaevi'nde 30 günlük süresiz açlık grevi sonucu kabul edilen Bursa'ya sevk talebi yerine getirilmeyen Süleyman Aytaç 15 Şubat'ta yeniden açlık grevine başladı ve bugün sakat kalma-ölüm sınırında bulunuyor.

Sakarya'da ve Malatya Cezaevi'nde ise adli tutuklular MHP'lileştirilerek devrimci tutsaklara saldırtılmaya çalışılıyorlar. Öte yandan sermaye devleti göstermelik yargılamalarla verdiği onlarca yıllık cezaları yeterli görmüyor, yeni çıkartılacak yasalarla cezaları daha da arttırmaya çalışıyor. Sermaye düzeninin zindanlara yönelik tecrit ve teslim alma saldırıları konjonktürel değil, sistemli ve uzun

vadeli politikaların ürünüdür. Devrimci tutsaklar bugüne dek bunun bilinciyle davrandılar, can bedeli bir direnişle saldırıları her seferinde geri püskürtmeyi başardılar. Bugünkü saldırılarla çok daha kapsamlı ve sistemli bir biçimde gündeme gelecek saldırıların ilk adımları atılmaktadır. Devrimci tutsaklar saldırılara bu bilinçle hazırlanmak, bu kez çok daha güçlü bir direniş duvarı örmek zorundadırlar.

Devrimci tutsaklar onurumuzdur!

Sermaye devletinin cezaevlerine dönük saldırı politikaları devam ediyor. Devrimci tutsakları teslim almaya, imhaya yönelik saldırılar sürüyor. Hücre tipi cezaevi'ne yönelik politikaların hayata geçirilmeye çalışıldığı dönemde cezaevlerinin durumu giderek kötüleşiyor, kazanılan haklar yavaş yavaş gasp ediliyor.

İzmir ve çevresinde bulunan cezaevlerinin son durumları ise şöyle:

Buca Cezaevi:

Buca Kapalı Cezaevi şu anda boşaltılmaya çalışılıyor. Devrimci tutsakların sevkleri gündemde. Sevkler devrimci tutsakların istedikleri cezaevlerine değil, en uzak, en ücra köşelerdeki, ailelerinin bulunmadığı yerlerdeki küçük cezaevlerine çıkıyor. Tamamen tecrit etme politikası uygulanıyor. Bazı tutsaklar sevkleri istedikleri yere çıkmayınca Buca Cezaevi'nden ayrılmıyorlar. Buna rağmen cezaevlerindeki bazı koşullar boşalmış durumda.

* Temel ihtiyaçların bile karşılanmadığı Buca Cezaevi'nden daha önce kazanılmış haklar gasp edilmiş durumda.

* Keyfi görüş yasağı var, yakın

akrabaları dahil soyadı tutmayan kişilerle görüştürülmüyorlar. Ailelere de "neden buraya geliyorsunuz?" tarzında baskılar sürüyor.

* Bayanlar koğuşunu gözleme gerekçesiyle mazgala ahlaksızca delikler açılmış, bayan tutsaklar taciz edilerek sorun çıkartılmaya çalışılmakta, saldırı zemini hazırlanmaktadır.

* Siyasi temsilci konumundaki bir tutsağa, görüş izni konusunda engeller çıkarılmış, koşullararası temsilci görüşüne gönderilmek istenmemiştir. Bu olayı tutsaklar protesto ederek kapılara vurmıştır. Bu olayı bahane eden cezaevi savcısı siyasi tutsaklar için; "Onlar sürekli olay çıkartıyor, zorluk çıkartıyor. Zorluk çıkartıyorlar ki karşılarında zorluk görüyorlar. Sevkleri çıktı hala gitmiyorlar. İstemeyen gitsin" şeklinde ibareleri kullanıyorlar.

Buca Cezaevi'ndeki sorunlara ilişkin Ege TİYAD'lı aileler bir basın açıklaması yaparak, ortamın çok gergin olduğunu, her an saldırı olabilir endişesi içinde bulunduklarını söylüyorlar. Cezaevi savcısıyla görüşmek isteyen tutuklu yakınları cezaevi savcısının keyfi tutumuyla ile karşılaşmışlar ve görüşmemişler. Cezaevi'nde sık sık tutsakların yakınları ile görüşmelerinin engellenmesi, yakınların Cezaevi'nden çıkması çok zor. Muğla Cezaevi'ne tutsaklar (itirafçı

çıkılması gerektiğini, bunun için ortak bir mücadele gerektiğini söylüyorlar.

Muğla Cezaevi:

Muğla Cezaevi, özellikle tutsakları teslim alma, itirafçılaştırma saldırısını hayata geçirmek için kullanılıyor. Muğla Cezaevi'nde 40'a yakın itirafçı var.

Muğla Cezaevi'nde itirafçılık dayatmasını kabul etmeyen altı tutsak ise şu anda açlık grevinde. Başka bir cezaevine sevklerinin çıkması talebiyle açlık grevi başlamış durumda. Açlık grevinde olan Rukal Karaca, Mahir Erdoğan, Süleyman Aytaç, Şerif Eşit, 16 Şubat '98 tarihinden, Mehmet Bülent Yılmaz, Turgut Kaya ise 11 Mart '98 tarihinden itibaren açlık grevine başlamış durumda. AG'nde olanlar hücrelerde tutuluyor.

Görüş yasağı var.

Bir tutsak yakınının ifadesine göre, açlık grevinde olanlara sürekli disiplin cezası verilmekte ve hücrelere atılmaktalar. Şu ana kadar Muğla Cezaevi'nden sadece Eylem Gönül adlı tutuklu Çanakkale Cezaevi'ne sevk edildi. Bunun dışında Muğla Cezaevi'nde sık sık tutsakların yakınları ile görüşmelerinin engellenmesi, yakınların Cezaevi'nden çıkması çok zor. Muğla Cezaevi'ne tutsaklar (itirafçı

olmayanlar) kendi istekleri ile gelmiyorlar. Bulundukları cezaevinden sevkleri çıktığı gerekçesiyle başka bir cezaevine gönderilirken Muğla Cezaevi'ne getiriliyorlar ve bu cezaevinden de kolay kolay çıkmıyorlar. Burada itirafçıların provokasyonu, idarenin ise müthiş bir baskısı var.

Uşak Cezaevi:

Uşak Cezaevi'nin durumu zaman zaman basına yansdı. Genel olarak değişmiş, iyileşmiş koşullar yok. Aksine baskılar yoğunlaşmakta, saldırılar artmaktadır. Görüşlere aileler dışında kimse alınmamakta (bazen onlara bile zorluk çıkartıyorlar), getirilen yiyecekler kullanılamaz hale getirilmekte, içeriye sosyalist basın, bazı kitaplar toplatılmış olduğu gerekçesiyle alınmamaktadır. Tutsaklara çapraz kelepçe uygulanmaktadır. Bediç Ergun adlı bayan tutuklu, mahkemeden cezaevine götürülürken boş bir araziye götürülüp, üzerinde öldürme provaları yapılmıştır. Tutsakların mahkemeye gidip-gelirken hiçbir can güvenliği bulunmamaktadır.

BU DEFA OLMADI BİR DAHAKİNE MUTLAKA

İnsanın insana karşı şiddeti, sınıfların tarihi kadar eski, bir o kadar da değişken ve çeşitlidir.

Dönüp toplumlar tarihine baktığımızda; deri yüzmekten kazığa çakmaya, kırbaçlamaktan zincire vurmaya, kürek cezasından sürgüne, idamdan toplu katliama, yeraltı mahzenlerinde çok değişik işkence yöntemlerinden sokak infazlarına ve değişik yapılarla zindanlara kadar daha birçok zor ve şiddet araç ve yöntemi egemen sınıfların elinde sömürü ve baskı sistemlerini sürdürmenin temel dayanakları olagelmıştır.

Temel belirleyeni sınıfsal çelişki ve çıkar karşıtlığı olan her toplumsal sistemde zulüm ve zorbalık araçlarından biri olan zindanlar ve zindancılık politikası her tarihsel evrede sömürücü sınıfın elinde sömürülen işçi sınıfı ve emekçi halklara karşı en etkili silahlardan olagelmıştır.

Her sınıf kendi siyasal temsilcileri öncülüğünde ve karakterine uygun yöntemlerle savaşı sürdürür

Kendi sınıfsal çıkar ve geleceği uğruna en insanlık-dışı araç ve yöntemlerle işçi sınıfı ve emekçi halkların gelecek umutlarını kıran, değerlerini kirleten sömürücü sınıf, iktidarda olmanın avantajını da kullanarak kanun, yasa ve kurumlarıyla bütün barbarlığını ve insanlığa aykırı olan herşeyi değer olarak topluma dayatmaktadır.

İşçi sınıfı ve ezilen emekçi halkların gelecek umut ve çıkarları uğruna bu

sömürücü düzenle her koşul ve mekanda savaşmayı amaç edinen biz devrimciler, yaşamın her alanında zulme ve zorbalığa, onun yasa ve yasaklarına karşı devrimci inanç ve iradelerimizle savaşmayı yaşamın bir zorunluluğu sayarız. İşkence tezgahında olmak ya da zindanlarda olmak bizleri bu amaç ve prensiplerden uzaklaştırmanın değil, tam tersine sinsi düşmanlarımızla her düzeyde savaşı yoğunlaştırmanın gerekçesidir.

Bu bilinç ve inançla 26.3.1998 tarihinde Ankara Merkez Kapalı Cezaevi 5. Koğuştaki bulunan EKİM, TKP(ML) ve TİKB'li tutsaklar olarak sürdürmekte olduğumuz özgürlük eylemi çalışmamız düşman tarafından bir biçimde farkedilmiş ve boşa çıkarılmıştır.

Devrimci dayanışma ve siper yoldaşlığının gerektirdiği özgüven, emek ve özveriyle doğrulmuş bu özgürlük eylemi çalışmamızın düşman tarafından boşa çıkarılmış olmasını sadece kendi payımıza geçici bir başarısızlık sayıyor ve bir dahakine mutlaka başaracağımızı inançla haykırıyoruz:

**O duvar, o duvarınız!
Vız gelir bize vız!**

**Zindan duvarlarınızı aşacağız,
düzeninizi yıkacağız!
Yaşasın devrimci dayanışmamız!**

Ankara
Merkez Kapalı Cezaevi(5. K)

EKİM, TKP(ML), TİKB dava
tutsakları

Sömürü çarklarının en ağır işlediği yerlerden biri;

Menemen Organize Sanayi

Menemen Organize en az 35-40 işçinin çalıştığı irili-ufaklı 95 deri fabrikasının bulunduğu ve yaklaşık 5-6 bin işçinin çalıştığı bir sanayi bölgesi.

Deri sektörü yoğun sömürünün yaşandığı bir işkolu, çalışma saatleri zorunlu mesailerle 10-16 saate çıkabiliyor. Bu işkolunda kimyasal maddenin yoğun bir biçimde kullanılmasına rağmen işçi sağlığı ve işgüvenliği konusunda hiçbir girişim yok. Çalışma koşullarının ağır olmasından dolayı işçi giriş-çıkışı yoğun bir şekilde yaşanıyor.

Deri Organize'ye ilk taşındığı yıl hemen hemen her fabrikada sendikal çalışma başlatılmış, bazı fabrikalara sendikanın girmesi an meselesi iken işbirlikçiler sayesinde patronların haberleri olmuş ve sendikal çalışmaya katılan öncü işçilerin birçoğu işten çıkarılmış, ileri işçiler direniş çadırları kurarak bir hafta kadar jandarma ve patronun saldırılarına karşı direnmişler ancak bir hafta kadar sonra çadırlardan zorla çıkarılmaları sonucunda direniş bitmiştir. Sendikal çalışmalar da uzun bir süre son bulmuştur. Fabrikalarda sendikaların bulunmaması ucuz işçi çalıştırılmasını ve çocuk yaşta işçilerin kaçak çalıştırılmalarını kolaylaştırmaktadır. Hatta yabancı patronlar geldiğinde çocuk işçiler saklanmaktadır.

Şu anda Menemen Deri Sanayi serbest bölge ilan edilerek yabancı statüsü kazandırıldı. Bu da işçilerin en

ufak hak alma talebinin tamamen yasaklanması anlamına geldiği gibi sitenin tam bir sürgün kampına dönüşmesi anlamına geliyor. İçeri giriş-çıkışlar tamamen yasaklanmış durumda, işçilerin bile içeri girebilmesi için özel giriş kartlarının olması gerekiyor. Bunun içinse sabıka kaydının götürülmesi gerekiyor. Bu da sabıkası olan işçilerin işlerine son verilmesi anlamına geliyor. Sabah servisler girişte kontrol edilerek yabancılar içeri alınmadığı gibi başka fabrikanın işçisinin içeri girebilmesi için bayağı uğraşması gerekiyor.

Zaten varolan rekabet serbest bölge olunca daha sertleşmiş, bu da patronların daha fazla kar etmeleri için maliyeti düşürmelerini gerektirmiş. Bu ise kaçak hammaddenin sanayide daha yaygın kullanılmasına yol açmıştır. Patronların kaçak malı içeri sokmasının yolu ise kapıdaki görevlileri memnun etmelerinden geçmekte. Çünkü kim daha çok kaçak mal kullanırsa ayakta kalacaktır. Şu anda birçok küçük işletme iflasın eşiğine gelmiş durumda. Sanayinin serbest bölge olmasıyla yıllar sonra filizlenmeye başlayan sendikal çalışmalar da sektöre uğramış durumda. Şu anda birçok fabrika da işlerin durgun olduğu gerekçesi ile işçileri işten çıkarmakta.

**Menemen Deri Organize Sanayi
Sitesi'nden
bir işçi**

Özgür basın susturulamaz

Ülkemizde egemen sınıfın yürüttüğü kirli savaş yöntemlerinden birisi de sosyalist ve yurtsever basına saldırmaktır. En meşru hakları için mücadele eden işçiye, emekçiye kanla, ölümle, kimyasal gaz bombalarıyla saldırırken bu saldırılarından en çok nasibini alanlardan biri de kuşkusuz özgür basındır. Onların istediği basın, kapitalist egemenliğin devamı için propaganda yapan, bu amaçla, yapılan zulmü saklayan, insanların beynini uyuşturan, suçluların aklanmasında yardımcı olan, bekası için işlediği suçları toplumun gündeminden uzak tutan (Gazi davası, M. Göktepe davası, Manisalı gençler davası gibi) bir basındır.

Özgür basın ise, bu rezillikleri yazan, katliamları unutmayan işçinin-emekçinin yanında yer alan, kirli savaşa karşı çıkan bir basın olduğu için devletin her dönem özel bir "ilgi" alanı olmuştur. Çalışanları katledilmiş, işkencelerden geçirilmiş, zindanlara tıkmıştır. Emegın özgürleşmesi, toplumun bu vahşetten kurtulması için mücadele eden sosyalist basına sahip

çıkma biz işçi-emekçilerin görevidir. Sosyalist basına sahip çıkmak geleceğimize sahip çıkmak, kapitalist barbarlığın yok oluşunu hızlandırmak demektir. Çocuklarımızın ve gelecek nesillerin aydınlık dolu yarınlarına sahip çıkmak demektir. Bu bilinci az çok kavrayan tüm duyarlı insanların görevi özgür basını daha fazla insana ulaştırmak ve sahiplenilmesi için çalışmaktır. Özgür basın bugün elinde tuttuğu mevzileri bedel ödeyerek yaratmıştır. Ve yaratılan bu devrimci değerleri korumak için de halen daha bedel ödemektedir. Bu onurlu mücadelenin bedeli ise en yakın tarihte Adana'da Kurtuluş çalışanları ödemişlerdi. Bu ne iltir, ne de son olacaktır. Ta ki bu ülkenin işçi-emekçileri dur diyene kadar. Özgür basının ve sesi olduğu emekçi kitlelerin, sermayenin saldırılarını boşa çıkarmaları ancak ortaklaşa ve kararlıca bir mücadeleyle olacaktır. Bunun haricindeki her mantık saldırıdan nasip alıp sırasını savmak olacaktır.

İzmit'ten bir SYKB okuru

**K
İ
T
A
P
Ç
I
L
A
R
D
A**

**Devrime inandılar,
emekçi halkın kurtuluşu için savaştılar,
devrim tarihimize maloldular!**

**Kızıldere şehitlerini, Mahir Çayan
ve devrimci yoldaşlarını anıyoruz**

Sosyalizm Yolunda

KIZIL Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete